

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

(vypracovaná podľa prílohy č. 5
k zákonu č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie)

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE KARLOVÁ (Návrh)

október 2024

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI	4
1. Označenie.	4
2. Sídlo.	4
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.	4
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	4
1. NÁZOV :	4
2. ÚZEMIE (KRAJ, OKRES, OBEC, KATASTRÁLNE ÚZEMIE, PARCELNÉ ČÍSLO).	4
3. DOTKNUTÉ OBCE.....	4
4. Dotknuté orgány.	4
5. SCHVAĽUJÚCI ORGÁN.	4
6. VYJADRENIE O VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE.	5
B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	5
I. ÚDAJE O VSTUPOCH	5
1. PÔDA, ZÁBER PÔDY CELKOM, Z TOHO ZASTAVANÉ ÚZEMIE (POĽNOHOSPODÁRSKA PÔDA, LESNÉ POZEMKY, BONITA), Z TOHO DOČASNÝ A TRVALÝ ZÁBER.	5
2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie. .	6
3. SUROVINY, DRUH, SPÔSOB ZÍSKAVANIA.	8
4. ENERGETICKÉ ZDROJE DRUH, SPOTREBA.	8
5. NÁROKY NA DOPRAVU A INÚ INFRAŠTRUKTÚRU.	9
II. ÚDAJE O VÝSTUPOCH.....	10
1. Ovzdušie, hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.	10
2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.	11
3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi	13
4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).	14
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné)	14
6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).	15
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	15
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	15
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	15
1. Horninové prostredie, inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.....	15
2. Klimatické pomery, zrážky (napr. priemerný ročný úhm a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).	20
3. Ovzdušie, stav znečistenia ovzdušia.	21
4. Vodné pomery, povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.....	23
5. Pôdne pomery, kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.....	24
6. Fauna, flóra, kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.....	26
7. Krajina, štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.....	29

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (NATURA 2000), chránené vodohospodárske oblasti, územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).	32
9. Obyvateľstvo, demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).....	35
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.....	36
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).....	37
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).	37
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.....	37
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	38
1. Vplyvy na obyvateľstvo, počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.....	38
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.	38
3. Vplyvy na klimatické pomery.	39
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisí).	39
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).	39
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).	40
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).	41
8. Vplyvy na krajinu štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.	42
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.	42
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.	43
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.	43
12. Iné vplyvy.....	43
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.	43
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	45
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)	60
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.	60
2. Porovnanie variantov.....	62
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	63
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení	64
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie	64
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní Správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka).....	65
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa, a ktoré boli podkladom na vypracovanie Správy o hodnotení.....	65
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	65
Prílohy č. 1 K SPRÁVE O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU ÚZEMNÝ PLÁN OBCE KALOVÁ	

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

1. Označenie.

Karlová, Identifikačné číslo: 00649309

2. Sídlo.

Obec Karlová, Karlová 30, 038 15 Blatnica

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie.

Adriana Malatová, starosta, Obec Karlová, Karlová 30, 038 15 Blatnica

e-mail: obeckarlova@zoznam.sk, mobil: +421 (0)911 871 425

Miesto na konzultácie: , Obecný úrad Obec Karlová, Karlová 30, 038 15 Blatnica v úradných hodinách.
Ing. Igor Kmeť, OSO pre obstarávanie ÚPP a ÚPD.

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

1. Názov :

Územný plán obce Karlová (návrh)

2. Územie (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).

Kraj: Žilinský
Okres : Martin
Obec: Karlová
Katastrálne územie: Karlová

3. Dotknuté obce.

1. Obec Blatnica Obecný úrad Blatnica 1, 038 15 Blatnica
2. Obec Daňovo, Obecný Daňovo, Ďanová 22, 038 42 Ďanová
3. Obec Rakovo, Obecný úrad Rakovo 8, 038 42 Príbovce
4. Obec Laskár, Obecný úrad Laskár, Laskár 26, 038 43 Kláštor pod Znievom

4. Dotknuté orgány.

1. Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky, Námestie slobody č. 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava.
2. Ministerstvo životného prostredia SR, Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
3. Ministerstvo zdravotníctva SR, inšpektorát kúpeľov a zriediel, Limbová 2, 837 52 Bratislava
4. Úrad ŽSK, územného plánovania, Komenského 48, 011 09 Žilina
5. Úrad ŽSK, odbor dopravy, Komenského 48, 011 09 Žilina
6. Krajský pamiatkový úrad Žilina, Mariánske nám.19, 010 01 Žilina
7. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody, vybraných zložiek životného prostredia kraja, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina,
8. Okresný úrad Žilina, odbor opravných prostriedkov, referát pôdohospodárstva, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina,
9. Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina,
10. Okresný úrad, odb. starostlivosti o životné prostredie, Nám. S. H. Vajanského 1
11. Okresný úrad, odb. starostlivosti o životné prostredie, Nám. S. H. Vajanského 1, Úsek štátnej správy ochrany prírody a krajiny a posudzovania vplyvu na životné prostredie
12. Okresný úrad, odb. starostlivosti o životné prostredie, Nám. S. H. Vajanského 1, úsek ochrany vôd a ich racionálneho využívania
13. Okresný úrad, odb. starostlivosti o životné prostredie, Nám. S. H. Vajanského 1, úsek odpadov, obalov a odpadového hospodárstva

14. Okresný úrad, odb. starostlivosti o životné prostredie, Nám. S. H. Vajanského 1, úsek ochr. ovzdušia, klímy a ozon. vrstvy Zeme
15. Okresný úrad Martin, odb. krízového riadenia, Nám. S. H. Vajanského 1.036 01 Martin
16. Okresný úrad, pozemkový a lesný odbor, Pavla Mudroňa 41., 036 01 Martin
17. Okresný úrad, odb. cestnej dopravy a pozemných komunikácií. Nám. S.H. Vajanského 1, Martin
18. Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Kuzmányho 27, 036 01 Martin
19. Regionálna veterinárna a potravinová správa, Záturčianska 1.036 01 Martin
20. Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru, V. Žingora 30,036 01 Martin
21. Obvodný banský úrad, ul. 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica
22. Dopravný úrad, divízia civilného letectva Letisko M.R. Štefánika, 823 05 Bratislava
23. Regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu Žilina, Uhoľná 571/1, 010 01 Žilina

5. Schvaľujúci orgán.

Územný plán obce schvaľuje Obecné zastupiteľstvo obce Karlová.

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.

K vplyvom na životné prostredie presahujúce štátne hranice nedôjde.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda, záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.

Predmetom riešenia podľa platnej legislatívy a metodického usmernenia je udelenie súhlasu s budúcim možným použitím poľnohospodárskej pôdy (PP) na iné ako poľnohospodárske účely. Záber poľnohospodárskej pôdy je vypracovaný v zmysle požiadaviek dotýkajúcich sa ochrany PP ustanovených v platnom zákone o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy (v súčasnosti zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v znení neskorších predpisov).

V súlade s celkovou koncepciou rozvoja obce, boli rozvojové plochy situované v rámci zastavaného územia obce využitím voľných, nezastavaných prieluk a v priamej nadväznosti na zastavané územie. Rozvoj obce nie je možný bez toho, aby sa zaberali aj chránené pôdy, vzhľadom na fakt, že v takmer celom zastavanom území a sčasti na plochách v priamej nadväznosti na zastavané územie, sa vyskytujú hlavne tieto pôdy. Navrhované rozvojové plochy priamo nadväzujú na doterajšiu zástavbu. Poľnohospodárska pôda v zastavanom území alebo v priamom dotyku s ním v niektorých lokalitách patrí do chránenej pôdy, čo je zdokumentované v tab. 1 Prehľad stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde. Návrh rozvoja obce s častí aj na chránenej poľnohospodárskej pôde vyplýva zo skutočnosti obmedzených rozvojových možností. V obci je záujem o výstavbu IBV, objektov občianskej vybavenosti, športu a rekreácie, ale stavebné pozemky sú k dispozícii v obmedzenom množstve.

Predmetom vyhodnotenia záberov poľnohospodárskej pôdy sú lokality vyplývajúce z urbanistického návrhu, ktoré sú v grafickej časti strategického dokumentu vyznačené vo výkrese č. 5 - Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a sú znázornené graficky v strategickom dokumente Návrhu ÚPN O vo výkrese č. 5, ktorý je v mierke 1: 5 000. Plochy sú označené poradovými číslami záberov č.1 – 18, s vyznačením skupiny kvality poľnohospodárskej pôdy, aktuálneho 7 miestneho kódu BPEJ.

V tabuľke – Vyhodnotenie dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde sú vyhodnotené lokality, ktoré si vyžadujú záber poľnohospodárskej pôdy podľa návrhu ÚPN O Karlová. Pri výpočte záberov v lokalitách určených pre výstavbu, sa výmera záberov znižuje v zmysle regulatívov záväznej časti na jednotlivé funkčné plochy.

Vyhodnotenie lokalít je v tab. 1 Prehľad stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde, ktoré si vyžadujú záber poľnohospodárskej pôdy podľa návrhu ÚPN O Karlová. V tab. 2 je uvedený prehľad riešených lokalít s funkčným zameraním.

Celkový predpokladaný záber poľnohospodárskej pôdy je v k. ú. Karlová 8,775 ha.

Poznámka :

V stĺpci "kód/BPEJ" sú hrubo vyznačené BPEJ, zaradené medzi najkvalitnejšie v k. ú. (príloha č.2 NV SR č.58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP).

Vysvetlivky:

Funkčné využitie: BI - bývanie individuálne, DP - dopravná plocha, MF - malá farma, OV - občianska vybavenosť, SP - športová plocha, ZI – zeleň izolačná, ZV - zeleň verejná, ZZp - zeleň záhrad prídomových

Tabuľka č. 1 Prehľad stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde.

Číslo lokality	Funkčné využitie	Výmer a lokality spolu v ha	Predpokladaná výmera poľnohospodárskej pôdy			Užívateľ poľnohospodárskej pôdy	Vybudované hydromeliorač. zariadenia (závlaha, odvodnenie)	Časová etapa realizácie	Iná informácia - v zast. území k 1.1. 1990
			Spolu v ha	Z toho					
				Kód/skupina BPEJ	Výmera v ha				
01	ZI 01	0,613	0,613	0733065/7	0,613	PD Blatnica	nie	I.	nie
02	SP 01	0,149	0,104	0733065/7	0,104	FO	nie	I.	nie
03	ZZp	0,091	0,027	0733065/7	0,027	FO	nie	I.	áno
04	BI 06	0,697	0,350	0756002/6	0,350	FO	nie	I.	áno
05	DP 06	0,277	0,089	0756002/6	0,089	FO	nie	I.	áno
06	BI 03	2,777	1,286	0756002/6	1,286	PD Blatnica	nie	I.	áno (časť)
07	ZV 03	0,702	0,702	0756002/6	0,702	PD Blatnica	nie	I.	nie
08	OV 03	0,201	0,120	0756002/6	0,120	PD Blatnica	nie	I.	nie
09	BI 04	3,142	1,405	0756002/6	1,405	PD Blatnica	nie	I.	nie
10	BI 05	5,555	2,777	0756002/6	2,777	PD Blatnica	nie	I.	nie
11	SP 02	0,178	0,125	0756002/6	0,125	PD Blatnica	nie	I.	nie
12	ZV 02	0,072	0,072	0756002/6	0,072	PD Blatnica	nie	I.	nie
13	DP 05	0,675	0,675	0756002/6	0,675	PD Blatnica	nie	I.	nie
14	ZI 03	0,099	0,099	0756002/6	0,099	PD Blatnica	nie	I.	nie
15	MF 02	2,921	0,030	0756002/6	0,030	PD Blatnica	nie	I.	nie
16	DP 07	0,150	0,150	0756002/6	0,150	PD Blatnica	nie	I.	nie
17	DP 08	0,027	0,027	0756002/6	0,027	PD Blatnica	nie	I.	nie
18	DP 08	0,189	0,189	0733065/7	0,189	PD Blatnica	nie	I.	nie
SPOLU		17,174	8,775		8,775				

BI - obytné územie - plochy rodinných domov, DP - plochy dopravy a dopravných zariadení, MF - malé farmy, SP - športové plochy, ZI - zeleň izolačná, ZV - zeleň verejná, ZZ p - zeleň záhrad prídomových

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.

Katastrálnym územím obce Karlová pretekajú 2 vodné toky – Karlovský potok a Jelšovec, ani jeden z nich nie je vodohospodársky významným vodným tokom.

V správe Hydromeliorácie, š.p. sa v riešenom území nachádzajú:

- kanál 01 (evid. č. 5306 079 001), ktorý bol vybudovaný v r. 1983 o dĺžke 2,400 km v rámci stavby "OP JRD Karlová"
- kanál 02 (evid. č. 5306 079 005), ktorý bol vybudovaný v r.1977 o dĺžke 1,000 km v rámci "OP JRD Karlová"

Vodné plochy

V záujmovom území sa nenachádzajú vodné plochy a stavby na zadržiavanie vody.

Zásobovanie pitnou vodou

V katastri obce Karlová sa nenachádza žiadny zdroj pitnej vody.

Súčasný stav

Obec Karlová má vybudovaný rozvod pitnej vody, ktorý bol vybudovaný v r.1983 - 1985, jeho správcom je Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s. Vodovodná sieť je napojená na vetvu Martin - Blatnica. Táto vetva je zásobovaná vodou z vodných zdrojov v Blatnickej doline s celkovou kapacitou 59,1 l/s. Z vodojemu Blatnica s objemom 800 m³, je zásobovaná obec Karlová vrátane obce Mošovce, Blatnica, Laskár (Valentová). Dĺžka existujúcej vodovodnej siete v obci Karlová je 3,466 km a napojených je na ňu 31 vodovodných prípojek s celkovou dĺžkou 0,060 km. Celkový počet odberných miest v obci je 33. Pitnou vodou je zásobovaných 100% obyvateľov obce.

Navrhovaný stav

Návrh koncepcie zásobovania pitnou vodou vychádza z „Programu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca“, kap. 8.1.1 technická správa – časť vodovody, rešpektuje existujúci systém zásobovania pitnou vodou z verejného vodovodu v správe Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s. Predložená potreba pitnej vody pre návrhový rok 2040 je vyčíslená podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. z 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a kanalizácií. Na verejný vodovod bude napojený bytový fond, zariadenia občianskej vybavenosti, malé farmy, ...

Posúdenie kapacity vodného zdroja a akumulácie (r.2043)

Podľa Vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 684 zo 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií, platí:

Priemerná denná potreba vody Q_p :

$$Q_p = Q_{p1} + Q_{p2} + Q_{p3} + Q_{p4} + Q_{p5} = 51.825 \text{ l/deň} = 51,825 \text{ m}^3/\text{deň}$$

Maximálna denná potreba vody Q_m :

$$Q_m = (Q_{p1} + Q_{p2}) \times k_d + Q_{p3} + Q_{p4} + Q_{p5} = 38.445 \times 1,6 + 61.512 \text{ l/deň} = 99.957 \text{ l/deň} = 1,16 \text{ l/s}$$

Maximálna hodinová potreba vody Q_h :

$$Q_h = Q_m \times k_h = 1,16 \times 1,8 = 179.922,6 \text{ l/hod} = 2,09 \text{ l/s}$$

Ročná potreba vody Q_r :

$$Q_r = Q_p \times 365 = 51.825 \times 365 = 18.916,13 \text{ m}^3/\text{rok}$$

k_d : k_dkoeficient dennej nerovnomernosti

k_h koeficient hodinovej nerovnomernosti

Minimálna potreba objemu akumulácie (60% z Q_m) :

$$V = 99.957 \times 0,6 = 59.972 \text{ l} = \text{cca } 60 \text{ m}^3$$

Posúdenie kapacity vodného zdroja a vodojemu

Vzhľadom na skutočnosť, že rozvodná vodovodná sieť obce Karlová je zásobovaná z vodojemu (VDJ) Blatnica (objem 800 m³), ktorý však zásobuje pitnou vodou aj obce Blatnica, Mošovce, Laskár (Valentová), pre relevantné posúdenie kapacity vodného zdroja a akumulácie bolo potrebné zohľadniť ako spotrebisko všetky štyri obce spolu.

Vodné zdroje v Blatnickej doline, plniace VDJ Blatnica, majú minimálnu výdatnosť 59,1 l/s. Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že kapacita vodného zdroja a vodojemu bude dostatočná aj pre predpoklad nárastu spotreby pitnej vody v roku 2043.

V riešenom území je dostatočný tlak vody vo verejnom vodovode. Z uvedeného vyplýva, že nové plochy určené pre plánovanú výstavbu budú mať dostatočný prevádzkový tlak na zásobovanie pitnou vodou – nevzniká potreba riešiť zvyšovanie tlaku (ATS).

Zneškodňovanie splaškových odpadových vôd

Súčasný stav

Obec Karlová nemá v súčasnosti vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť. V rámci "Plánu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca" z roku 2002 sa v obci uvažuje s vybudovaním systému

splaškovej kanalizačnej gravitačnej siete DN 300 mm, ako aj výtlaku. V súčasnosti sú splaškové vody s jednotlivých objektov odvádzané do žump, prípadne malých domových ČOV.

Navrhovaný stav

Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s. má spracovaný návrh riešenia odkanalizovania obce Karlová. Návrh riešenia predpokladá, že v budúcnosti bude vybudovaný systém splaškovej kanalizácie. Do tohoto systému budú zaústené aj odpadové vody z obce Laskár. Všetky odpadové vody budú podľa návrhu prečerpávané ďalej do obce Ďanová a následne do ČOV Martin - Vrútky, kde bude prebiehať čistenie. Do doby vybudovania splaškovej kanalizácie odkanalizovanie riešiť v súlade s platným zákonom o vodách - produkované splaškové vody akumulovať vo vodotesných žumpách a ich zneškodňovanie zabezpečiť v súlade s platným zákonom o vodách.

Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná dažďová kanalizácia. Dažďové vody sú odvádzané plytkými rigolmi len v niektorých úsekoch, väčšinou sú likvidované vsakovaním na pozemkoch okolo jednotlivých stavieb, alebo sú vyvedené na terén. Dažďový vodu je potrebné v čo najväčšej miere zadržať v území. V obci nie sú osadené žiadne odlučovače ropných látok, sedimentačné nádrže.

3. Suroviny, druh, spôsob získavania.

V katastrálnom území obce sa nenachádza prieskumné územie, chránené ložiskové územie ani dobývací priestor. Nenachádzajú sa tu lokality a ani nie sú dotknuté záujmy chránené banskými predpismi.

4. Energetické zdroje druh, spotreba.

Elektrická energia, súčasný stav

Súčasný stav

Obec Karlová bola elektrifikovaná v r. 1936 - 1937. Trasy rozvodov sekundárneho napätia sú situované v krajniciach miestnych komunikácií, zelených pásoch, resp. v predzáhradkách. Rodinné domy sú napojené prevažne závesnými káblami AYKYZ novšie objekty podzemnými prípojkami.

Napäťové sústavy

VN : 3x50Hz, 22kV – IT

NN : 3+PEN, 50Hz, 230/400V-TN-C

VVN rozvody 110, 220kV a 400 kV

Cez katastrálne územie Karlová nie sú trasované VVN linky nadradenej prenosovej sústavy SE v správe Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy a.s. Bratislava.

Primárne vedenie VN 22kV

V súčasnosti je obec Karlová zásobovaná hlavnou zásobovacou linkou č. 269 Martin - Turčianske Teplice, cez vzdušné prípojky do distribučných trafostaníc 22/0,4kV. Vzdušné vedenie VN 22 kV, je umiestnené na ocelových stožiaroch.

Na území katastra obce Karlová sa nachádza 1 transformačná stanica. Napájacie body sú vyústené odbočnou konzolou z hlavných trás VN 22 kV liniek na prípojkovú časť, opatrenú úsekovým vypínačom pre individuálne odpájanie každej trafostanice. Distribučný sekundárny rozvod vzdušného prevedenia je na ocelových stožiaroch. Použité sú prevažne vodiče 35, 50 a 70 mm² AlFe.

Sekundárne vedenie NN 230/400V

Existujúce NN vedenie je riešené prevažne ako verejná vzdušná sieť na betónových stĺpoch. Prípojky NN z tohto rozvodu sú riešené individuálne ako vzdušné, alebo káblové zemné. Konfigurácia sekundárnej siete dáva predpoklad spoľahlivej a bezporuchovej prevádzky, vzhľadom na zokruhovanie rozvodov a posilňovacích káblov.

Transformačné stanice 22/04 kV v k.ú.

V k. ú. obce sa nachádza 1 transformačná stanica, ktoré je zastaralá, umiestnené na betónových stĺpoch.

Energetická bilancia obce - súčasný stav

Obec Karlová nie je plynofikovaná a vykurovanie ako aj príprava teplej úžitkovej vody je v prevažnej miere riešené tuhým palivom alebo elektricky.

Navrhovaný stav

Obec Karlová nemá v súčasnosti vybudovaný plynový rozvod. Pre pripojenie nových navrhovaných odberných miest a dispozičného usporiadania územia je nevyhnutné rozšírenie siete VN linky č.269 zaústením 2 nových transformačných staníc a nových rozvodov NN.

Zásobovanie zemným plynom

Súčasný stav

V k. ú. Karlová sa plynárenské zariadenia, včítane ich príslušenstva (napr. zariadenia katódovej ochrany) nenachádzajú.

Navrhovaný stav

Strategický dokument navrhuje prípadnú plynofikáciu riešeného územia riešiť koncepčne v súlade s podmienkami, vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov a na základe podmienok a vyjadrení prevádzkovateľa siete.

Zásobovanie tepelnou energiou

Súčasný stav

Zásobovanie obce Karlová je zabezpečované decentralizovaným spôsobom prevažne tuhým palivom, v menšej miere elektrickou energiou. V území sa nenachádza väčší zdroj tepla, ktorý by prevzal funkciu centrálného tepelného zdroja. Teplo sa pripravuje lokálne v domových kotolniciach elektrickými kotlami alebo elektrickými priamo výhrevnými telesami alebo spaľovaním uhlia a dreva.

Navrhovaný stav

Strategický dokument navrhuje budúce potreby tepelnej energie na vykurovanie, prípravu teplej vody a varenie riešiť jednak palivom zemný plyn, jednak s využitím nových trendov v systéme zásobovania územia teplom, hlavne systém tepelných čerpadiel, slnečných kolektorov, elektrického ohrevu objektov, prípadne využiť ako palivo biomasu, resp. obnoviteľné a fosílné energie. Navrhované riešenie bude mať priaznivý dopad na čistotu ovzdušia, najmä počas vykurovacej sezóny.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.

Obec Karlová má dobrú geografickú polohu, leží na hraniciach okresov Martin a Turčianske Teplice, cca 13,0 km od oboch okresných miest, cca 42 km od krajského mesta Žilina. Riešené územie má veľmi dobré dopravné napojenie na okresné mestá Martin a Turčianske Teplice. Cez územie prechádza hlavný severojužný dopravný koridor - cesta I. triedy I/65 Martin - Turčianske Teplice - Žiar nad Hronom, resp. B. Bystrica, ktorý napája obec ďalej na nadradenú cestnú sieť - severne na diaľnicu D1 Bratislava - Košice a južne na rýchlostnú cestu R1 Banská Bystrica - Trnava.

➤ Cestná automobilová doprava

Súčasný stav

Cestnú sieť v k. ú. Karlová možno rozdeliť podľa charakteru na cesty I. a III. triedy vo vlastníctve ŽSK a min. sieťou miestnych ciest vo vlastníctve obce. Základný zbernú cestnú os obce tvorí cesta III. triedy III/2155 Karlová - Laskár. Cez k. ú. obce prechádzajú cesty:

- I/65 v trase Turčianske Teplice - Karlová - Martin
- III/2139 v trase Blatnica - Karlová
- III/2155 v trase - križ. s I/65 Karlová - križ. s III/2160 k. ú. Laskár

Navrhovaný stav

Dopravný systém obsluhy územia v lokalitách navrhovanej novej obytnej zástavby je navrhovaný ako sieť navzájom prepojených a zokruhovaných ciest. Na nezokruhovaných koncovkách sú navrhnuté prístupy do voľnej krajiny..

Hromadná doprava

Obec je veľmi dobre sprístupnená prímestskou autobusovou dopravou na trase Martin - Turčianske Teplice (resp. Laskár), vďaka svojej polohe pri ceste I. triedy I/65. Intenzita spojov hromadnej dopravy je dostatočná a vyhovujúca. V obci sú situované 2 zastávky hromadnej, ktoré spĺňajú dochádzkové

vzdialenosti tzv. izochróny časovej dostupnosti. V *strategickom dokumente* je navrhované vybudovanie 1 novej zastávky.

Železničná doprava

Cez k. ú. obce Karlová neprechádza žiadna železničná trať.

Civilné letectvo

V katastrálnom území obce sa nenachádza žiadne letisko, heliport, ani letecké pozemné zariadenie evidované Doprávnym úradom.

Statická doprava

Statickou dopravou rozumieme parkovacie plochy, odstavňé plochy a garáže. Parkovanie a odstavovanie vozidiel v rámci obytného územia (pri rodinných domoch) prebieha sčasti na vlastných pozemkoch, autá parkujú obyvatelia aj na uliciach, čo je nevyhovujúci stav, hlavne vzhľadom na úzke cesty, zimnú údržbu a obslužné služby (smetiari, hasiči, ap.). *Strategický dokument navrhuje riešenie parkovania a odstavovania vozidiel.*

Cyklistická doprava

V obci neexistujú samostatné stavebne oddelené cyklistické trasy, cyklisti využívajú ako cyklotrasu cesty III. triedy, cez ktoré prechádza značená cyklotrasa č.8414 (žltá) Blatnica - Mošovce (trasovaná cez Laskár a Socovce).

Pešia doprava

V obci sa nenachádzajú chodníky, samostatné pešie trasy ani pešie priestranstvá. *Strategický dokument navrhuje koncepciu riešenia pohybu chodcov.*

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie, hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.

V Turčianskej kotline sú nevhodné rozptyľové podmienky emisií charakterizované podľa údajov poskytnutých SHMÚ SR veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m.s-1. Celková ventilovanosť kotliny je podľa hodnotenia SHMÚ slabá. Slabé prevetrávanie je znásobované častými inverznými stavmi atmosféry, ktoré zabraňujú rozptyľu emisií škodlivých látok vo vyšších vrstvách atmosféry a tieto sú vtedy koncentrované v prízemnej vrstve ovzdušia. Inverzie sa vyskytujú hlavne vo večerných a nočných hodinách najmä na jeseň a v zime.

Najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia v Žilinskom kraji je rozvinutý priemysel – výroba celulózy, vápna, teplárne a automobilový priemysel. Významnými zdrojmi znečistenia ovzdušia v okrese Martin sú predovšetkým Martinská teplárenská, a. s., ŽOS Vrútky a. s., technologické zdroje znečisťovania ovzdušia pôsobiace v bývalom areáli ZŤS a Ecco Slovakia.

V priebehu 90. rokov došlo v okrese Martin k rapidnému poklesu vypúšťaných znečisťujúcich látok. Dôvodom bolo zníženie výroby, zánik niektorých podnikov, prechod na ušľachtilejšie palivo – zemný plyn, pri niektorých zdrojoch, vyradenie starých kotlov, modernizácia kotlov a spaľovanie nízkosírneho paliva v Martinskej teplárenskej, a. s.

Emisné zaťaženie v okrese Martin bolo pre rok 2020 na základe údajov zverejnených v NEIS nasledovné:

- TZL (tuhé znečisťujúce látky) – 27,483 t/rok
- SO₂ – 240,024 t / rok
- NO_x 243,115 t/rok
- CO – 116,280 t/rok
- TOC (prchavé organické látky) – 67,803 t/rok

Zdroj: NEIS, www.air.sk

V katastri obce Karlová nesídli prevádzkovatelia vyžadujúci integrovanú prevenciu a kontrolu znečisťovania - IPKZ (<https://www.enviroportal.sk/ipkz>).

V širšom okolí sú činné prevádzky priemyselnej výroby emitujúce do ovzdušia znečisťujúce látky. Na území okresu Martin sa nachádza 14 zdrojov znečisťovania, zaradených do kategórie veľkých zdrojov znečisťovania ovzdušia a cca 290 stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia (najčastejšie plynové kotolne) a technologické zdroje, zaradené do kategórie stredných zdrojov na základe prevádzkovej činnosti v zmysle zákona 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia (Hajniková a kol. 2012).

K nárastu znečisťovania ovzdušia v obci prispieva aj nárast automobilovej dopravy a vykurovanie pevnými palivami.

Cestná doprava

Z mobilných zdrojov znečistenia sú najvýznamnejším emisie z cestnej dopravy pozostávajú z výfukových emisií, emisií z oteru povrchu ciest, pneumatík a brzdového obloženia a z resuspenzie prachu, ktorý sa nachádza na cestách.

2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania.

Vodné toky

K. ú. Karlová patrí do základného povodia č. 4-21-05 Váh od ústia Oravy po ústie Varínky (Vyhláška č. 224/2005 Z. z.).

Z hľadiska typu režimu odtoku patrí riešené územie a jeho širšie okolie do vrchovinovo-nízinnej oblasti s dažďovo-snehovým typom režimu odtoku s akumuláciou v decembri až februári a vysokou vodnosťou v marci až apríli, s najvyššími prietokmi v marci a najnižšími prietokmi v septembri (Malík & Švasta, Atlas krajiny SR 2002).

Riešené územie patrí do povodia rieky Turiec. 4-21-05-020 Turiec pramení v Kremnických vrchoch na juhovýchodnom svahu Svrčinníka (1 312,8 m n. m.) v nadmorskej výške približne 1 090 m n. m. Medzi Moškovcom a Martinom rieka Turiec vytvára početné meandre a je chráneným územím: riečny ekosystém európskeho významu (SKUEV0382 Turiec a Blatnický potok) a mokraď medzinárodného významu podľa Ramsarského dohovoru s jedinečnou a dobre zachovanou biodiverzitou, hydromorfologickými črtami, záplavovými pulzami, pozdĺžnou i laterálnou spojitostou a riečnym kontinuumom, ktoré – okrem Vodárenskej nádrže Turček na hornom toku – významne narušujú len dve hate na dolnom toku v Martine. (Topercer 2005).

V prílohe č. 1 k vyhláške č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa nachádzajú toky, ktoré pretekajú katastrom obce Karlová:

- Jelšovský potok kopíruje východnú hranicu riešeného územia,
- Karlovský potok, tečúci centrálnou časťou k. ú., ľavostranným prítokom Blatnického potoka a meria 6,8 km. Pramení v Mošovskej pahorkatine západne od obce Blatnica v nadmorskej výške približne 525 m n. m. Je tokom V. rádu.

Najbližšie monitorované miesta kvality povrchových vôd k riešenému územiu je V163 Turiec - Martin (rkm 7,00). Podľa výsledkov meraní kvality povrchových vôd v roku 2020 môžeme konštatovať, že požiadavky na kvalitu povrchových vôd uvedené v tabuľke 13 sú uvedené požiadavky na kvalitu povrchovej vody podľa Prílohy č. 1 k NV č. 269/2010 Z. z. v znení NV 398/2012 Z. z. a podľa Prílohy č. 1 k NV č. 167/2015 Z. z. Podľa NV nespĺňajú všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody v nasledovných ukazovateľoch:

- chemická spotreba kyslíka,
- dusitanový dusík,
- absorbované organické halogeny.

Tabuľka č. 2 Zoznam ukazovateľov nespĺňajúcich všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody v roku 2020

Map. číslo	NEC	TOK	MONITOROVANÉ MIESTO (MM)	Riečny kilometer (rkm)	Nevyhovujú požiadavky v nasledovných ukazovateľoch, podľa Prílohy č. 1:				
V163	V135002D	TURIEC	MARTIN	7,0	Časť A	Časť B	Časť C	Časť D	Časť E

					CHSKCr, N-NO ₂ , AOX				
--	--	--	--	--	---------------------------------------	--	--	--	--

Zdroj: Hodnotenie kvality PV na Slovensku, 2020

Podzemná voda

Najbližšie monitorované miesta kvality povrchových vôd k riešenému územiu sú Turiec nad Martinom, Košťany nad Turcom (rkm 12,5) a Turiec - Martin (rkm 7,00). Podľa výsledkov meraní kvality povrchových vôd v roku 2019 môžeme konštatovať, že požiadavky na kvalitu povrchových vôd nespĺňajú všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody v nasledovných ukazovateľoch (tab. č. 10):

- všeobecne ukazovatele (časť A)
- syntetické látky (časť C)
- hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele (časť E).

Tabuľka č.3: Zoznam ukazovateľov nespĺňajúcich všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody v roku 2019 podľa Prílohy č. 1 k NV č. 269/2010 Z.z. v znení NV 398/2012 Z.z. a podľa Prílohy č. 1 k NV č. 167/2015 Z.z. (www.shmu.sk)

M ap .	NEC	TOK	MONITOROVAN É Miesto	Riečny kilometer	Nevyhovujú požiadavky v nasledovných ukazovateľoch, podľa Prílohy č. 1:				
čís lo			(MM)	km					
					Časť A (všeobecné ukazovatele)	Časť B (nesyntetick é látky)	Časť C	Časť D (ukazovatel	Časť E (hydrobiol ogické a mikrobiolo gické ukazovatele
SKV00 26	V1350 02D	TURIEC	MARTIN	7,0					Slbios
SKV00 26	V1350 00D	TURIEC	NAD MARTINOM, KOŠŤANY NAD TURCOM	12,5	N-NO ₂		FLU (RP), B(a)P (RP*), B(b)fluó rantén (RP*), B(k)fluó rantén (RP*), B(ghi)p erylén (RP*), Indenop yrén (RP*)		

NPK- prekročenie najvyššej prípustnej koncentrácie

* - potenciálne nevyhovuje požiadavkám nariadenia vlády 269/2010 Z. z. a 167/2015 Z. z.

Podľa rámcovej smernice o vodách 2000/60/ES a nariadenia vlády č. 282/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú prahové hodnoty a zoznam útvarov podzemných vôd, patria kvartérne sedimenty do útvaru SK1000500P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov horného toku Váhu a jeho prítokov. Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov horného toku Váhu a jeho prítokov sú ovplyvňované antropogénnou činnosťou, čo sa prejavuje nadlimitnými hodnotami organických látok.

Podľa ročenky Kvalita podzemných vôd na Slovensku za rok 2020 (SHMÚ, 2021) riešené územie spadá do útvaru podzemných vôd s označením SK2002100P Medzizrnové podzemné vody Turčianskej kotliny. Hydrogeochemická charakteristika oblasti je nasledovná: V útvaru SK2002100P v kationovej časti dominuje Ca²⁺, zastúpené sú aj ióny Mg²⁺ a v aniónovej HCO₃⁻. Podľa Palmer-Gazdovej klasifikácie sú medzizrnové podzemné vody Turčianskej kotliny zaradené medzi základný výrazný Ca-HCO₃ typ. Hodnota mineralizácie nameraná v roku 2020 bola 624,56 mg.l⁻¹, na základe čoho radíme podzemné vody Turčianskej kotliny medzi zvýšene mineralizované vody.

Hlavné zdroje znečistenia podzemnej vody v predmetnom území pochádzajú z urbanizovaného územia a z poľnohospodárskej činnosti. Podzemné vody sú ohrozené priesakmi z poľnohospodárskych hnojísk, priesakov z nevodotesných žump, negatívnymi vplyvmi poľnohospodárskej chemizácie atď. Kvalita podzemnej vody je okrem horninového prostredia ovplyvnená najmä zrážkami a v menšej miere kvalitou vody v povrchových tokoch.

Obec Karlová nemá v súčasnosti vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť. V rámci "Plánu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca" z roku 2002 sa v obci uvažuje s vybudovaním systému splaškovej kanalizačnej gravitačnej siete DN 300 mm, ako aj výtlačku. V súčasnosti sú splaškové vody s jednotlivých objektov odvádzané do žump, prípadne malých domových ČOV.

Zo stanoviska Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s. k prípravným prácam pre ÚPN-O č.j. 04226/2023 zo dňa 06.07.2023 uvádzame: "Návrh riešenia predpokladá, že v obci bude vybudovaný systém splaškovej kanalizácie. Do tohto systému budú výtlačkom zaústené aj odpadové vody z obce Laskár. Všetky odpadové vody budú podľa návrhu riešenia prečerpávané ďalej do obce Ďanová a následne do ČOV Martin - Vrútky, kde bude prebiehať čistenie. Upozorňujeme, že v súčasnosti sú už obmedzené kapacitné možnosti čerpacích staníc a výtlačného potrubia z Koštian nad Turcom, ktoré bude nutné zrekonštruovať, prípadne navrhnuť nový stokový systém pre odkanalizovanie riešenej lokality s odvádzaním splaškových odpadových vôd na ČOV Vrútky".

Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s. má spracovaný návrh riešenia odkanalizovania obce Karlová. Návrh riešenia predpokladá, že v budúcnosti bude vybudovaný systém splaškovej kanalizácie. Do tohto systému budú zaústené aj odpadové vody z obce Laskár. Všetky odpadové vody budú podľa návrhu prečerpávané ďalej do obce Ďanová a následne do ČOV Martin - Vrútky, kde bude prebiehať čistenie.

Do doby vybudovania splaškovej kanalizácie odkanalizovanie riešiť v súlade s platným zákonom o vodách - produkované splaškové vody akumulovať vo vodotesných žumpách a ich zneškodňovanie zabezpečiť v súlade s platným zákonom o vodách.

3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

Obec Karlová nemá spracovaný Program odpadového hospodárstva a riadi sa aktuálnym Krajským programom odpadového hospodárstva Žilinského kraja.

Tabuľka č.4 *Množstvá odpadu v r.2022 (zdroj: obec Karlová)*

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu	Množstvo v t
200139	plasty - PET	O	3,54
200101	papier a lepenka	O	0,21
200136	vyrazené elektric.a elektronické zariadenie s obs.NL	N	0,14
200102	Odpady zo skla	O	3,71
200201	Biologicky rozložiteľný odpad	O	9,88
200140	Kovový odpad	O	3,34
200301	zmesový komunálny odpad	O	20,10
170107	Drobný stavebný odpad	O	0,19
200110	Šatstvo	O	2,58
200123	Vyrazené zariadenia obsahujúce chlorfluórovanéuhlovodíky		0,14
200103	viacvrstvé kombinované materiály na báze lepenky (kompozity na báze lepenky) (tetrapak a pod.)	N	
200135	vyrazené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti * TV, monitory	N	0,15
200138	drevo	N	
200307	Objemový odpad	O	1,42
	ODPADY SPOLU	O + N	45,40

V roku 2022 sa v obci vyprodukovalo spolu 45,4 t komunálneho odpadu, t.j. v priemere 441 kg odpadu na obyvateľa/rok. Odvoz a likvidáciu komunálneho odpadu zabezpečuje firma Brantner Fatra s.r.o. Martin a ukladá ho na skládku Martin – Kalná. V obci je zavedený vrecový zber plastov, príp. rodinné domy majú žltý kontajner na plasty s vývozom 1x do mesiaca. Zber papiera - 4x do roka, elektrozber - 2x do roka.

Zneškodňovanie odpadov zo žump si zabezpečuje Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s. Martin a spoločnosť LUMIJO s.r.o. Mošovce

Obec nemá vybudované zberné zariadenie na separovaný odpad (zhromažďovanie, predbežné triedenie, dočasné uloženie odpadu na účely prepravy do zariadenia na spracovanie odpadov) - zberný dvor.

V katastrálnom území eviduje Štátny geologický ústav Dionýza Štúra 2 odvezené skládky odpadov.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita).

Zdroje hluku

Zaťaženie obce hlukom a vibráciami je pomerne výrazné. Zdrojom dopravného hluku v obci je najmä cesta I/65.

Na účely posudzovania hlukovej záťaže prostredia z dopravy je stanovená Vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 237/2009 Z.z. V zmysle jej ustanovení je osídlenie obce pozdĺž cesty I/65 zaradené do II. kategórie územia pre ktorú platia najvyššie prípustné hodnoty hluku vo vonkajšom prostredí 50 dB cez deň a večer a 45 dB v nočnom období. V obci neexistuje areál zaradený do kategórie územia I. kategória územia s najprísnejším limitom (územia s osobitnou ochranou pred hlukom – liečebné a kúpeľné areály).

Ochrana verejného zdravia pred hlukom v mimopracovnom (životnom) prostredí je uvedená vo vyhláške MZ SR č. 549/2007 Z.z. a vzťahuje sa na hluk, ktorý sa vyskytuje v chránenom vonkajšom prostredí alebo chránenom vnútornom prostredí budov v súvislosti s činnosťou (prevádzkou) nestacionárnych a stacionárnych zdrojov hluku alebo s aktivitami ľudí (tab. 5).

Tabuľka č.5: Prípustné hodnoty hluku pre rôzne kategórie územia podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z.z.

Kateg. územia	Opis chráneného územia alebo vonkajšieho priestoru	Refer. časový interval	Prípustné hodnoty (dB) ^{a)}				
			Hluk z dopravy				Hluk z iných zdrojov L _{Aeq, p}
			Pozem. a vodná doprava b)c)	Železn. dráhy c) L _{Aeq, p}	Letecká doprava		
					L _{Aeq, p}	L _{Asmax,p}	
I.	Územie s osobitnou ochranou pred hlukom, napr. kúpeľné miesta, kúpeľné a liečebné areály	deň	45	45	50	-	45
		večer	45	45	50	-	45
		noc	40	40	40	60	40
II.	Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov, d) vonkajší priestor v obytnom a rekreačnom území	deň	50	50	55	-	50
		večer	50	50	55	-	50
		noc	45	45	45	65	45
III.	Územie ako v kategórii II v okolí diaľnic, ciest I. a II. triedy, miestnych komunikácií s hromadnou dopravou, železničných dráh a letísk, mestské centrá	deň	60	60	60	-	50
		večer	60	60	60	-	50
		noc	50	55	50	75	45
IV.	Územie bez obytnej funkcie a bez chránených vonkajších priestorov, výrobné zóny, priemyselné parky, areály závodov	deň	70	70	70	-	70
		večer	70	70	70	-	70
		noc	70	70	70	95	70

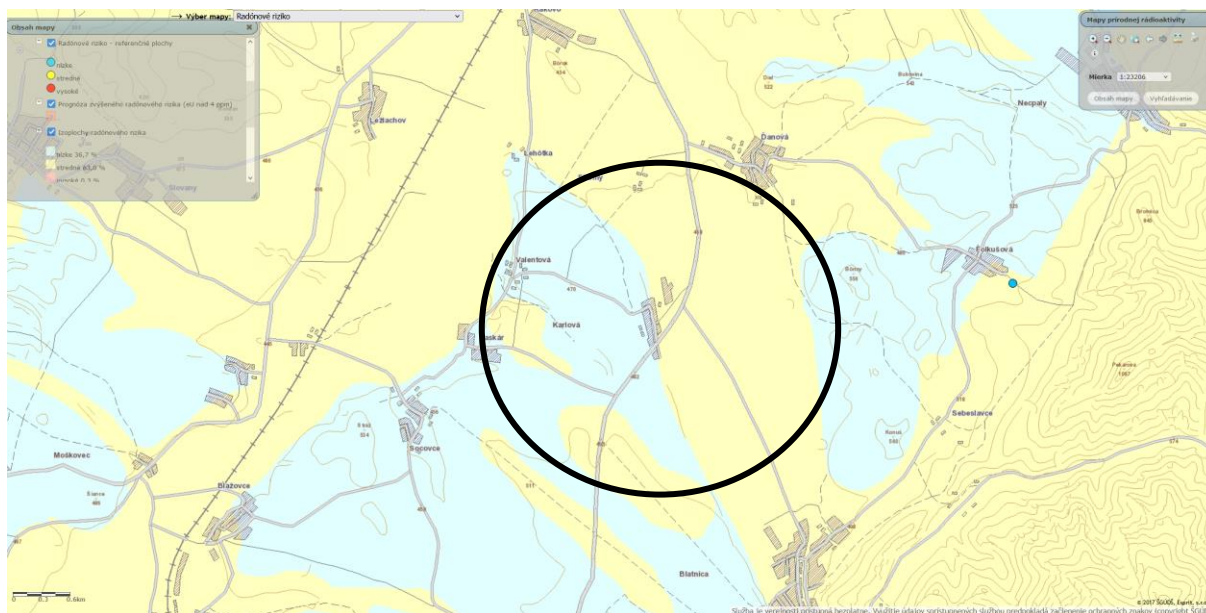
Vibrácie

Zdrojom vibrácií sú osobné a nákladné vozidlá, ktoré sú zároveň aj pôvodcami zvýšenej prašnosti pri transporte po cestnej sieti v zastavanom území. Iné zdroje vibrácií nie sú známe.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné – zdroj a intenzita).

Radónové riziko

Prírodná rádioaktivita sa v k.ú. nevyskytuje nad rámec prirodzeného žiarenia prostredia.

Obr. č.1 Radónové riziko v k. ú. Karlová
(zdroj: <https://apl.geology.sk/radio/>)

Západná časť zastavaného územia je zaradená medzi územia s nízkym radónovým rizikom. Na ostatnom riešenom území je stredným radónovým rizikom. Pre riešené k. ú. nie je prognóza zvýšeného radónového rizika (eU nad 4 ppm) (obr. 3).

Zdroje žiarenia a fyzikálne polia iného charakteru nie sú v riešenom území známe.

6. Dopĺňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).

V rámci koncepcie rozvoja obce v riešenom území sa nenavrhujú charakter aktivít, ktoré by vyžadovali významné terénne úpravy a zásahy do krajiny. Rozvojové funkčné územia sa navrhujú so zachovaním a využitím pôvodnej konfigurácie terénu. Týmto zásadám sa prispôsobila aj drobná hmotová štruktúra navrhovanej funkčnej zástavby prevažne v obytnom území.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Vymedzenie dotknutého územia je v súlade s riešením Územného plánu obce Karlová (ÚPN-O). Obec z hľadiska územnosprávneho členenia patrí do Žilinského samosprávneho kraja, do okresu Martin. Celková výmera riešeného katastrálneho územia je 183 ha.

Katastrálne územie obce hraničí s k. ú. zo severu s k. ú. obce Rakovo, z východu s k. ú. Ďaňová a Blatnica, z juhu s k.ú. Laskár, zo západu s k.ú. Valenmtová.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Horninové prostredie, inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.

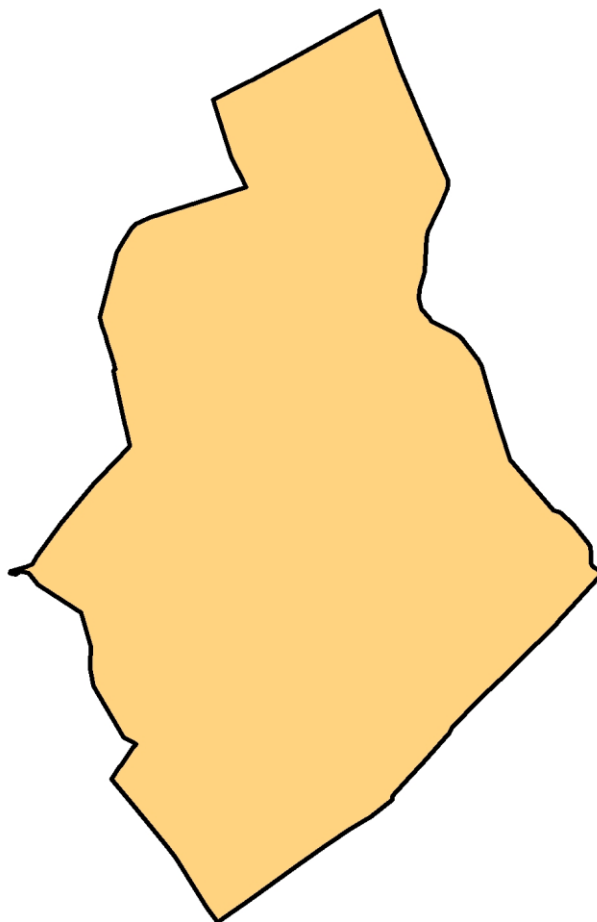
V zmysle geomorfologických jednotiek Slovenska (Mazúr & Lukniš 1986) je riešené územie tvorené nasledovne:

Sústava:	Alpsko-Himalájska
Podsústava:	Karpaty
Provincia:	Západné Karpaty
Subprovincia:	Vnútorne západné Karpaty
Oblasť:	Fatransko-tatranská oblasť
Celok:	Turčianska kotlina

Podcelky: Mošovská pahorkatina.

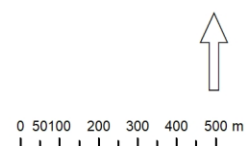
Územie bolo vytvorené eróznou-akumulačnou činnosťou rieky Turiec v kvartéri a holocéne nánosmi štrkových, piesčitých a kalových sedimentov.

Turčianska kotlina je uzavretá vnútrohorská depresia, ktorú lemujú od západu a severu Malá Fatra, od východu Veľká Fatra, od juhovýchodu Kremnické vrchy a od juhozápadu pohorie Žiar. Morfológicko-regionálne patrí k tzv. vysokým medzihorským kotlinám vnútorných Západných Karpát. V reliéfe kotliny sa uplatňujú dva morfológické stupne – rovinné územie akumuláčnych nív Turca a pahorkatina tvorená zvyškami predkvartérneho a starokvartérneho reliéfu kotliny. Priemerná šírka kotliny kolíše okolo 8 km, celková dĺžka dosahuje okolo 40 km. Príslahlé pohoria kotlinu výrazne morfológicky ohraničujú. Súčasný vzhľad pohorí je výsledkom tektonických pohybov a eróznou-denudačných procesov v pliocéne a kvartéri. V reliéfe sa zreteľne prejavuje rozličná odolnosť hornín budujúcich pohoria voči procesom zvetrávania, ktorej výsledkom je prechod od hľňného reliéfu cez hornatinový a vrchovinový reliéf až po bralný reliéf (www.geology.sk/sluzby/digitalny-archiv/).

Geomorfologické členenie územia

Mošovská pahorkatina

Obr. č. 2: Geomorfologické členenie územia – podcelky

(zdroj: KOČICKÝ, D. - IVANIČ, B.: Geomorfologické členenie Slovenska [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2017. Dostupné na internete: <http://apl.geology.sk/temapy>)

Podľa regionálneho geologického členenia (Vass et al. 1988) môžeme v záujmovom území vyčleniť:

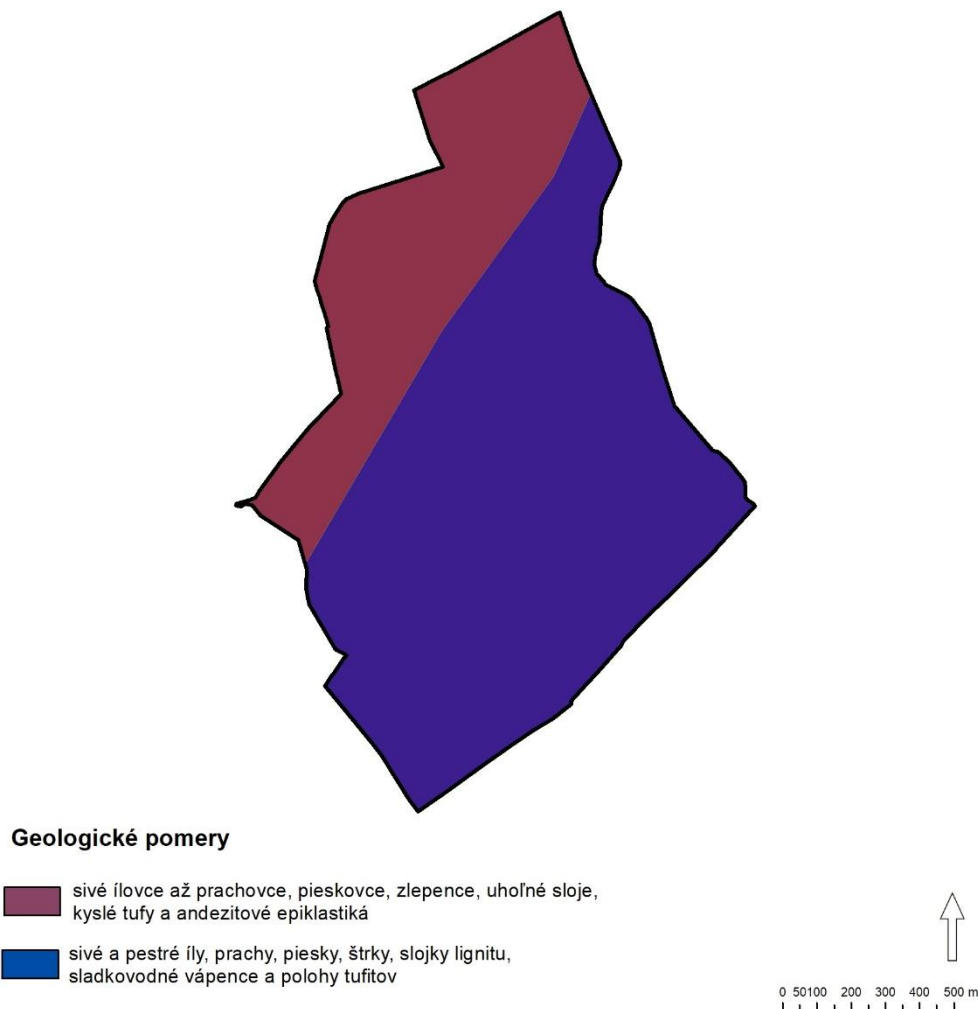
oblasť: vnútrohorské panvy a kotliny
podoblasť: vnútorné kotliny
jednotka III. rádu: Turčianska kotlina

Turčianska kotlina

Terciárna výplň Turčianskej kotliny je tvorená horninami paleogénu, ktoré sú prekryté mohutným komplexom neogénnych sedimentov. Sedimenty paleogénu sú prítomné hlavne vo východnej resp. severovýchodnej časti kotliny. Sedimenty kvartéru majú v Turčianskej kotline značné plošné rozšírenie, pričom určujúcim genotypom sú sedimenty terasového typu.

Základnou geologickou jednotkou sú sedimenty neogénu a kvartéru: martinské súvrstie: piesčité íly, piesky/pieskovce, štrky/zlepence, uhoľné íly a lignity (sarmat - pliocén) (obr. 3).

(Zdroj: <http://apl.geology.sk/pgm/>).

Obr. 3: Geologické pomery

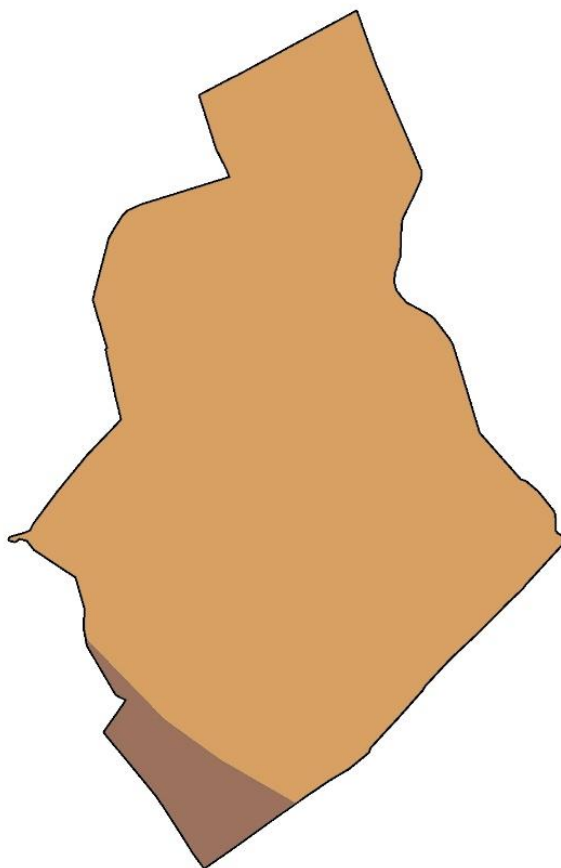
Mapa neotektonickej stavby (Maglay et al. 2009) zaznamenáva posledný cyklus tektonickej aktivity Západných Karpát a Panónskej panvy. Obsahuje línie neotektonických dislokácií a nemilimitované územné jednotky – neotektonické štruktúry.

Celé k. ú. Karlová tvorí jednotka č. 7 Západné Karpaty, negatívna jednotka (medzihorská kotlina) – malý pokles.

Kvartérny pokryv podľa Maglaya & Pristaša (2002), genetické typy:

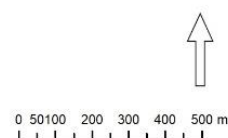
- proluviálne sedimenty: hlinité až hlinito-piesčité štrky s úlomkami hornín v náplavových kužeľoch bez pokryvu – prevažná časť k.ú.,

- deluviálne sedimenty v celku: hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité, piesčito-kamenité až balvanovité svahoviny a sutiny – J časť k.ú.

Mapa genetických typov kvartérnych uloženín

- hlinité piesky, piesky, štrky, piesčité štrky, reziduálne štrky
- litofaciálne nerozlíšené svahové sedimenty – hliny, piesky, úlomky hornín

MAGLAY, J. et al., 2009: Mapa genetických typov kvartérnych uloženín Slovenskej republiky M 1 : 500 000.

Obr. 4: Genetické typy kvartérnych uloženín

Inžiniersko-geologické pomery

V zmysle inžinierskogeologickej rajonizácie Slovenska (Hrašna & Klukanová 2002) zasahujú do riešeného územia nasledovné rajóny:

- **F - rajón údolných riečnych náplavov:** rajón vytvárajú náplavy súčasných vodných tokov. Rajón je charakteristický výskytom mŕtvych ramien, v ktorých sú hnilokaly – hlinité a piesčité sedimenty s vysokým obsahom organických látok. Štrkové frakcie obsahujú len vo forme málo hrubej prímеси na báze náplavov. Hladina podzemnej vody je spravidla v hĺbke do 2 – 4 m, miestami sa vyskytujú aj močaristé plochy. Rizikovým faktorom je možnosť znečistenia podzemných vôd poľnohospodárskou činnosťou, priemyslom, alebo skládkovaním odpadov. Z geodynamických javov sa tu prejavuje hlavne bočná erózia vodných tokov a podmáčanie územia pri vysokých vodných stavoch.
- **T – rajón terasových stupňov:** fluviálne sedimenty sa zachovali v niekoľkých výškových úrovniach v pozícii terasových stupňov. Hrúbka sedimentov je obvykle niekoľko metrov. Hlavnú akumuláciu tvoria rôzne štrkové sedimenty s rôznym podielom jemnozrnnej, alebo piesčitej frakcie. Často bývajú prekryté aj jemnozrnými, alebo piesčitými sedimentami iného pôvodu, napríklad deluviálnymi. Povrch terás je spravidla rovinný. Podzemná voda sa nachádza blízko bázy terasových sedimentov, obvyčajne v hĺbke cca 5 m. V mladších - nižších terasách vystupuje v hĺbke 2 – 5 m. Z geodynamických javov sa tu prejavuje hlavne výmoľová erózia, na okrajoch

terás uložených na flyšových sedimentoch sa často prejavujú aj gravitačné pohyby – zosuvy. Územie je veľmi náchylné na možné znečistenie podzemných vôd.

Ložiská nerastných surovín

V riešenom území nie sú evidované ložiská nerastných surovín, staré banské diela ani prieskumné územie pre vyhradený nerast.

Seizmicita

Podľa mapy seizmických oblastí na území SR je riešené územie zaradené do oblasti s intenzitou seizmického ohrozenia 6 - 7° makroseizmickej intenzity v MSK-64. Uvedenému stupňu v území zodpovedá špičkové zrýchlenie na skalnatom podlaží 1,0 – 1,29 m.s⁻². V blízkom okolí neboli doteraz zistené žiadne znaky nestability územia v prirodzenom stave, preto je územie možno hodnotiť ako stabilné s pomerne nízkym rizikom seizmickej aktivity (Atlas krajiny SR, 2002).

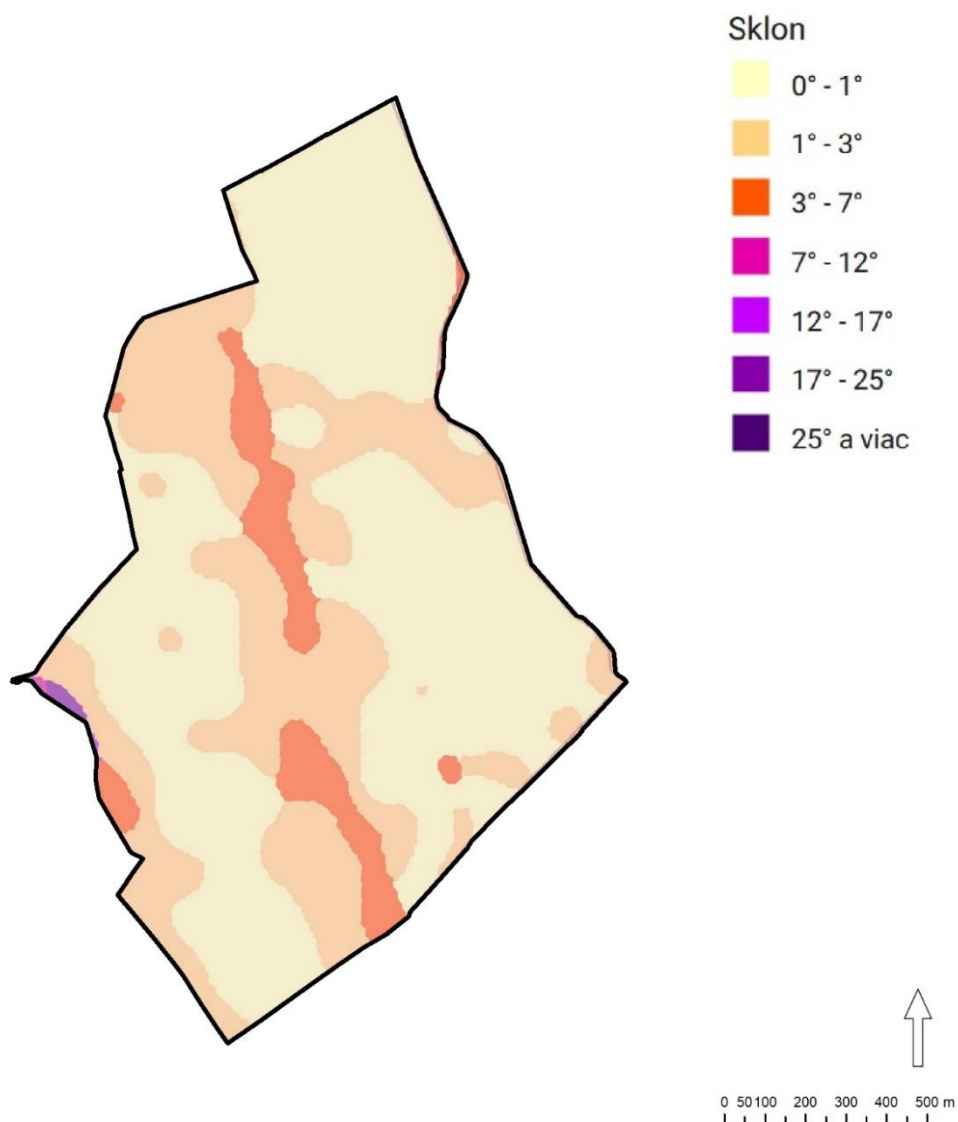
Geodynamické javy (zosuvy)

Pri rôznych antropogénnych činnostiach, najmä tých, ktoré sú spojené s hĺbením výkopov, zárezov a odrezov, môže byť ohrozená stabilita svahov. Podľa vyjadrenia Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra (č. 8/23-231-473) nie sú v riešenom území zaregistrované zosuvy.

Riešené územie sa nachádza z pohľadu stupňa náchylnosti územia na zosúvanie v rajóne stabilných území. Stručná charakteristika podrajónu je nasledovná: územia prevažne stabilné, resp. územia s veľmi nízkym stupňom náchylnosti ku vzniku svahových deformácií (v morfológicky priaznivých územiach s nedostatočnou preskúmanosťou sa sporadická existencia svahových deformácií ako aj lokálny vznik nových svahových deformácií menších rozmerov nedajú vylúčiť) (zdroj: <http://apl.geology.sk/atlassd/>).

Sklonitosť reliéfu

Sklonitosť determinuje výskyt reliéfových procesov, charakter pôdneho krytu a spôsob využívania krajiny. V Mošovskej pahorkatine prevláda reliéf kotlinových pahorkatín. Morfológicko-morfometrické typy reliéfu delia k.ú. Karlová na nerozčlenenú rovinu vo východnej polovici k. ú. a na mierne členitú pahorkatinu (Atlas krajiny SR 2002).

© Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Obr. č. 5 Sklonitostné pomery

(zdroj: <https://zbgis.skgeodesy.sk>, © Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky).).

2. Klimatické pomery, zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Z hľadiska teplotných a vlhkosných kritérií sa k. ú. Karlová rozprestiera v mierne teplej (M) oblasti, a v mierne teplom, vlhkom s chladnou až studenou zimou, kotlinovom/dolinovom (M5) okrsku (zdroj: <https://app.sazp.sk/atlassr/>).

Priemery za r. 1961-1990:

- priemerná januárová teplota: - 3 °C až - 4 °C,
- priemerná júlová teplota: 16 °C až 18 °C.
- priemerný ročný úhrn zrážok: 700 - 800 mm. Najbližšia zrážkomerná stanica k riešenému k.ú: (IND 24280) Martin.
- priemerný počet dní so snehovou pokrývkou 60 – 80. Rozdiely podľa rokov sú značné a môžu sa vyskytnúť prípady, keď snehová prikrývka i v nižších polohách trvá extrémne dlho, alebo sa naopak nevytvorí.

Turčianska kotlina s ohľadom na geografické a geomorfologické danosti sa radí medzi kotliny s nevhodnými rozptylovými podmienkami. Jedná sa o pomerné úzku vysočinnú kotlinu, výrazne ohraničenú vrstvami, zvažujúcu sa z juhu na sever, kotlina je menej vetrateľná a v prechodných obdobiach sa v nižších nadmorských výškach vyskytujú časté inverzné stavy ovzdušia. Sledovaná oblasť je charakteristická veľkou početnosťou stavov bezvetria a malých rýchlostí vetra do 2 m/s, čo predstavuje až 74 % týchto situácií v roku (Hajniková a kol. 2012).

Podľa údajov z meteorologickej stanice Bystrička (470 m n.m.) prevláda južné a juhozápadné prúdenie vetra s priemernou rýchlosťou 3,1 - 3,2 m.s⁻¹.

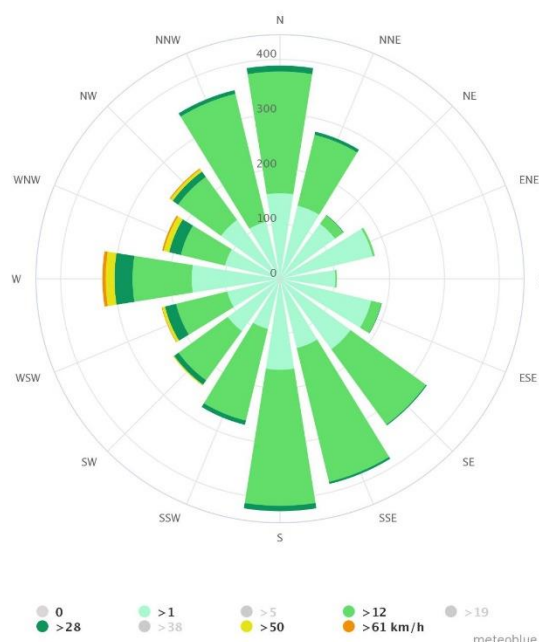
K. ú. Karlová leží v priemernej inverznej polohe (Lapin & Tekušová 2002).

Tabuľka č.6: Priemerná rýchlosť vetra v stanici Martin v m/s

pozorované obdobie	Rýchlosť vetra [m.s ⁻¹]												Rok	Vegetač. obd.(IV-IX)
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
1997-2008	1,8	2,0	2,0	1,7	1,7	1,5	1,3	1,1	1,2	1,3	1,5	1,6	1,6	1,4

Zdroj: SHMÚ

Na obrázku číslo 10 vidíme veternú ružicu pre obec Karlová, ktorá zobrazuje počet hodín v roku, kedy vietor fúka z určitého smeru.

Obr. č. 6: Veterná ružica pre obec Karlová

zobrazuje počet hodín v roku, kedy vietor fúka z určitého smeru. (N – sever (S), E – východ (V), S – juh (J), W – západ (Z)) Napr. JZ (SW): vietor fúka z juhozápadu na severovýchod SV (NE).

(zdroj: www.meteoblue.com)

3. Ovzdušie, stav znečistenia ovzdušia.

Relevantné znečisťujúce látky:

- atmosférický aerosól (TZL – tuhé znečisťujúce látky, resp. prachové častice):
 - PM10 (časť TZL, častice s aerodynamickým priemerom menším ako 10 mikrometrov),
 - PM 2.5 (časť PM10, častice s aerodynamickým priemerom menším ako 2.5 mikrometra),
- oxid dusičitý (NO²): antropogénne zdroje oxidov dusíka sú najmä emisie z cestnej dopravy, spaľovacie procesy v priemysle a energetike. Oxidy dusíka v ovzduší prechádzajú chemickými reakciami a vytvárajú tuhé častice – dusičnany,
- oxid siričitý (SO²): produkt spaľovania palív s obsahom síry, je emitovaný pri výrobe tepla a elektrickej energie v tepelných elektrárnach a tiež pri rôznych technologických procesoch.

Územie okresu Martin je dlhodobo považované za oblasť so silne znečisteným až veľmi silne znečisteným ovzduším (Atlas krajiny, 2002). Veľké zdroje znečistenia sa v riešenom území nenachádzajú. V obci sa nachádzajú len malé a stredné zdroje znečistenia ovzdušia. Obec nie je plynofikovaná, čo negatívne vplyva na kvalitu ovzdušia.

Znečistenie ovzdušia v obci Karlová ovplyvňujú znečisťujúce látky z dostupných zdrojov je prezentované znečistenie z okresu Martin a Turčianske Teplice.

V okrese Martin bolo evidovaných v databáze NEIS v roku 2017 spolu 246 veľkých a malých zdrojov znečisťovania ovzdušia.

V tabuľke č. 7 sú uvedené hodnoty emisií základných znečisťujúcich látok (ZL) v okrese Martin v období rokov 2010 – 2022 evidovaných v Národnom emisnom inventarizačnom systéme (NEIS). Hodnoty emisií sú uvedené v tonách za rok, pričom ide o sumárne emisie vypustené zo zdrojov, ktoré sa nachádzajú na území okresu Martin (www.air.sk).

Tabuľka č.7 Prehľad emisií znečisťujúcich látok (ZL) v okrese Martin

rok	1.3.00 tuhé znečisťujúce látky (TZL)	3.9.99 Oxid siričitý 3.4.01 + 3.4.02	3.4.03 oxidy dusíka (NOx) - oxid dusnatý	3.5.01 oxid uhoľnatý (CO)	4.4.02 organické látky
2022	26,949	80,133	157,815	98,202	58,388
2021	30,077	90,796	148,915	132,990	56,541
2020	27,483	240,024	243,115	116,280	67,803
2019	24,021	357,658	285,996	103,144	65,156
2018	23,745	414,964	276,968	109,353	59,886
2017	25,745	499,269	303,397	127,963	60,711
2016	27,401	523,891	302,270	118,844	59,552
2015	23,931	458,441	261,660	110,689	70,963
2014	22,103	419,288	253,464	105,502	73,538
2013	25,450	559,167	282,098	132,937	72,600
2012	26,577	874,095	333,434	127,571	90,385
2011	30,307	748,124	320,990	154,579	84,606
2010	34,090	798,233	322,483	150,922	83,305

Najväčším problémom kvality ovzdušia na Slovensku sa stalo v uplynulom období znečistenie ovzdušia prachovými časticami. Vývoj tvorby emisií TZL od roku 2000 v okrese Martin zo stacionárnych zdrojov dokumentuje obrázok 16, kde možno sledovať významný pokles priemyselných emisií, problémom zostáva intenzívna doprava, emisie TZL z lokálneho vykurovania a sekundárna prašnosť z poľnohospodárskej činnosti, zemných prác a iných odkrytých povrchov.

V okrese Turčianske Teplice bolo evidovaných v Národnom emisnom inventarizačnom systéme (NEIS) v roku 2018 spolu 49 veľkých a stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia.

V tabuľka 8 sú uvedené hodnoty emisií základných znečisťujúcich látok (ZL) v okrese Turčianske Teplice v období rokov 2010 – 2022 evidovaných v NEIS. Hodnoty emisií sú uvedené v tonách za rok, pričom ide o sumárne emisie vypustené zo zdrojov, ktoré sa nachádzajú na území okresu Turčianske Teplice.

Tabuľka č. 8: Emisie základných znečisťujúcich látok (ZL) v okrese Turčianske Teplice

rok	1.3.00 tuhé znečisťujúce látky (TZL)	3.9.99 Oxid siričitý 3.4.01 + 3.4.02	3.4.03 oxidy dusíka (NOx) - oxid dusnatý	3.5.01 oxid uhoľnatý (CO)	4.4.02 organické látky
2022	1,517	9,794	23,798	17,102	38,472
2021	1,534	12,653	36,560	30,975	66,995
2020	1,907	11,934	36,304	32,573	67,220
2019	2,117	25,719	34,515	30,499	80,978
2018	1,999	29,956	36,325	29,859	85,146

2017	1,942	23,093	31,773	24,877	68,239
2016	4,110	23,870	37,893	25,943	69,575
2015	3,666	23,812	43,788	21,254	67,389
2014	3,547	22,983	44,895	23,013	65,583
2013	4,096	15,266	34,170	22,812	47,510
2012	3,780	12,288	27,241	18,781	36,972
2011	2,062	2,171	4,596	5,257	2,154
2010	2,674	3,081	5,396	7,656	2,413

Stav znečistenia ovzdušia v riešenom území nie je známy z dôvodu absencie meracej stanice. Kvalita ovzdušia v obci nie je ovplyvnená prevádzkovateľmi vyžadujúcimi integrovanú prevenciu a kontrolu znečisťovania IPKZ (<http://ipkz.enviroportal.sk>).

4. Vodné pomery, povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Povrchové vody

K. ú. Karlová patrí do základného povodia č. 4-21-05 Váh od ústia Oravy po ústie Varínky (Vyhláška č. 224/2005 Z. z.).

Z hľadiska typu režimu odtoku patrí riešené územie a jeho širšie okolie do vrchovinovo–nížinnej oblasti s dažďovo–snehovým typom režimu odtoku s akumuláciou v decembri až februári a vysokou vodnosťou v marci až apríli, s najvyššími prietokmi v marci a najnižšími prietokmi v septembri (Malík & Švasta, Atlas krajiny SR 2002).

Najbližšia vodomerná stanica sa nachádza na Blatnickom potoku (stanica Blatnica) rkm 10,00, v nadmorskej výške 503,14 m n. m. Priebeh priemerného mesačného prietoku za rok 2020 sú znázornené v tab. 3:

Tabuľka č.9: Priemerný mesačný prietok (Qm) na toku Blatnický potok (stanica Blatnica) v roku 2020

mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
Qm*	0,151	0,219	0,210	1,82	0,166	0,189	0,190	0,171	0,192	0,226	0,176	0,159

Zdroj: SHMÚ

Vysvetlivky:

* Qm (m³.s⁻¹) – priemerný mesačný prietok

Vodné toky

V prílohe č. 1 k vyhláške č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov sa nachádzajú toky, ktoré pretekajú katastrom obce Karlová:

- Jelšovský potok kopíruje východnú hranicu riešeného územia,
- Karlovský potok, tečúci centrálnou časťou k. ú., ľavostranným prítokom Blatnického potoka a meria 6,8 km. Pramení v Mošovskej pahorkatine západne od obce Blatnica v nadmorskej výške približne 525 m n. m. Je tokom V. rádu.

Podzemné vody

Záujmové územie sa čiastočne nachádza v ochrannom pásme II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Kláštore pod Znievom a v Socovciach, ktoré bolo vyhlásené vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 367/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú ochranné pásma prírodných minerálnych zdrojov v Kláštore pod Znievom a v Socovciach a druhy zakázaných činností v ochranných pásmach prírodných minerálnych zdrojov v Kláštore pod Znievom a v Socovciach.

Kvantita podzemných vôd

V zmysle hydrogeologickej rajonizácie „Vodohospodárska bilancia množstva podzemnej vody za rok 2020“ (SHMÚ, 2021), patrí záujmové územie do do rajónu „QP 33 - Paleogén, neogén a kvartér Turčianskej kotliny“, útvary podzemných vôd SK1000500P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych

náplavov horného toku Váhu a jeho prítokov a čiastkový rajón VH 30 - rajón náplavov Turca a jeho prítokov medzi Turčianskym Ďurom a Príbovcami.

Množstvo využiteľnej podzemnej vody v oblasti náplavový kužeľ Blatnice je v kategórii C1 37,00 l.s-1 a v kategórii C2 53,00 l.s-1, v rámci kvality sú stanovené O - kvalita nehodnotená, B - znečistenie bakteriologické a biologické, V - kvalita vyhovuje STN, lokalita (zdroj) nevyužitá alebo len čiastočne vodohospodársky využitá s dobre zdokumentovanými zdrojmi nevyhovujúcej kvality (nutná viacstupňová úprava) alebo nevyhovujúcimi z hľadiska prístupnosti a možnosti ochrany, bilančný stav vody je v lokalite dobrý (BS > 3,33).

Kvalita podzemných vôd

Podľa Vodohospodárskej bilancie kvality podzemnej vody SR v roku 2020 (SHMÚ, 2021), ktorú udáva tabuľka 14 je najbližšia stanica merania kvality podzemných vôd je stanica Ležiachov (246290). Prekročené limitné a prahové hodnoty znečisťujúcich látok v niektorých dňoch v roku 2020 na stanici Ležiachov (245590) boli: NH₄, NO₃ s pasívnou bilanciou - C.

Tabuľka č.10 Bilančná tabuľka pre lokality objektov štátnej monitorovacej siete kvality podzemných vôd v rokoch 2019 a 2020 vo vybraných ukazovateľoch

Č. objektu	Lokalita	rok	NH ₄	NO ₃	NO ₂	ChSK _{Mn}	vodivosť	RL ₁₀₅	Bil. stav
246290	Ležiachov	2019	0,05C	1,76A	33,33A	30,7A	1,26A	1,51A	C
		2020	0,54C	0,88C	33,33A	5,21A	1,43A	1,75A	C

Zdroj: Vodohospodárska bilancia kvality podzemnej vody SR v roku 2020

Vysvetlivky:

ChSK_{Mn} - chemická spotreba kyslíka manganistanom RL₁₀₅ - rozpustené látky, sušené pri 105 °C

Voda podľa tvrdosti v oblasti je hodnotená ako tvrdá 1,75 - 2,50 mmol/l.

Obec Karlová má vybudovanú vodovodnú sieť napojenú na vetvu Martin – Blatnica. Táto vetva je zásobovaná vodou z vodných zdrojov v Blatnickej doline s celkovou kapacitou 59,1 l/s. Z vodojemu Blatnica s objemom 800 m³ je zásobovaná obec Karlová vrátane obce Mošovce, Blatnica, Laskár (Valentová). V obci ešte nie je vybudovaná kanalizačná sieť. Návrh riešenia predpokladá, že v obci bude vybudovaný systém splaškovej kanalizácie. Do tohto systému budú výtlakom zaústené aj odpadové vody z obce Laskár. Všetky odpadové vody budú podľa návrhu riešenia prečerpávané ďalej do obce Ďanová a následne do ČOV Martin – Vrútky, kde bude prebiehať čistenie (podklady Turčianskej vodárenskej spoločnosti, a.s., č. O4226/2023).

5. Pôdne pomery, kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

Pôdne pomery, kultúra – druhy pozemkov

Tabuľka č.11 Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k. ú. obce

Druh pozemkov	Výmera v ha	Podiel v %
orná pôda	89,0	48,63
záhrady	4,0	2,19
lúky a pasienky - TTP	72,0	39,34
Poľnohospodárska pôda spolu	165,0	90,16
lesné pozemky	-	-
vodné plochy	3,0	1,64
zastavané plochy	14,0	7,65
ostatné plochy	1,0	0,55
Celkom	183,0	100,0

*zdroj : www.katasterportal.sk, 2023

Z uvedeného percentuálneho členenia je možné vyčítať charakteristické ukazovatele :

– poľnohospodárske využitie krajiny (%poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery)..... 90,16%

- stupeň zornenia (% ornej pôdy z celkovej výmery poľnohosp. pôdy)..... 48,63%
- stupeň zatrávnenia (% TTP z celkovej výmery poľnoh. pôdy)..... 39,34%

Pôdne typy v riešenom území:

Pôdne pomery

V riešenom území sa nachádzajú nasledovné pôdne typy na poľnohospodárskej pôde (tab.):

- **luvizeme:** pôdy s dominantným procesom ilimerizácie – translokácie koloidov (prevažne ílových minerálov), ktoré sú v dôsledku intenzívneho premývania pôdneho profilu zrážkovou vodou splavované do hlbších vrstiev pôdneho profilu. Rozsiahlejšie areály nájdeme východne od Martina a v južnej časti okresu medzi obcami Karlová a Valentová. Z hľadiska zrnitosti ide takmer výlučne o stredne ťažké - hlinité pôdy. Luvizeme sú pôdy s hlbokým pôdnym profilom spravidla úplne bez skeletu. Z hľadiska kvality patria v rámci okresu medzi pôdy nadpriemerne kvalitné, slabo až stredne erózne ohrozené. Luvizeme sú na území okresu reprezentované výlučne subtypom luvizempseudoglejová.
- **čiernice:** vyskytujú sa výlučne na rovinách v širokých nivách riek, kde záplavy minimálne ovplyvňujú vývoj pôdneho krytu. Zaberajú 8,47% výmery poľnohospodárskej pôdy okresu Martin, na lesných pôdach sa nenachádzajú. Patria medzi molické pôdy a nájdeme ich na starších fluvialných sedimentoch alúvií a riečnych terás. Úrodnosťou sú čiernice často lepšie hodnotené ako černozy, pretože vďaka periodickému zvlhčovaniu pôdneho profilu podzemnou vodou vyhovujú širokému spektru poľnohospodárskych plodín. Z hľadiska typologicko-produkčnej kategorizácie patria do kategórie O1 až T3 (najproduktnejšie orné pôdy až menej produktné trvalé trávne porasty). Rozpätie produkčného potenciálu 45 – 100 bodov (v 100 bodovej stupnici). Čiernice patria medzi naše najkvalitnejšie pôdy, celá ich výmera je poľnohospodársky využívaná, prevažne ako orné pôdy. Z textúrneho hľadiska sú to pôdy stredne ťažké (piesočnatohlinité) až ťažké - ílovité. Väčšina ich výmery je štrkovitá, takmer polovica čiernic v okrese má plytký pôdny profil, čo znižuje ich kvalitu a úrodnosť. Ekologická stabilita čiernic je vďaka obsahu kvalitného humusu vysoká, ohrozenosť vodnou eróziou je nulová, keďže sa vyskytujú výlučne na rovinách. Čiernice sa nachádzajú prevažne v južnej časti okresu na fluvialných terasových a proluviálnych sedimentoch Turca. Súvislé plochy čiernic sa rozprestierajú v okolí Žabokriek, pozdĺž toku Turca od obce Košťany nad Turcom cez Príbovce až po Socovce, najrozsiahlejším súvislým areálom čiernic v okrese je pás, ktorý sa ťahá od Blatnice smerom na severozápad medzi obcami Karlová a Danová až po Príbovce. V riešenom k.ú. zaberajú čiernice takmer 99 % rozlohy ornej pôdy.

Tabuľka č.12 *Charakteristika pôd na základe bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek*

BPEJ	Charakteristika BPEJ
0733065	Čiernice, na rovinách, silne skeletovité, plytké, stredne ťažké pôdy - ľahšie
0720043	Čiernice, na rovinách, stredne skeletovité, stredne hlboké, ťažké
0756002	Luvizeme, na rovinách, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy
0756402	Luvizeme, na rovinách, bez skeletu, hlboké stredne ťažké pôdy

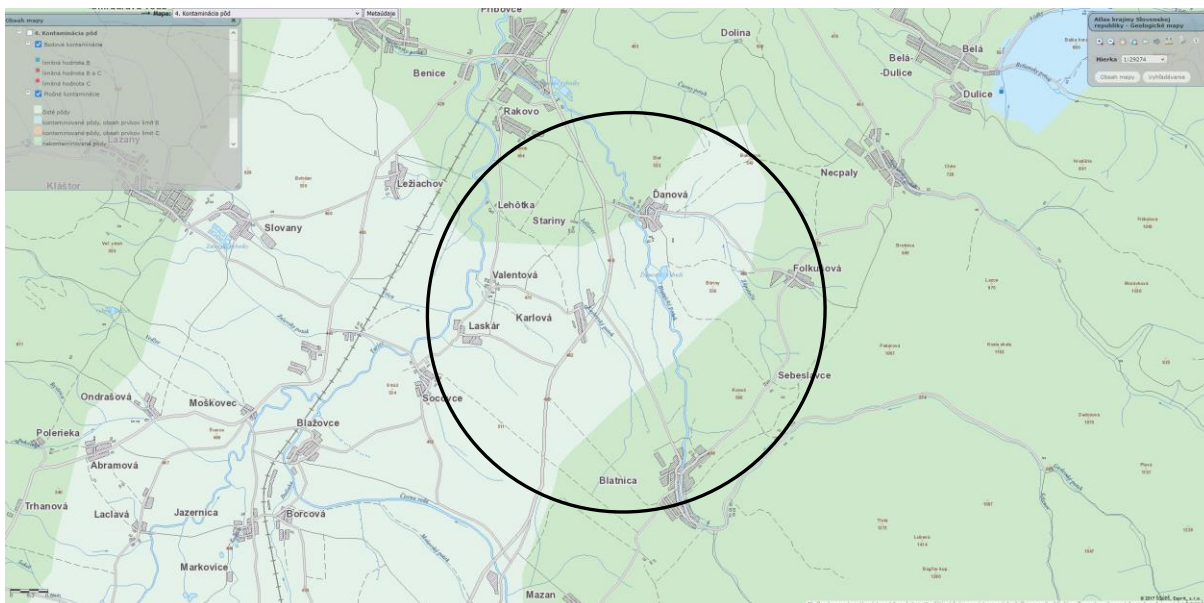
*Zdroj: KEP obce Karlová, 2023

Bonita pôdy

Poľnohospodárske pôdy v Turčianskej kotline sú v rámci Slovenska hodnotené ako stredne produkčné pôdy. Z hľadiska kvality pôd, vyjadrenej BPEJ, sú tu pôdy zaradené do skupiny 4 - 7.

Kontaminácia pôdy

Podľa Atlasu krajiny SR v riešenom území nie je zaznamenaný plošný výskyt kontaminovanej pôdy. Východná časť k. ú. má relatívne čistú pôdu, pôdy v západnej časti k.ú. sú nekontaminované, geogénne podmienený obsah niektorých rizikových prvkov dosahuje limitné hodnoty A (obr. č.8).

Obr. č. 7 Plošný výskyt kontaminovanej pôdy v k. ú. Karlová
(Zdroj: Čurlík, J. & Šefčík, P.: Kontaminácia pôd [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2014.
Dostupné na internete: <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny>)

Ďalšie potenciálne zdroje znečistenia pôdnych zdrojov v Karlová sú:

- chemizácia (hnojenie priemyselnými hnojivami),
- koncovka chovu hospodárskych zvierat (vývoz tekutých odpadov), priesaky z poľnohospodárskej výroby. Riziko kontaminácie pôdy vzniká aj pri dočasnom uskladňovaní hnoja v nezabezpečených hnojiskách v extraviláne,
- úniky z kanalizácií a septikových nádrží.

6. Fauna, flóra, kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Fauna

Predmetné územie sa nachádza v poľnohospodárskej kultúrnej krajine zameranej na produkciu obilnín a krmovín, čo ovplyvňuje druhové spektrum živočíchov. Zoocenózy sú tvorené spoločenstvami typickými pre biotopy tzv. sekundárneho bezlesia.

V širšom riešenom území sa uplatňujú zoocenózy:

- hydrických biotopov tečúcich vôd (potok Jelšovec a Karlovský potok)
- hydrických biotopov stojatých vôd (periodické vody, mláky, prirodzené i umelé depresie rôzneho charakteru a typu),
- nelesnej drevinovej vegetácie (brehové porasty, nelesná drevinová vegetácia – stromy a kry, líniová vegetácia rôzneho typu),
- poľnohospodárskych areálov – hlavne ruderalne spoločenstvá,
- ľudských sídiel (budovy, rodinné a bytové domy, sídelná vegetácia, záhrady, ruderalne spoločenstvá).

V príslušnom území sa môže vyskytovať aj niekoľko desiatok druhov hniezdiacich vtákov, predovšetkým z radu spevavcov, ktoré hniezdia hlavne v častiach kde sa nachádza sídelná vegetácia a brehové porasty tokov. Z čeľadí možno spomenúť krkavcovité, drozdovité, sýkorkovité, penicovité, muchárovité, pinkovité a ďatľovité. Do riešenej lokality zasahujú druhy živočíšnych spoločenstiev typicky vidieckych s výraznou prevahou synantropných druhov. Ich výskyt je viazaný na sídelnú zeleň, ruderalne plochy, poľnohospodárske plochy.

Stavby, prístrešky, hospodárske budovy sú hniezdnym stanovišťom pre belorítku domovú (*Delichon urbicum*) a lastovičku domovú (*Hirundo rustica*). Spolu s druhom dážďovník tmavý (*Apus apus*) sú na mimoriadnom ústupe v početnosti v našich sídlach. V prípade lastovičiek je príčinou opúšťania poľnohospodárskych areálov, dážďovníky naopak ohrozujú necitlivé rekonštrukcie budov v hniezdnom

období, pri ktorých dochádza k zničeniu hniezd zaslepením štrbín a otvorov s hniezdami zateplňovacou vrstvou alebo ich trvalým uzatvorením krytkami bez predchádzajúcej kontroly prítomnosti samice s mláďatami. Usmernenie rekonštrukčných a zateplňovacích prác s ochranou vtákov a netopierov je úlohou odborného posudku vyžiadaného k stavebnému povoleniu stavby.

Všetky druhy prirodzene sa vyskytujúcich vtákov sú na území Slovenska chránené podľa zákon o ochrane prírody 543/2002 Z. z. Pri výstavbe je tiež dôležité dbať na § 4, odsek 4 zákona č. 543/2002 Z. z.; každý, kto buduje alebo plánovane rekonštruuje nadzemné elektrické vedenie, je povinný použiť také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov. Preto je potrebné osadzovať bezpečné konzoly alebo na stĺpy elektrického vedenia namontovať ekochráničky, ktoré zabraňujú vtákom v kontakte s drôťmi a kovovou konštrukciou stĺpu.

Cicavce (Mammalia)

Z cicavcov boli pozorované jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*) a sviňa divá (*Sus scrofa*). V blízkosti ľudských sídiel sa vyskytuje hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), lasica obyčajná (*Mustela nivalis*), ryšavka žltohrdlá (*Apodemus flavicollis*). V ekotóne a na zarastajúcich lúkach a pasienkoch sú typickými zástupcami plšík lieskový (*Muscardinus avellanarius*). V záhradách bol zistený krt obyčajný (*Talpa europaea*), jež tmavý (*Erinaceus europaeus*) a na lúkach a v remízkach zajac poľný (*Lepus europaeus*).

Podobne ako uvádzame vyššie pri vtákoch hniezdiacch na budovách, rôzne štrbiny pod atikovými plechmi, dilatčné špáry, škáry na styku stavebných materiálov a priechodné vetracie otvory využívajú na úkryty chránené druhy živočíchov, medzi ktoré radíme aj všetky druhy netopierov. Synantropizáciu vykazujú večernica južná (*Pipistrellus kuhlii*) a večernica Saviho (*Hypsugo Savii*). Večernica pozdná (*Eptesicus serotinus*) je taktiež typický synantropný druh, ktorá v lete využíva štrbiny na povalách rôznych budov. V zimnom období v štrbinách budov hibernuje raniak hrdzavý (*Nyctalus noctula*).

Flóra

Drevinová vegetácia

V riešenom území sa lesné porasty nenachádzajú. V minulosti bolo kompletne odlesnené a dodnes je využívané na poľnohospodárske účely. Celkovo je v k.ú. Karlová pomerne málo drevín. Najvýznamnejšiu zložku nelesnej drevinovej vegetácie tvoria brehové porasty vodných tokov na západe riešeného územia – na hranici k.ú. Karlová. Karlovský potok, ktorý preteká naprieč riešeným územím má brehové porasty vyvinuté menej, na väčšine toku funkčné brehové porasty chýbajú. Brehové porasty sú hodnotnou zložkou nelesnej drevinovej vegetácie, zároveň patria aj k výrazným prvkom mokradnej vegetácie (ktorú podrobnejšie popisujeme nižšie). Zvyšné prvky nelesnej drevinovej vegetácie sú skôr fragmentovité sa vyskytujúce skupinky drevín, najčastejšie skupinky vlhkomilných drevín (najmä *Salix fragilis* agg.), často aj staré jedince, ktoré sú hodnotné z ekologického hľadiska. Okrem toho sa v krajine zriedka nachádzajú aj skupinky naletených drevín, zväčša krov (slivky (*Prunus spinosa*, *Prunus* sp.), ruže (*Rosa* sp.), hloh (*Crataegus* sp.).

Zaujímavým a pomerne ojedinelým prvkom nelesnej drevinovej vegetácie je skupinka resp. línia niekoľkých väčších dubov v severozápadnej časti k.ú., neďaleko cesty na Valentovú. Tieto stromy je vhodné aj pri prípadnej ďalšej výstavbe zachovať a zakomponovať ako prvok zelenej infraštruktúry obce, nakoľko sú ako jediné takéto mohutné dospelé stromy v tejto časti krajiny, prakticky nenahradiťelné.

K významným prvkom nelesnej drevinovej vegetácie riešeného územia patria dreviny intravilánu, vrátane viacerých jedincov a skupín stromov väčších rozmerov, ktoré zlepšujú klímu a spríjemňujú prostredie obyvateľom obce. Pri zástavbe na juh od cesty I. triedy sú však vysadené aj agáty, ktoré majú invázne vlastnosti. Stromy sú vysadené aj po obvode cintorína.

Užitočnú funkciu v krajine plnia aj drevinové aleje okolo ciest, ktoré majú viacero funkcií (od izolačnej, až po bezpečnostnú). V riešenom území však okolo ciest skôr dreviny absentujú, popri asfaltovej ceste do Blatnice sa nachádzajú riedko rastúce stromy.

Lúčna a pasienková vegetácia

V extraviláne riešeného územia prevažujú poľnohospodársky obhospodarované pozemky, z ktorých výrazný podiel tvoria trvalé trávne porasty. Prevažuje pasienková vegetácia, pričom je pasený hlavne hovädzí dobytok a kone.

Trvalé trávne porasty (TTP) sú prevažne veľkoblokové, maloblokové sa vyskytujú v bezprostrednom okolí intravilánu. Veľkoblokové TTP sú obhospodarované intenzívne prípadne polointenzívne, maloblokové extenzívne prípadne polointenzívne. Negatívny vplyv na druhovú bohatosť niektorých TTP

má priosievanie krmovínarskými miešankami. Na neobhospodarovaných TTP nastupuje sukcesia, postupne zarastajú expanzívnymi taxónmi, v riešenom území aj ruderalnými a inváznyimi taxónmi.

Pokiaľ ide o kosené lúky, najhodnotnejšími sú druhovo bohaté jedno - až dvojkosné lúky s prevahou vysokosteblových krmovínarsky hodnotných tráv a ďalších bylín. Zachované, druhovo bohaté spoločenstvá možno klasifikovať ako cenný biotop európskeho významu Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky 6510, ktoré už na pohľad zaujmú svojou pestrosťou a estetickým vzhľadom. V riešenom území vo všeobecnosti prevažujú pasienky nad kosnými lúkami a taktiež prevažuje intenzívne obhospodarovanie. Biologicky aj esteticky hodnotné, extenzívne obhospodarované lúčne spoločenstvá nájdeme skôr maloblokovo v blízkosti intravilánu.

Teplo a suchomilné travinno-bylinné porasty

Na dvoch miestach v k.ú. sa nachádzajú aj lúčne spoločenstvá obohatené o teplomilné druhy. Jedná sa o druhovo pestré biotopy, ktoré obohacujú trvalé trávne porasty a vytvárajú biologicky hodnotné, pestré a pestrofarebné lúčne a pasienkové spoločenstvá. Ich dominantami sú kvetnaté byliny. Takéto lokality sú hodnotnými biotopmi z hľadiska biodiverzity (a to nielen rastlinných druhov) a často sa na nich vyskytujú vzácne druhy.

Jeden takýto biotop sa nachádza na svahu úzkeho pásu pasienku, ktorý je zaradený ako genofondová lokalita do siete RÚSES Martin (RÚSES okresu Martin, 2014). Je potrebné dbať na to, aby ho neohrozovala prípadná intenzifikácia pastvy alebo naopak sukcesia.

Mokradňná vegetácia

Po dvoch úsekoch hranice katastrálneho územia obce Karlová tečú toky s dobre vyvinutými brehovými porastami, vrátane krovitej vrstvy. Jedná sa o potok Jelšovec a bezmenný tok. Karlovský potok má brehovú porasty len v jednej časti, inak sú brehy úplne bez brehových porastov, alebo na nich rastú dreviny len sporadicky.

Zo stromov v brehových porastoch potoka Jelšovec výrazne prevažujú vrby z okruhu vrby krehkej (*Salix fragilis* agg.), krovitá vrstva je druhovo pestršia.

Bezmenný tok na juhozápadnej hranici k.ú. má za hranicou k.ú. pomerne dobre vyvinuté brehovú porasty, zo strany Karlovej je v poraste niekoľko medzier, kde by bolo vhodné podporiť prirodzené rozšírenie drevinových brehových porastov alebo (v prípade, že sa prirodzenej obnove nebude dariť) dosadiť stanovištné vhodné druhy drevín. Brehový porast tohto potoka je druhovo pomerne pestrý, prevažujú vrby z okruhu vrby krehkej. Dobre vyvinutá a pestrá je aj krovitá vrstva. V časti pri ceste I. triedy je už druhové zloženie porastov menej vhodné a vyskytujú sa v nich aj agáty.

Karlovský potok prakticky nemá funkčné brehovú porasty, dreviny rastú len na časti brehov a tvoria ich hlavne kry, stromová vrstva je pomerne riedka. V intraviláne je tok napriamený, obstavaný a brehových porastov je po brehu riedko. Na sever od intravilánu brehovú porasty okolo toku nie sú, hoci by aj tu z hľadiska stabilizácie brehov aj celkovej ekologickej stability krajiny mala ich prítomnosť veľký význam.

Na západ od cesty I. triedy sa na okraji pasienka nachádza menšia mokradňná ploška, porastená hlavne vrbami z okruhu vrby krehkej (*Salix fragilis* agg.).

Menšia mokradňná ploška sa nachádza aj na okraji intravilánu, kde preteká Karlovský potok, medzi protihlukovou stenou izolujúcou intravilán od cesty I. triedy a odbočkou do intravilánu. Táto časť je upravená a využívaná obyvateľmi. Sú tu umiestnené lavičky a vysadených niekoľko stromov (pri výsadbe v budúcnosti odporúčame využiť skôr stanovištné vhodnejšie napr. pôvodné druhy vrby, jaseň, jelšu, dub letný, brest väzový...).

Sídelná vegetácia

V intraviláne obce sa vyskytuje vegetácia vo forme súkromných záhrad, trávnikov, ako i verejnej zelene. Pozitívom je, že sa na viacerých miestach vyskytujú aj stromy väčších rozmerov, či už ako solitéry, alebo skupinky takýchto drevín. O to viac, že obec Karlová leží uprostred odlesneného územia, majú tieto dreviny veľký význam. Hodnotným prvkom sú aj trávniky resp. menšie lúčky medzi intravilánom a cestou I. triedy, ideálne by bolo posunúť ich obhospodarovanie smerom k extenzívnemu koseniu (2x ročne), čo by ešte zvýšilo ich biologickú diverzitu smerom ku kvitnúcim bylinám a tiež bohatšej entomofaune. Negatívom sídelnej zelene sú ruderalizované plochy v okolí družstva. Obzvlášť za družstvom sa nachádza veľká, neobhospodarovaná plocha, vrátane skládky bioodpadu. Je porastená ruderalizovanou vegetáciou (buriny).

Ruderalná vegetácia

Ruderalná vegetácia sa vyvíja na miestach, kde človek svojou činnosťou narušil vegetačný kryt, ako aj tam, kde vplyvom ľudskej činnosti došlo k narušeniu alebo degradácii pestrých pôvodných lúčnych

spoločenstiev. Súčasťou ruderalnej vegetácie často bývajú aj druhy vyvolávajúce alergie ako napríklad palina obyčajná (*Artemisia vulgaris*), ktorá sa vyskytuje aj v riešenom území. Najväčšie plochy ruderalnej vegetácie sa nachádzajú za družstvom a na úhore medzi Karlovským potokom a odvodňovacím kanálom, ktorý do neho ústi.

V ruderalnej vegetácii často nachádzajú vhodné prostredie na rast a šírenie aj invázne druhy - jedná sa na území Slovenska nepôvodné rastliny, často vysádzané v záhradách a parkoch pre svoj dekoratívny vzhľad alebo ako medonosné rastliny. Ich nebezpečnosť spočíva v tom, že sa dokážu rýchlo šíriť do okolia, čím výrazne znižujú biodiverzitu. Významne menia charakter biotopov, postupne vytlačujú ostatné druhy a vytvárajú rozsiahle monokultúrne porasty.

V riešenom území boli zaznamenané taxóny, ktoré sa správajú invázne (Gojdičová et al. 2002) a dokážu sa rýchlo šíriť na úkor iných druhov, čím spôsobujú zníženie biodiverzity. Na úhore medzi Karlovským potokom a odvodňovacím kanálom, ktorý do neho ústi bola zaznamenaná prítomnosť inváznych astier z okruhu astry novobelgickej (*Aster novi-belgii* agg.), ktoré sú už značne rozšírené v susednom k.ú. . Tieto astry dokážu vytlačiť pôvodné spoločenstvá a vytvárať rozľahlé monokultúry. Preto je potrebné ich odstrániť.

V niektorých TTP bol zaznamenaný hviezdnik ročný (*Stenactis annua*). Ide o invázny neofyt, ktorý má sklon šíriť sa na úkor pôvodných druhov a znižovať tak pestrosť rastlinných spoločenstiev. Vzhľadom na jeho vlastnosti je predpoklad, že bez patričných manažmentových opatrení sa bude šíriť aj naďalej a postupne zaberie čoraz väčší priestor, čo bude mať za následok zníženie biodiverzity.

K rastlinám s inváznymi vlastnosťami patrí aj agát biely (*Robinia pseudoacacia*), vylučuje koreňmi do pôdy chemické látky, ktoré bránia tomu, aby v okolí rástli iné rastliny (vrátane stromov). Navyše rýchlo zmladzuje a vytvára husté porasty, preto je veľmi problematické ho zlikvidovať, nakoľko aj po zrezaní vytvára nové a nové výhonky. K jeho rýchlemu šíreniu dopomáha aj fakt, že tvorí množstvo semien, ktoré ľahko klíčia.

Migračné biokoridory

Nadregionálne a regionálne biokoridory (RÚSES okr. Martin) v riešenom území nevyčleňuje žiadne biokoridory.

Navrhované biokoridory v strategickom dokumente (v Návrhu ÚPN O Karlová)

Navrhované (N) migračné biokoridory miestneho významu (ďalej len MBk) sú zobrazené v Návrhu ÚPN O vo výkrese č. 2, uvádzame ich charakter a dĺžku:

- MBk 1 (N), Potok Jelšovec
- MBk 2 (N), Karlovský potok
- MBk 3 (N), Terrestricko-hydrický biokoridor, ktorý tvorí bezmenný tok na západnej hranici k.ú

Charakteristika jednotlivých navrhovaných biokoridorov je uvedená v kap. C.II.8.

7. Krajina, štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.

Krajina, štruktúra, typ

Súčasná krajinná štruktúra je v širšom ponímaní charakterizovaná druhmi pozemkov:

- ✓ *Poľnohospodárska pôda*: orná pôda (veľkobloková, malobloková), trvalé trávne porasty (lúky a pasienky, lúčne a pasienkové úhory,
- ✓ záhrady a ovocné sady,
- ✓ *Vodné toky*, upravené toky, brehové porasty, podmáčané depresie, mokrade s drevinami a i.,
- ✓ *Sídelné plochy*:
 - ✓ plochy bývania (IBV a HBV) a občianskej vybavenosti,
 - ✓ výrobné plochy, dopravné prvky štátne cesty, účelové cesty spevnené, účelové cesty nespevnené) plochy technickej vybavenosti,
- ✓ *Pozemky účelovej zelene v krajine*:, skupinky drevín,
- ✓ *Pozemky verejnej zelene*: plochy verejnej zelene, cintorín.

Lesné pozemky

Lesné pozemky v k.ú. Karlová nenachádzajú.

Organizácia poľnohospodárskej výroby

V katastrálnom území obce v súčasnosti pôsobia aj nasledovné subjekty:

- Spoločnosť PD GADER BLATNICA s.r.o. má na území obce hospodársky dvor v severnej časti územia, v ktorom má aj sídlo. V k. ú. sa zameriava na:
 - rastlinnú výrobu - obhospodaruje 130 ha poľnohospodárskej pôdy, na ktorej sa zameriava na pestovanie obilnín - prevažne pšenice, jačmeňa, krmovín - kukurice, repky ozimnej, cukrovej repy
 - živočíšnu výrobu - hovädzí dobytok 200 ks - bez trhovej produkcie mlieka, ustajnený v čase november - apríl
 - stavby: dve maštale, senník, sklad obilia, tri šopy na stroje, opravárenská dielňa s príslušenstvom, garáže, administratívna budova, kancelária agrónomov a sociálne zariadenie pre traktoristov a opravárov, sušička a čistička obilia vrátane skladových cyklónov
 - na hospodárskom dvore pracuje 16 zamestnancov - 9 strojníkov, 1 opravár techniky, 6 THPNa hospodárskom dvore neprebíha spracovanie mlieka.
- Permakultúrna farma "Stigoland", rodinná farma, ktorá sa nachádza na sever od intravilánu. Zameriava sa na:
 - pestovanie zeleniny, ovocia, liečivých bylín
 - chov domácich zvierat - voľné výbehy - sliepky, husi, kačky, ovce, kozy
 - včelárstvo
 - výroba a predaj produktov - zeleninovo-bylinné koreninové mixy, sušené ovocie, ovocné džemy, výrobky z mlieka

Vodné toky a plochy

Riešené územie patrí do povodia rieky Turiec. Obcou preteká Karlovský potok, ktorý patrí medzi vodohospodársky významné vodné toky a vodárenské vodné toky. Je ľavostranným prítokom Blatnického potoka a meria 6,8 km. Pramení v Mošovskej pahorkatine západne od obce Blatnica v nadmorskej výške približne 525 m n. m. Je tokom V. rádu. Ďalším vodohospodársky významným tokom je Jelšovec, pravostranný prítok Karlovského potoka v obci Rakovo. Meria 2,8 km a je tokom VI. rádu. Oba toky boli v minulosti napriamené a priľahlé mokrade odvodnené. V súčasnosti tok Jelšovec sprevádzajú brehové porasty plniace ekostabilizačnú funkciu, ktorá je v obci s nízkym zastúpením nelesnej drevinovej vegetácie veľmi potrebná. Karlovský potok je na väčšej časti toku v záujmovom území bez brehových porastov.

V k. ú. sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie š.p., zakreslené v grafickej časti:

- kanál 01 (evid. č. 5306 079 001), ktorý bol vybudovaný v r. 1983 o dĺžke 2,400 km v rámci stavby "OP JRD Karlová"
- kanál 02 (evid. č. 5306 079 005), ktorý bol vybudovaný v r. 1977 o dĺžke 1,000 km v rámci "OP JRD Karlová"

V k. ú. Karlová je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom neznámeho vlastníka.

Vodné plochy

V záujmovom území sa nenachádzajú väčšie vodné plochy a stavby na zadržiavanie vody.

Zastavané plochy - sídelné plochy

Sídelné plochy

Sídelné plochy zaberajú hneď po ornnej pôde druhú najväčšiu rozlohu spomedzi krajinných prvkov v obci. Nachádza sa tu individuálna bytová výstavba, bytový dom a obecný dom s kultúrnym domom a poľnohospodársky areál.

Dopravné plochy a objekty

Automobilová doprava

Katastrálnym územím obce prechádzajú nasledovné cesty:

- I/65 v trase – Turčianske Teplice – Karlová – Martin
- III/2139 v trase – Blatnica – Karlová
- III/2155 v trase – križ. S I/65 Karlová – križ. S III/2160 k.ú. Laskár

Obec Karlová leží na dopravnom ťahu cesty prvej triedy č. I/65, na hlavnej spojnici v smere Martin, Turčianske Teplice, Kremnica, Žiar nad Hronom. Pri obci Horná Štubňa je táto cestná komunikácia vedená ako R3. Ďalej sa napája na dopravný ťah R1 prepájajúci obec s Nitrou a diaľnicou D1 až do Bratislavy. Severné spojenie je cez Vrútky a cestnú komunikáciu prvej triedy č. I/18 s napojením na D1 a D3 pri krajskom meste Žilina. V blízkosti navrhovaného zámeru vedie cestná komunikácia do obce Valentová.

V okolí navrhovaného zámeru sa nachádzajú obslužné a zberné komunikácie, ktoré nadväzujú na vyššie spomenuté komunikácie.

Mestská hromadná doprava

Pre obec Karlová je zabezpečená prímestská hromadná doprava spoločnosťou Slovenská autobusová doprava Žilina, a. s.

Železničná doprava

Najbližšia železničná zastávka sa nachádza v obci Príbovce (stanica Príbovce - Rakovo) severným smerom. Trať č. 170 Vrútky – Zvolen je čiastočne elektrifikovaná a čiastočne dvojkoľajná, vo Vrútkach umožňuje napojenie na trať č. 180 Žilina – Košice.

Letecká doprava

Najbližšie letecké spojenie je možné zo Žiliny a Sliača. V mestskej časti mesta Martin, Tomčany, sa nachádza športové letisko, ktoré prevádzkuje Aeroklub Martin. o. z. Do riešeného územia nezasahujú ochranné pásma letiska Martin.

Cyklistická doprava

Na území obce sa nenachádza žiadna cyklotrasa, najbližšia je v meste Martin.

Výrobné plochy a objekty

V štruktúre sídla sú výrobné plochy zastúpené areálom Poľnohospodárskeho družstva GADER Blatnica so sídlom v Karlovej.

Scenéria

Estetické vnímanie krajiny je mimoriadne subjektívne a závisí od rôznych faktorov. Patrí k nim napríklad preferencia a zameranie hodnotiaceho, ako aj jeho osobný vzťah k danému územiu. Existuje však niekoľko prvkov v krajine, ktoré je možné do istej miery objektívne popísať, prípadne ktoré pôsobia určitým dojmom (pozitívnym, či negatívnym) na širokú škálu ľudí. Krajina a jej estetické pôsobenie je úzko spätá so spôsobom jej využitia človekom, ktorý krajinu pretváral a naďalej pretvára. Prítomnosť drevín v krajine, meandrujúce toky a ich brehovité porasty, kvetnaté lúky a pasienky, polia, ale i stavby dodávajú krajine jej typický ráz.

Charakter krajiny podmieňoval využívanie územia skôr intenzívnejším spôsobom formou väčších poľnohospodárskych celkov (majetkov). V súpise z roku 1534 je možné sledovať postupné zakladanie majerov, ktoré vytvárali zemepáni najmä sčelovaním opustených usadlostí za účelom výnosnejšieho hospodárstva. Takéto majere, resp. dom s majerom (domus allodialis, allodium) sa nachádzali napr. v Blatnici až dva. Súpis domov v Karlovej z roku 1598 obsahuje údaje o počte sedliackych domov – 4, želiarskych – 0 a celkovom počte obyvateľov: 20 – 28. Krajina v tom čase poskytovala rozsiahle otvorené priestory (Ondíková 2022). Obraz krajiny obce a jej okolia dotvárali polia a políčka vymedzené medzami so sprievodnou vzrastlou zeleňou. Kompozíciu obrazu krajiny dotvárali dlhé aleje vzrastlej zelene popri hlavných cestných komunikáciách. (Hajniková a kol. 2012).

K.ú. Karlová určuje ráz spôsob obhospodarovania. Jedná sa o odlesnenú, poľnohospodársku krajinu, ktorú z dvoch strán lemujú brehovité porasty tokov. Územie pretína cesta I. triedy. Výrazným prvkom je intravilán so skupinkami drevín, ale i s areálom poľnohospodárskeho družstva.

Jednotlivé prvky v krajine môžu vo všeobecnosti pôsobiť negatívne až rušivo alebo naopak pozitívne, harmonicky, oku lahodiaco; prípadne neutrálne - ako súčasť krajiny, ktorá človeka svojou prítomnosťou nijako esteticky neruší, ale ani pozitívne neupúta.

K rušivo pôsobiacim prvkom v riešenom území patrí jednotvárna odlesnená krajina bez drevín, pomerne rozsiahly areál poľnohospodárskeho družstva a jeho neupravené okolie, cestné komunikácie, najmä cesta I. triedy...

Harmonicky pôsobia toky s brehovými porastami, zeleň intravilánu, niekoľko mohutných dubov, či kvetnaté lúčky, ktoré sú však veľmi malého rozsahu...

Riešené územie je poznačené odlesnením poľnohospodársky využívannej časti Turca. Charakteristický ráz mu dodáva práve dominantná odlesnená časť s lánmi veľkoblokových polí a intenzívne obhospodarovaných pasienkov. Pri hodnotení estetickej stránky pôsobí pomerne jednotvárne bez dostatku rôznorodých vegetačných prvkov, ktoré by ju spestrovali. Pozitívny dojem pri prechode obcou vytvára sídelná zeleň. K podporeniu harmonického vnímania krajiny by prispelo vytvorenie mozaikovitej štruktúry krajiny – predelenie veľkoblokových lánov medzami, či inými formami drevinovej zelene, skultúrnenie okolia poľnohospodárskeho družstva, prípadne umožnenie vzniku ďalších prírodných prvkov, ktoré by vytvorili akési „zelené oázy“, uprostred monotónnej krajiny. Menej intenzívne formy hospodárenia by prispeli k väčšej druhovej bohatosti a kvetnatosti pasienkov a lúk.

Ochrana

V zmysle Európskeho dohovoru o krajine, ktorého signatárom je Slovenská Republika od roku 2005 a Metodiky identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny zverejnenej vo Vestníku MŽP SR, ročník XVIII, čiastka 1b z roku 2010 je potrebné preukázať, že uvedený posudzovaný strategický dokument svojimi návrhmi nenaruší:

- a) charakteristický vzhľad krajiny (v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody),
- b) ochranu kultúrneho dedičstva – charakteristické a významné siluety, pohľady a panorámy (zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu). Tieto postuláty platia aj pre tie v dokumente navrhované činnosti, ktoré budú následne posudzované podľa zákona č.24/2006 Z. z.

V zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa riešené územie nachádza v 1. stupni ochrany.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (NATURA 2000), chránené vodohospodárske oblasti, územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)].

Chránené stromy

V riešenom území nie sú evidované chránené stromy v zmysle § 49 zákona č. 506/2013, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Chránené vodohospodárske oblasti

Riešené územie nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti.

Chránené územia

Na území k.ú. Karlová sa nenachádza žiadne osobitne chránené územia v zmysle zákona ochrany prírody a krajiny. Z hľadiska územnej pôsobnosti patrí katastrálne územie Karlová pod Správu Národného parku Veľká Fatra.

Prvky ÚSES

Základným zelenou infraštruktúrou sa v súčasnosti považujú územné systémy ekologickej stability (ÚSES). V riešenom území Karlová sú to najmä miestne biokoridory, dôležité biotopy pre pôvodné rastliny a živočíchy v poľnohospodárskej krajine. Podľa Diviakovej a kol. (2020) uvedené prvky ÚSES zohrávajú významnú úlohu pri ochrane pôdy, zabezpečujú ekologickú stabilitu krajiny, sú dôležitou súčasťou plánovania krajiny a ochrany biodiverzity.

V RÚSES okresu Martin z roku 2015 (RÚSES Martin, 2015) zasahuje do k.ú. Karlová genofondová lokalita GL 178.

Genofondová lokalita GL 178 Blatnická terasa

Táto genofondová lokalita sa nachádza v k.ú. Karlová a k.ú. Blatnica. RÚSES okresu Martin (2015) ju charakterizuje ako hrany a strány terasy so zvyškami xerofilných fytocenóz s výskytom *Festuca upicola*, *Bromus monocladus*, *Sesleria uliginosa*, *Thesium linophyllum*, *Veronica spicata*, *Genista pilosa* a s teplomilnou arachnofaunou. Zahŕňa biotopy: Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápniťom substráte.

Ako ohrozenie je udávaná sukcesia.

Časť GL nachádzajúcu sa v riešenom území predstavuje svah pasený hovädzím dobytkom.

Opatrenia navrhnuté v RÚSES okresu Martin (2015):

- zabezpečiť obhospodarovanie aj na menej dostupných plochách
- rovnomerné vypásanie pasienkov
- kosenie lúk minimálne raz ročne
- zabráňovať sukcesii, pravidelne odstraňovať náletové a výmladkové dreviny,
- doplniť starostlivosť o pasienky o vykášanie nedopaskov po ukončení pasenia,
- eliminovať porasty invázných druhov rastlín,
- obmedzovať lieskové a trnkové kroviny.

Navrhované biokoridory miestneho významu (MBk)

Biokoridor miestneho významu MBk1 Potok Jelšovec

Terestricko-hydrický biokoridor, tvorený potokom Jelšovec a jeho brehovými porastami. Bariérou tohto biokoridoru je cesta I. triedy. Jedná sa o tok, ktorý tečie po hranici k.ú.. Jeho brehové porasty sú pozdĺž väčšiny toku zapojené, tvorené vlhkomilnými drevinami, v ktorých prevažujú vrby zo skupiny vrby krehkej (*Salix fragilis* agg.), s vyvinutou krovitou vrstvou. Viacetážové, pomerne široké brehové porasty majú vysokú ekologickú a biologickú hodnotu. Nakoľko tok tečie po hranici k.ú. a významná časť brehového porastu sa už nachádza v susednom k.ú., je vhodné, aby bol ako biokoridor riešený v rámci oboch k.ú.

Výsledkom navrhovaných opatrení je funkčný biokoridor s prevažne prirodzene meandrujúcim vodným tokom, prirodzene tvarovaným korytom a s čo najsúvislejšími brehovými porastami, obsahujúcimi aj staré jedince drevín. Biokoridor poskytne možnosť migrácie ako i priestor na úkryt, hniezdenie a potravné možnosti pre širokú škálu organizmov.

Biokoridor miestneho významu MBk2 Karlovský potok

Navrhovaný terestricko-hydrický biokoridor tvorený Karlovským potokom a odvodňovacím kanálom, ktorý do neho ústi. Pre biokoridor predstavuje bariéru cesta I. triedy a intravilán obce. V južnej a severnej časti od intravilánu však môže plniť funkciu terestricko-hydrického biokoridoru, v ostatných častiach aspoň hydrického pre niektoré druhy menších organizmov viazaných na vodné prostredie. V časti za cestou I. triedy je potok a jeho prítok napriamený, v jednej časti rastú na brehoch dreviny, no sú to hlavne kry, stromová vrstva je pomerne riedka. V intraviláne je tok tiež napriamený a obštaný zástavbou, dreviny sú na brehoch poriadko, iba na malom úseku tvoria zapojený porast, na sever od intravilánu funguje tok skôr ako úzky kanál v hlbokom rigole a je bez brehových porastov.

Výsledkom navrhovaných opatrení je funkčný biokoridor, a tam, kde to existujúca zástavba neznemožňuje - s prevažne prirodzene meandrujúcim vodným tokom, prirodzene tvarovaným korytom a s čo najsúvislejšími brehovými porastami. Brehové porasty drevín zatienením toku znížia prehrievanie vody v teplých slnečných dňoch, zmenšia výpar z hladiny a pomôžu v zadržiavaní vody v krajine. Sú tiež významnou súčasťou protierózných a protipovodňových opatrení a zároveň plnia estetickú funkciu. Biokoridor poskytne možnosť migrácie ako i priestor na úkryt, hniezdenie a potravné možnosti pre širokú škálu organizmov.

Biokoridor miestneho významu MBk3

Terestricko-hydrický biokoridor, ktorý tvorí bezmenný tok na západnej hranici k. ú. Tok má pomerne dobre vyvinuté brehové porasty za hranicou k.ú., vrátane krovitej vrstvy. Zo strany Karlovej porasty nie sú súvislé. V časti pri ceste I. triedy je druhové zloženie porastov menej vhodné a vyskytujú sa v nich aj agáty. Nakoľko tok tečie po hranici k. ú. a značná časť porastu sa nachádza v susednom k.ú., je vhodné, aby bol biokoridor riešený spoločne v oboch k. ú.

Výsledkom navrhovaných opatrení bude funkčný biokoridor s čo najsúvislejšími brehovými porastami. Biokoridor poskytne možnosť migrácie ako i priestor na úkryt, hniezdenie a potravné možnosti pre širokú škálu organizmov.

Navrhované interakčné prvky miestneho významu

Miestny interakčný prvok MIP1

Existujúca časť MIP obsahuje jednu z mála skupiniek drevín v odlesnenej krajine, plní ekostabilizačnú funkciu a prispieva k zvýšeniu biodiverzity. Navrhujeme ho rozšíriť o líniu drevín na neobhospodarovanej hranici pozemkov, ktoré posilnia funkciu MIP a predelia pás veľkoblokovej poľnohospodárskej pôdy. Výsledkom navrhovaných opatrení by malo byť zachovanie a rozšírenie nelesnej drevinovej vegetácie

v rámci odlesnenej veľkoblokovo poľnohospodársky využívanaj krajiny -existencia prvku nelesnej drevinovej vegetácie s prirodzeným druhovým zložením.

Miestny interakčný prvok MIP2

Ide o podmáčanú plochu so skupinkou drevín, prevažne vrb stromovitého vzrastu. Podobne ako MIP 1 je jednou z mála skupiniek drevín v odlesnenej krajine, plní ekostabilizačnú funkciu a prispieva k zvýšeniu biodiverzity

Miestny interakčný prvok MIP3

Menší západne až juhozápadne orientovaný svah s druhovo pestrými lúčnymi porastami, obohatenými o teplomilné druhy. Vhodný biotop nielen pre bylinné, ale aj pre živočíšne druhy, napr. pre entomofaunu. Biotop ohrozuje sukcesia, ruderalizácia a šírenie inváznych taxónov.

Miestny interakčný prvok MIP4

Skupinka väčších dubov, neďaleko cesty na Valentovú. Jedny z mála takto mohutných drevín v odlesnenej krajine riešeného územia a v tejto časti jediné. Tieto stromy je nevyhnutné aj pri prípadnej ďalšej výstavbe zachovať a zakomponovať ako prvok zelenej infraštruktúry obce, nakoľko sú ako jediné takéto mohutné dospelé stromy v tejto časti krajiny, prakticky nenahraditeľné. Plní ekostabilizačnú funkciu a prispieva k zvýšeniu biodiverzity. Výsledkom navrhovaných opatrení by malo byť zachovanie týchto stromov ako prvku nelesnej drevinovej vegetácie v rámci odlesnenej veľkoblokovo poľnohospodársky využívanaj krajiny.

Graficky sú prvky ÚSES zobrazené v Návrhu ÚPN O vo výkrese č. 2.

NATURA 2000

Sústava území NATURA 2000 má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov, vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie. NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevylučuje hospodárske aktivity v územiach, pokiaľ tento priaznivý stav nenarušujú.

Právnym základom pre tvorbu Sústavy NATURA 2000 sú:

- smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva, tzv. chránené vtáacie územia (CHVÚ), chránené vtáacie územia sa v katastrálnom území nenachádzajú;
- smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín - tzv. územia európskeho významu, územia európskeho významu sa v katastrálnom území nenachádzajú.

Ochranné pásma podľa osobitných predpisov

Z hľadiska hygienického a technického v riešenom území je potrebné rešpektovať tieto ochranné a bezpečnostné pásma:

Tabuľka č. 13 Ochranné a bezpečnostné pásma v k. ú. Karlová v uvádzé v strategickom dokumente (Návrh ÚPN O Karlová).

Názov ochranného pásma	
VN-vzdušné vedenie – 22 kV (od krajného vodiča, na obe strany)	10 m
VN-kábelové vedenie – 22 kV (podzemné)	1,0 m
VN- vedenie závesné - 22 kV	1,0 m
trafostanica VN/NN stožiarová (od konštrukcie)	10,0 m
trafostanica VN/NN kiosková	bez ochranného pásma
vodovody, kanalizácia do DN 500 (OP od osi na každú stranu)	1,8 m
vodovody, kanalizácia nad DN 500 (OP od osi na každú stranu)	3,0 m
podzemné telekomunikačné vedenia (na každú stranu)	1,5 m
ochranné pásmo rýchlostnej cesty R3 vo výhlade (od osi krajného jazdného pruhu na obe strany)	100 m
cesta I. triedy – mimo z. ú. obce vymedzeného platným územným plánom, od osi vozovky obojstranne	50 m

Názov ochranného pásma	
cesta III. triedy – mimo z. ú. obce vymedzeného platným územným plánom, od osi vozovky obojstranne	20 m
ochranné pásmo cintorína (pohrebiska)	podľa platnej legislatívy, viď nižšie
vodné toky – od brehovej čiary obojstranne	4 m
ochranné pásmo II° minerál. zdrojov v Kláštore pod Znievom a Socovciach	podľa platnej legislatívy, viď nižšie + výkres č.2, 3
ochranné pásmo hydromelioračných kanálov	viď nižšie

Ochranné pásma vodných tokov

- rešpektovať ochranné pásmo min. 4 m od brehovej čiary vodných tokov obojstranne, v zmysle platného zákona o vodách (v súčasnosti zákon č.364/2004 Z. z. - §49) ako aj príslušných noriem (v súčasnosti STN 75 2102)
- v ochrannom pásme nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami, škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí,
- taktiež je nutné zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom (bez trvalého oplotenia) z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity,
- pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky súlade s platným zákonom o vodách; pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohodpodársky významných vodných tokoch sú pozemky min.10 m od brehovej čiary resp. vzdušnej päty hrádze a pri drobných vodných tokoch min. 5 m od brehovej čiary (pobrežné pozemky sú súčasťou ochranného pásma).

Ochranné pásmo II° prírodných minerálnych zdrojov v Kláštore pod Znievom a v Socovciach

- rešpektovať ochranné pásmo v súlade s vyhláškou č. 367/2009 Z. z.
- v ochrannom pásme platia obmedzenia podľa §26, §28 ods.3 a §40 ods.2 zákona č. 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a sú zakázané činnosti podľa prílohy č.6 vyhlášky MZ SR č.367/2009:
 - 1) zriaďovanie skládok odpadov
 - 2) spaľovanie nebezpečných odpadov
 - 3) budovanie nových dopravných zariadení a komunikácií bez podrobného inžinierskogeologického a hydrogeologického prieskumu s výnimkou účelových komunikácií
 - 4) vykonávanie banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom bez hydrogeologického prieskumu,
 - 5) vykonávanie geologických prác bez hydrogeologického prieskumu,
 - 6) povoľovanie odberu a odoberanie podzemnej vody bez hydrogeologického posúdenia vplyvu na zdroje minerálnych vôd,
 - 7) odoberanie minerálnych vôd bez schválenia množstiev v kategórii B.

Ochranné pásmo hydromelioračných kanálov

- 5,0 m na obe strany od osi krytého odvodňovacieho kanála
- 5,0 m na obe strany od brehovej čiary kanála v otvorenom profile

Ochranné pásmo cintorína:

- obec si môže vo všeobecne záväznom nariadení (VZN) určiť šírku ochranného pásma, pravidlá povoľovania a umiestňovania budov a stavieb so zreteľom na pietny charakter pohrebiska a môže ustanoviť činnosti, ktoré budú v ochrannom pásme počas pohrebu zakázané (v súčasnosti zákon č.398/2019 z 28. októbra 2019, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony)

9. Obyvateľstvo, demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).

9.1 Demografická charakteristika

Obec Karlová mala pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov (SODB) v r. 2021 106 obyvateľov, z toho 54 žien; pri sčítaní k v roku 2011 mala obec 107 trvale bývajúcich obyvateľov, z toho 54 žien. Za vyhodnocované obdobie počet obyvateľov stagnuje.

Katastrálne územie obce má rozlohu 183 ha. Hustota osídlenia bola v r.2011 (SODB) 58,5 obyv./km², v súčasnosti (k 31.12.2022) klesla na 56,3 obyv./km² a je vyššia celookresný priemer (40,5 obyv./km²). V období rokov 2014 – 2022 je počet obyvateľov stagnujúci. Počet obyvateľov obce od roku 2014 prirodzeným prírastkom mierne klesal a zároveň mierne rástol migračným saldóm, pričom prírastok migračným saldóm bol 3 obyv./9 rokov, t.j. priemerne 0,33 obyv./rok, prirodzený úbytok bol -3 obyv./9 rokov, t.j. priemerne - 0,33 obyv./rok. V priemere bol za sledované obdobie úbytok 0 obyv./rok..

Prognóza demografického vývoja

Vzhľadom na investora, ktorý má záujem vybudovať rodinné domy v priamej nadväznosti na z. ú. obce (lokalita Tri duby) s doplnkovými funkciami občianskej vybavenosti a športu, ponuke pracovných príležitostí v blízkom okolí a na dobrú dopravnú dostupnosť obce pri hlavnom ťahu medzi mestami Martin a Turčianske Teplice, predpokladáme v návrhovom období nárast trvale bývajúcего obyvateľstva. (tab 14.)

Tabuľka č.14 Prognóza demografického vývoja

Rok	Počet obyvateľov	%	Priemerný ročný prírastok v % od r.2022
2023	105	1,0	-
2033	138	1,31	3,3
2043	162	1,57	2,85

9.2 Ekonomická aktivita a nezamestnanosť

Pri sčítaní v roku 2011 bolo v obci 55 ekonomicky aktívnych osôb z celkového počtu obyvateľstva 108 osôb, t.j.50,9%. Z obyvateľov v produktívnom veku bolo ekonomicky aktívnych 70,1%. V r.2014 bolo v obci evidovaných 5 uchádzačov o zamestnanie, v r. 2022 žiadny, čo je pokles 100% pokles. Počet uchádzačov o zamestnanie je v sledovanom období klesajúci.

9.3 Aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch)

Strategický dokument vyhodnocuje jednotlivé aktivity obyvateľstva a navrhuje funkčné a priestorové využitie územia obce vzhľadom na tieto aktivity. V záväznej časti určuje ich záväznú reguláciu.

Blížšie údaje a riešenia sú uvedené v strategickom dokumente v kapitole B.8.2 Návrh riešenia občianskej vybavenosti, B.8.3 Návrh riešenia výroby; B.8.4 Návrh riešenia rekreácie a cestovného ruchu; v záväznej časti v príslušných kapitolách.

9.5 Infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

Strategický dokument sa zaoberá jednotlivými druhmi dopravy a sietí technickej infraštruktúry, navrhuje ich riešenia a reguláciu; podrobne ich popisuje v textovej časti a mapuje v grafickej časti.

Blížšie údaje a riešenia sú uvedené v strategickom dokumente v kapitole B.13 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia územia; v záväznej časti v príslušných kapitolách.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.

Na území obce sa nenachádza vyhlásená pamiatková zóna ani rezervácia.

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR.

Archeologické náleziská

V katastri obce Karlová sa nachádza niekoľko evidovaných a potenciálnych archeologických nálezísk, ktoré možno rozdeliť do troch skupín. V katastri obce Karlová sa zatiaľ nenachádza evidované archeologické nálezisko. Pomerne dosť sa ich však nachádza v blízkom okolí obce. Momentálne na základe odbornej literatúry, historických máp a terénnej prospekcie je možné vyčleniť niekoľko potenciálnych archeologických nálezísk:

- Karlová, poloha "Severovýchodný cíp intravilánu obce, pozemok reg. KN-C parc. č. 120 a 131" - 2.pol 19.stor., vodný mlyn (obr.4 a 6, bod č.2602)
- Karlová, poloha "Pod dolom, pozemok reg. KN-C parc. cca č.166/16" - zrejme stredovek, náhodný nález železného prsteňa, môže ísť o neznáme stredoveké sídlisko obr. 4 a 6, bod č.355)
- Karlová, poloha "centrum obce, pozemok reg. KN-C parc. č.108" - koniec 19. alebo zač. 20.stor., zvonica (obr. 5 a 6, bod č. 2604)

V záväznej časti strategického dokumentu sú stanovené regulatívy na ochranu historického potenciálu riešeného územia.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie).

V riešenom území, ktoré tvorí katastrálne územie obce nie sú evidované žiadne významné geologické lokality a paleontologické náleziská.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).

Hlukové pomery

Údaje o hlukových pomeroch sú uvedené v kapitole B.II. 4.

Vibrácie

V súčasnosti nie sú známe v riešenom území zdroje znečistenia vibráciami okrem popísaných v B.II bod 4.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

Cieľom zhodnotenia environmentálnych problémov je vyjadriť najakútnejšie ohrozenie krajiny Karlovej a jej jednotlivých krajinotvorných zložiek a prvkov, spôsobené stresovými javmi, či už prírodnými, sekundárnymi, alebo javmi vyplývajúcimi z funkčného využitia prvkov SKŠ.

Deštrukcia a degradácia stanovišť

Z hľadiska typov biotopov najväčšie straty v záujmovom území zaznamenali kotlinové lesné biotopy (lužné lesy) a takmer všetky typy vôd a mokradí. Vysušenie územia a premena lúk viedli k vzniku ornej pôdy s mimoriadne úrodnými pôdami – čiernicami. Úrodnosťou sú čiernice často lepšie hodnotené ako černozeme, pretože vďaka periodickému zvlhčovaniu pôdneho profilu podzemnou vodou vyhovujú širokému spektru poľnohospodárskych plodín. Ekologická stabilita čiernic je vďaka obsahu kvalitného humusu vysoká, ohrozenosť vodnou eróziou je nulová, keďže sa vyskytujú výlučne na rovinách. Plánovaná urbanizácia v SV časti k.ú. Karlovej zapríčini stratu najbonitnejšej pôdy.

V agrárnom ekosystéme s veľkoplošnými blokmi ornej pôdy chýbajú ekostabilizačné prvky ako sú lesy, líniové výsadby stromov a krov, remízky či solitérne stromy. Tieto sú tu zastúpené v tak malej miere, že nedokážu spoľahlivo zabezpečiť zachovanie biodiverzity a jej prirodzený rozptyl do okolitej krajiny.

Fragmentácia

Najtvrdším fragmentačným činiteľom už od konca 19. storočia je proces rozrastania sa dopravnej infraštruktúry, aktuálne zvlášť výstavba rýchlostnej cesty R3, ale aj existencia cesty I/65 a nižších tried, železníc a produktovodov. Dochádza tu k ostrým stretom týchto odvekých (nad)regionálne významných migračných ciest rastlín a živočíchov s bariérovými účinkami dopravných koridorov. Významne sa znižuje konektivita v populáciách mnohých národne i európsky významných druhov (veľké šelmy, párnokopytníky, netopiere, zemné cicavce, obojživelníky a i.), ako to indikujú napr. ustálené zóny najväčšej dopravnej mortality veľkých cicavcov.

Na fragmentácii vodných a mokradných ekosystémov v obci Karlová má rozhodujúci podiel odvodňovanie mokradí a regulovanie malých kotlinových vodných tokov bývalou Štátnou melioračnou správou - v záujmovom území fragmentovalo i inak narušilo až zničilo mnoho desiatok hektárov cenných mokradí a mnoho kilometrov prírody blízkyh ekosystémov vodných tokov pri minimálnom hospodárskom prínose.

Environmentálne problémy – problémy pozostávajú z hodnotenia ohrozených javov (pozitívne prvky a javy) a ohrozujúcich javov (negatívne prvky a javy). Vyjadrujú ohrozenie krajiny a jej jednotlivých krajinotvorných zložiek a prvkov v dôsledku pôsobenia stresových javov, či už prírodných alebo sekundárných, ako i zobrazujú fyzikálne bariéry voči prvkom ÚSES a pod. Na základe identifikácie problémov zo stretov ohrozených a ohrozujúcich javov sa v riešenom území obce vymedzili nasledovné environmentálne problémy:

- ovplyvnenie kvality podzemných vôd antropogénnou činnosťou,
- hluk z dopravy na pozemných komunikáciách,
- odlesnenie krajiny
- chýbajúca mozaikovitosť biotopov a nízka biologická diverzita,

- intenzívne veľkoblokové obrábanie pôdy,
- nízke zastúpenie krajinej zelene v poľnohospodárskej krajine,
- náchylnosť pôd na zhutnenie,
- šírenie inváznych druhov rastlín,
- prítomnosť nepovolených skládok odpadov,
- regulovanie vodných tokov, likvidácia brehových porastov,
- náchylnosť pôd na veternú eróziu,
- prítomnosť migračných bariér na tokoch.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

1. Vplyvy na obyvateľstvo, počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy.

Strategický dokument je územnoplánovací dokument, ktorý má priamy vplyv na plánovanie budúceho stavu životného prostredia, resp. zdravie obyvateľov a kvalitu života v obci, ale neobsahuje také návrhy, ktoré by zvyšovali ohrozenie zdravotného stavu obyvateľstva alebo mali naň negatívne sociálno-ekonomické dopady, resp. by narušovali pohodu a kvalitu života v obci.

Strategický dokument navrhuje riešenia a s nimi súvisiace opatrenia na zlepšenie stavu v rôznych oblastiach, napr. dopravy a technickej infraštruktúry - nové zokruhované komunikácie, vybudovanie kanalizácie; opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia - krajinnno-ekologické opatrenia, opatrenia vzhľadom na ochranu ovzdušia, povrchových a podzemných vôd, pôdy, ochrany pred hlukom, pred klimatickými zmenami, zníženie spaľovania tuhých palív a využitie alternatívnych zdrojov energie, separovaný zber, vykurovanie; ako aj v ostatných oblastiach – dobudovanie chodníkov, verejnej zelene, cyklotrás, detských ihrísk a športovísk, oddychových zón a rekreačného územia, ap. Návrh funkčného využitia a spôsobu zástavby umožňuje prevetranie a preslnenie územia, vhodné dopravné riešenia a optimálne pripojenie na siete technického vybavenia územia.

Cieľom strategického dokumentu je vytvorenie optimálneho priestorového a funkčného usporiadania územia, optimálneho riešenia v oblasti dopravy a technickej infraštruktúry tak, aby komplexne riešil územný rozvoj zastavaného ako aj katastrálneho územia obce. Návrh strategického dokumentu je vyhotovený v jednom variante.

Z hľadiska vplyvu na obyvateľstvo je predpokladaný nepriamy negatívny vplyv súvisiaci so zintenzívňovaním stavebných aktivít v území. Nepriamym pozitívnym vplyvom bude zlepšenie ekonomických a sociálnych podmienok pre dotknuté obyvateľstvo. Pri dodržaní navrhovaných opatrení a záväzných regulatívov sa významné negatívne vplyvy na obyvateľstvo nepredpokladajú. Navrhované opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva sú uvedené v záväznej časti strategického dokumentu.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Geodynamické javy sa definujú ako geologické procesy i výsledné zmeny štruktúry a reliéfu horninového prostredia, ktoré týmito procesmi vznikajú. Tie, ktoré ohrozujú krajinné prostredie a využívanie územia, sa označujú ako geohazardy (Hrašna 2005). V riešenom k. ú. sa nechádzajú plochy vyžadujúce si zvýšenú pozornosť z hľadiska rizík pri efektívnom využití územia. Samotný strategický dokument Návrh ÚPN O nemá priamy vplyv na geodynamické javy. Môže však vytvárať podmienky pre niektoré svahové pohyby a eróžno-akumulačné javy v prípadoch, že nebudú vykonané adekvátne opatrenia.

Svahové pohyby (geodynamické javy) sa v riešenom území nevyskytujú.

Strategický dokument nemá vplyv na horninové prostredie a nerastné suroviny, môže mať však potenciálny dosah na reliéf, a to pri nedodržaní zásad efektívneho využívania prostredia zhrnutých v záväzných regulatívoch.

Z erózo-akumulačných javov sa v riešenom území prejavuje vodná erózia. Jej potenciálnymi geohazardami sú: splachovanie pôd, vznik výmoľov, poškodenie a zanášanie komunikácií a iných objektov.

Vplyvy na horninové prostredie počas výstavby jednotlivých zámerov (napr. úniky ropných látok do podložia a pod.) je potrebné riešiť v podrobnejších stupňoch dokumentácie.

3. Vplyvy na klimatické pomery.

Rozsahom riešenia rozvoja územia t.j. rozvojom funkčných plôch obce nedôjde k vplyvom na klimatické pomery, ktoré by boli zaznamenateľné na úrovni celého k. ú.. Lokálne môže byť klíma ovplyvnená nárastom počtu a rozlohy zastavaných a spevnených plôch v súčasnosti (2023) nezastavaných plochách. Zvýšením počtu dní s výskytom tropických dní a vln horúčav dochádza k zosilneniu tepelného ostrova sídla, prehrievaniu spevnených povrchov, zhoršeniu tepelnoizolačných vlastností budov a zníženiu kvality života obyvateľov (MŽP SR 2018). V prípade, že by nedošlo k uplatneniu účinných opatrení na zníženie extrémnych prejavov klimatickej zmeny (výsadba tieniacej zelene, zelené strechy, plochy s priepustným povrchom atď.) nárast vln horúčav v kombinácii nedostatkom atmosférických zrážok môžu niektoré navrhované či existujúce funkčné plochy určené na bývanie vystavené negatívnej zmene lokálnej klímy.

Adaptácia na zmenu klímy si vyžaduje zvýšenie schopnosti obce prispôbiť sa extrémnym podmienkam. Dôležitú úlohu zohrávajú vodné a zelené plochy, v riešenom k. ú. s dôrazom na zachovanie brehových porastov, výsadbu nových ekostabilizačných prvkov, ktoré zvyšujú zastúpenie podielu NDV v poľnohospodárskej krajine tak ako charakterizujú spracovatelia navrhovaného strategického dokumentu.

Nakoľko riešená obec je z časti tvorená poľnohospodársky využívanou pôdou, adaptácia na zmenu klímy sa týka aj uvedenej oblasti. Predložený strategický dokument rozsahom navrhnutých opatrení na poľnohospodárskej pôde vytvára podmienky na udržiavanie pôdnej vlhkosti a živín v pôde, zachovanie, resp. zvyšovanie ekologickej stability krajiny, udržiavanie trvalých trávnych porastov, diverzifikáciu plodín pestovaných na ornej pôde a pestovateľských systémov. Tieto opatrenia zvyšujú odolnosť poľnohospodárskych systémov voči dôsledkom zmeny klímy a zároveň znižujú eróziu a problémy s eutrofizáciou, čo je jasne definované v aktualizovanej Stratégii adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy (MŽP SR, 2018).

Návrh strategického dokumentu premieta súbor opatrení z predmetnej Stratégie adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy do návrhu záväznej časti.

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií).

Strategický dokument môže mať vplyv na záujmy ochrany ovzdušia v závislosti od charakteru navrhovaných činností pri nových rozvojových lokalitách. Umiestnenie a charakteristika konkrétnych nových výrobných prevádzok však v súčasnosti nie sú známe, čo znemožňuje posúdenie ich vplyvu na ovzdušie. V záujmoch dotknutej obce je udržať stav znečistenia ovzdušia v obci neprekračujúci súčasnú mieru, a to podporou činností a prevádzok bez významného vplyvu na kvalitu ovzdušia v obci. V prípade vzniku požiadaviek na nové výrobné areály s potenciálnou produkciou emisií a prašnosti, zaviazat investora na ich monitoring a elimináciu už v podmienkach územného rozhodnutia a stavebného povolenia.

Súčasný poznanie stavu ovzdušia v obci závisí na ročnom období. Koncentrácie PM₁₀ rastú v chladnejšom období roka, predovšetkým na sezónnom využití tepelných zdrojov a ďalej z dôvodu zhoršených rozptylových podmienok, ktoré sú časté v zimných mesiacoch.

Čo sa týka potenciálneho znečistenia ovzdušia vzniknutého zabezpečovaním tepla v navrhovaných nových obytných lokalitách, nepredpokladá sa ich pôsobenie ako veľkých či stredných zdrojov znečisťovania.

V prípade umiestnenia zdrojov znečisťovania ovzdušia v blízkosti obytnej zóny bude možné posúdiť rozptylové podmienky v riešenom území a navrhnúť opatrenia na zabezpečenie dostatočného rozptylu emisií znečisťujúcich látok až pri konkrétnom investičnom zámere.

Zvýšený obsah prachových častíc v ovzduší bude negatívne vplývať na funkčné plochy v blízkom okolí výstavby navrhovaných lokalít, pričom ich konečný počet nie je možný určiť presne z dôvodu absencie štúdie rozptylových podmienok.

Návrh strategického dokumentu premieta súbor opatrení na zlepšenie stavu ovzdušia do návrhu záväznej časti.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).

Kvalita vodných tokov je ohrozovaná rôznorodými faktormi, predovšetkým je to vypúšťanie odpadových vôd či už z priemyslu, poľnohospodárstva alebo urbanizácie.

Navrhované riešenie strategického dokumentu nevyvoláva významné zásahy do povrchových tokov. Zachováva pôvodný charakter vodných tokov, podporuje ich význam v krajinnoeekologickej stabilite obce. Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Zriaďovanie nových vodných zdrojov / studní sa v území vo veľkom zastúpení nepredpokladá. Nenavrhujú sa nové plochy výroby ani iné zariadenia manipulujúce so znečisťujúcimi látkami (čím budú dodržané ustanovenia §3 ods. 4 a § 39 vodného zákona).

Realizácia predloženého strategického dokumentu bude mať pozitívny vplyv na odtokové pomery vo voľnej krajine vytvorením podmienok pre účinnú protieróziu ochranu poľnohospodárskej krajiny v podobe ekostabilizačných prvkov.

V záujme zabezpečenia ochrany územia obce Karlová pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so zákonom č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v aktuálnom znení. Projektovú dokumentáciu navrhovanej ochrany je potrebné prerokovať a odsúhlasiť so správcom vodného toku.

Obec Karlová nemá v súčasnosti vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť. V rámci "Plánu rozvoja vodovodov a kanalizácií v regióne Turca" z roku 2002 sa v obci uvažuje s vybudovaním systému splaškovej kanalizačnej gravitačnej siete DN 300 mm, ako aj výtlaku. Do doby vybudovania splaškovej kanalizácie odkanalizovanie je riešené v súlade s platným zákonom o vodách - produkované splaškové vody akumulovať vo vodotesných žumpách.

Strategický dokument v smernej časti a záväznej časti navrhuje opatrenia na poveternostných zrážok v krajine. Ďalej navrhuje prvok zelenej infraštruktúry PZI5b – vytvorenie menšieho jazierka, čo by po realizácii prispelo k zadržaniu vody v krajine.

Ďalšie navrhované opatrenia v záväznej časti významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd, čo je osobitne dôležité v ochrannom pásme prírodných minerálnych zdrojov v Budiši. Ide predovšetkým o návrh splaškovej kanalizácie pre napojenie rozvojových plôch a existujúceho zastavaného územia. Opatrenie bude mať pozitívny vplyv na vodné pomery.

Početnými prejazdmi staveniskovej dopravy, a s tým spojeným potenciálnym únikom ropných látok počas výstavby navrhovaných obytných lokalít, môže dôjsť k negatívnemu vplyvu na kvalitu vody v miestnych tokoch.

Negatívne vplyvy návrhu ÚPN O Karlová na vodné pomery možno hodnotiť ako málo významné, ktoré je možné zmierniť alebo odstrániť realizáciou účinných opatrení a rešpektovaním navrhovaných zásad a regulatívov. Realizácia rozvojových zámerov návrhu neovplyvní výrazne hydrologické a hydrogeologické pomery dotknutého územia.

Návrh strategického dokumentu premieta súbor opatrení na ochranu poľnohospodárskej pôdy do návrhu záväznej časti.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).

Spôsob využívania

Za nepriamy vplyv na pôdu možno považovať iný spôsob využívania, čo v riešenom k. ú. predstavuje navrhovaný záber poľnohospodárskej pôdy (PP) na nepoľnohospodárske účely (bližšie popísané v kapitole B.I.1.). V návrhu strategického dokumentu (ÚPN O Karlová) obce sa vymedzujú nové rozvojové plochy pre výstavbu obytných, rekreačných a iných objektov a zariadení. Časť z nich zaberie PP (orná pôda, TTP a záhrady).

Celkový predpoklad nového záberu PP je v k. ú. Karlová 8,775 ha (z celkovej výmery 17,174 ha), pričom sa týka stavebných zámerov v 18 lokalitách.

V k. ú. Karlová je časť poľnohospodárskej pôdy navrhnutá na zmenu druhu pozemku (kultúry) – na produkčný ovocný sad, sú to plochy o celkovej výmere 5,066 ha (nezahrnuté do záberov PP):

 ZS 01 - o výmere 3,882 ha

 ZS 02 - o výmere 1,184 ha

Vplyv realizácie strategického dokumentu (ÚPN O Karlová) na pôdu možno hodnotiť ako veľmi významný vplyv. Na nepoľnohospodárske použitie sa navrhuje aj najkvalitnejšia PP o výmere 7,907ha v 6. kvalitatívnej skupine BPEJ. Narušením celistvosti honov ako aj drobením častí s ťažkým obhospodarovaním poľnohospodárskymi mechanizmami nastáva konflikt podľa § 12 zákona ods. 2 písm. c/ zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V riešenom území sa nachádzajú nekontaminované pôdy resp. málo kontaminované pôdy a relatívne čisté pôdy. Náchylnosť na kontamináciu pôdy predstavuje dôležitý faktor rozvoja poľnohospodárstva, znečistenie pôdy má často za následok aj následnú kontamináciu horninového prostredia a podzemných vôd.

Podľa prílohy č. 1 k nariadeniu vlády č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti patria poľnohospodársky využívané pozemky obce Karlová medzi zraniteľné oblasti. Zraniteľné oblasti sú poľnohospodársky využívané územia, z ktorých odtekajú vody zo zrážok do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 mg.l⁻¹ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).

Chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy

Akýkoľvek zásah do neurbanizovaného prostredia môže spôsobiť zmeny v biodiverzite priamo dotknutého územia. Dôkazom toho je i súčasný stav z pohľadu zloženia a kvality flóry a fauny a ich biotopov v riešenom území.

Negatívne vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy môžu byť:

- zničenie ekosystémov, živočíšnych druhov v dôsledku rozvoja obce;
- vyrušovanie živočíchov z dôvodu zvýšeného pohybu obyvateľov a mechanizmov, čo môže spôsobiť zmeny v správaní sa živočíšnych druhov;
- fragmentácia a zmeny biotopov pôvodných druhov fauny a flóry;
- vytváranie bariéry pre migrujúce živočíchy;
- rozširovanie invázných druhov rastlín;

V súčasnej dobe nie je možné určiť negatívne alebo pozitívne vplyvy na konkrétne rastlinné a živočíšne druhy, tieto vplyvy bude možné identifikovať v rámci posudzovania vplyvov jednotlivých stavieb alebo činností, ktoré budú spĺňať prahové hodnoty pre posudzovanie vplyvov na ŽP podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z.z., v prípade pri udeľovaní územných a stavebných povolení alebo osobitných predpisov, na ktorom sa zúčastnia aj orgány ochrany prírody a krajiny.

Pri realizácii činností a stavieb podľa strategického dokumentu (ÚPN O Karlová), ktorými by boli zasiahnuté biotopy európskeho alebo národného významu, budú tieto zásahy do identifikovaných biotopov regulované rozhodnutím orgánu ochrany prírody (v zmysle § 6 zákona č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny) – v prípade situovania návrhu nových stavieb do územia biotopov európskeho a národného významu, je možné každý zásah, ktorý môže poškodiť alebo zničiť tieto biotopy vykonať len na základe vyžiadaného súhlasu od orgánu ochrany prírody a krajiny. V súhlase na vykonanie zásahu je orgán ochrany prírody povinný uložiť žiadateľovi vykonanie revitalizačných opatrení alebo uloženie finančnej náhrady za poškodenie alebo zničenie biotopu. V prípade, že biotopy európskeho alebo národného významu nebudú vykreslené z dôvodu, že odborná organizácia neposkytla ich presnú lokalizáciu, budú orgánom ochrany prírody a krajiny identifikované stavebným úradom v konaní územného rozhodnutia (stavebného povolenia) a na výskyt týchto biotopov upozorní orgán ochrany prírody vo svojom vyjadrení vydanom pred vydaním územného rozhodnutia (stavebného povolenia) podľa § 9 ods. 1 písm. b/ alebo c/ zákona o ochrane prírody a krajiny.

Migračné koridory živočíchov

Medzi migračné koridory patria navrhované biokoridory vymedzene v Návrhu ÚPN O. Strategický dokument má pozitívny vplyv na legislatívnu ochranu migračných koridorov živočíchov, lebo v jeho záväznej časti v kapitole C.9.2 priamo regulatívy na a opatrenia na zachovanie funkčnosti biokoridorov. Pozitívne je hodnotený návrh akejkoľvek líniovej zelene v riešenom k.ú., pričom uplatnením výberu stanovištné vhodných druhov významne dopĺňa funkčnosť koridorov pre živočíchy, hlavne pre avifaunu

a bezstavovce. Strategický dokument nenavrhuje, žiadne nové stavebné bariéry, ktoré by zásadne znemožňovali voľný pohyb živočíchov, hlavne veľkých stavovcov.

Rozširovanie invázných druhov rastlín

Realizácia navrhovaných hospodárskych a najmä investičných aktivít riešením predloženého strategického dokumentu môže mať nepriamy negatívny vplyv na šírenie expanzívnych a invázných druhov rastlín. Tieto vplyvy je možné eliminovať dodržaním navrhnutých opatrení v záväznej časti a príslušnej legislatívy.

Vplyv posudzovaného strategického dokumentu bude jednoznačne pozitívny, nakoľko ustanovuje miestny ÚSES, ktorý je súčasťou strategického dokumentu a je taktiež zahrnutý do regulatívov v jeho záväznej časti a po schválení strategického dokumentu sa stane záväzným, vrátane opatrení na jeho ochranu.

Návrh strategického dokumentu vytvára predpoklady na realizáciu navrhnutých ekostabilizačných opatrení, čo prispeje k stabilizácii prírodného prostredia a tým sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia a zvýši sa pomerne nízka ekologická stabilita k. ú. obce.

8. Vplyvy na krajinu štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.

Krajinný obraz pozmení nová zástavba, ktorá však nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových plochách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. Predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu, vrátane sídelnej krajiny a súčasne pozitívny vplyv z hľadiska ochrany vidieckeho charakteru zástavby.

Všeobecne možno konštatovať, že rozvoj ďalšej cestnej siete má mierne negatívny vplyv na riešené územie a to tak, že sa znižujú priestorové a kompozičné hodnoty v danom území, mení sa krajinný obraz a dopravná infraštruktúra pôsobí rušivo v krajine.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability.

Chránené územia a NATURA 2000

V obci sa nechádzajú územia z národnej sústavy chránených území a ani zo sústavy chránených území NATURA 2000 pretože by nemalo dôjsť k jeho ovplyvneniu rozvojovými zámermi.

Prvky ÚSES

Obec Karlová sa radí medzi obce s nižšou ekologickou stabilitou v okrese. Stupeň ekologickej stability pre k.ú. Karlová je 1 (z RÚSES okresu Martin 2015), čo ho radí k územiám so najnižším stupňom ekologickej stability. Stupeň ekologickej stability významne znižuje ekologická nestabilita odlesnených častí územia s veľkoblokovou poľnohospodárskou pôdou. V takejto krajine je mimoriadne potrebná realizácia nových ekostabilizačných prvkov a ekostabilizačných manažmentových opatrení. Z toho dôvodu je navrhnuté množstvo opatrení na zachovanie prípadne aj zvýšenie ekostabilizačnej funkcie existujúcich a navrhovaných prvkov ÚSES. Vplyvy na nadradený prvok sú zhrnuté vyššie v texte v časti venovanej migračným koridorom živočíchov. Ďalším konfliktným ohrozuje odkryvmi pôdy počas prípravných a stavebných prác blízke okolie šírením ruderalných a invázných druhov.

Významný vplyvy strategického dokumentu na regionálne prvky (biocentrá a biokoridory) ÚSES okresu Martin sa nepredpokladá z dôvodu, že regionálne biokoridory a biocentrá nezasahujú do katastra obce Karlová.

V navrhovanom strategickom dokumente (ÚPN O Karlová) je navrhnutá zelená infraštruktúra, ktorá sa prevažne skladá z navrhnutého miestneho územného systému ekologickej stability (MÚSES), ktorý obsahuje 3 biokoridory, 4 interakčných prvkov a 10 ekostabilizačných prvkov. Väčšina prvkov MÚSES - biokoridorov sa nachádza mimo hraníc rozvojových plôch.

Pre jednotlivé funkčné plochy (lokality) sú v tabuľke C.2.2 zahrnuté požiadavky na zabezpečenie funkčnosti prvkov MÚSES, ako aj v záväznej časti v kapitole C.9.2, v ktorých sú zhrnuté regulatívy na rešpektovanie navrhovaných prvkov ÚSES a špecifikované konkrétne opatrenia na zabezpečenie ich priaznivého stavu.

Významne pozitívny vplyv strategického dokumentu na prvky ÚSES je, že ich vymedzuje graficky v príslušných výkresoch, popisuje ich v textovej smernej časti, navrhuje opatrenia v záväznej časti pre hierarchické úrovne ÚSES-u. Medzi negatívne hodnotiace vplyvy môžeme zaradiť prípadný nekonceptný rozvoj alebo zvýšené riziko ekologickej havárie počas výstavby v nových rozvojových plochách alebo v existujúcich plochách.

Pri dodržaní všetkých opatrení navrhnutých v záväzných častiach, platnej legislatívy a navrhnutých opatrení v kap. C . IV. sa nepredpokladajú vplyvy na prvky ÚSES, ktoré by boli zásadné a znefunkčnili územný systém ekologickej stability v danom území.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská.

Návrh strategického dokumentu nemá priamy vplyv na kultúrne a historické pamiatky.

Je predpoklad, že v k. ú. obce sa nachádzajú doteraz neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť dotknuté navrhovanými činnosťami, ku ktorým sa bude vyjadrovať príslušný orgán ochrany. Strategický dokument vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva a zapracováva ich do záväznej časti riešenia.

Navrhované opatrenia na ochranu kultúrneho dedičstva sú uvedené záväznej časti strategického dokumentu.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Nepredpokladajú sa, v riešenom území sa pri súčasnom stave poznania nenachádzajú.

12. Iné vplyvy.

Nepredpokladajú sa.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Vytvoriť podmienky na únosný rozvoj funkcie bývania je výzva, ktorej strategický dokument čelí nastavením vhodných regulatívov. I tak sa nevyhne vplyvom rôznej intenzity. Navrhované riešenie s ohľadom na hospodárske a investičné zámery pôsobí stredne významnými negatívnymi vplyvmi na životné prostredie a hodnotné prvky prírodného prostredia. Naopak rozvoj občianskej vybavenosti a ekostabilizačných prvkov vplyva pozitívne.

Súborom opatrení definovaných v záväznej časti predloženej územnoplánovacej dokumentácie, zameraných na zlepšenie kvality ŽP a prevenciu environmentálnych problémov či geohazardov, vytvára strategický dokument predpoklady pre udržateľný rozvoj územia.

Životné prostredie obyvateľov obce sa zlepší dobudovaním chýbajúcej technickej vybavenosti. Spolu s doplnením chýbajúcej občianskej vybavenosti či cyklotrás sa obec viac zatriktívni a opodstatní sa aj vysoký záujem o trvalé bývanie. Na to nadväzuje aj výrazné zlepšenie zázemia na podnikanie. Vytvorila sa tak vhodné podmienky pre rozvoj v ekonomickej oblasti, čo bude mať za následok aj vzostup sociálnej sféry.

V oblasti investícií do technickej infraštruktúry jednoznačne kladne prispieje návrh dobudovania splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd. Návrh napojenia nových rozvojových plôch na verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, plynovod prispieje k vysokým štandardom bývania a k zlepšeniu kvality ovzdušia.

V návrhu územnoplánovacej dokumentácie sa rieši optimalizácia siete technickej infraštruktúry, najmä v oblasti vodného hospodárstva, kanalizačného systému a energetiky.

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť primárne v stanovení presných regulatívov pre rôzne druhy výrobných aktivít území, ktoré predídú potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného prostredia. V obytnom území a v kontakte s ním sú povolené len výrobné a podnikateľské prevádzky bez negatívnych a rušivých vplyvov.

Z hľadiska vplyvov na krajinu je v navrhovanom riešení posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. Navrhujú sa ekostabilizačné opatrenia a prvky miestneho územného systému ekologickej stability. Líniová zeleň sa využíva na zabezpečenie hygienických a pôdoochranných funkcií

a ako kompozičný prvok. Za účelom zachovania zelene a nespevnených plôch v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálna intenzita zástavby. Ďalšie pozitívne environmentálne dôsledky navrhovaného riešenia vyplývajú z priemetu konkrétnych opatrení krajinnookologického plánu a návrhu prvkov ÚSES.

Na odtokové pomery budú mať pozitívny vplyv navrhované vodozadržné opatrenia, ekostabilizačná zeleň a špecifické opatrenia na zvýšenie retenčnej schopnosti krajiny. Viaceré z týchto opatrení predstavujú súčasne odporúčané opatrenia Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Prehľad relevantných kľúčových právnych predpisov, ktoré sme zohľadnili pri hodnotení vplyvov:

- Zákon NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov;
- Vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z. o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií – platné od 1.12. 2007;
- Zákon NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška MŽP SR č. 29/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o určovaní ochranných pásiem vodárenských zdrojov a o opatreniach na ochranu vôd,
- Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov;
- Cestný zákon, 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov a vykonávacej vyhlášky č. 35/1984 Zb. v znení neskorších predpisov,
- Zákon NR SR č. 223/2001 Z.z. o odpadoch v úplnom znení zákona 409/2006 Z.z.;
- Vyhláška MŽP SR č. 283/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov;
- Zákon NR SR č. 478/2002 Z.z. o ochrane ovzdušia (zákon o ovzduší) v znení neskorších predpisov;
- Vyhláška č. 705/2002 Z. o kvalite ovzdušia,
- Zákon NR SR č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zmien a doplnkov zákona a prislúchajúcimi vykonávacími vyhláškami,
- Zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- zákonom č. 251/2012 Z.z. o energetike v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov.

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia 0 - 3. Najvyššej bodovej hodnote (3) zodpovedá veľmi významný vplyv (pozitívny/negatívny), ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu (žiadny preukázateľný vplyv).

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III.; podkapitolách 1. – 12. tejto správy o hodnotení. Zo súboru uvádzaných vplyvov sa okrem pôdy predpokladajú významnejšie negatívne vplyvy, t. j. vplyvy s bodovým hodnotením 3. aj na ďalšie atribúty. Vplyv na pôdu bol vyhodnotený ako veľmi významný, keďže nový záber poľnohospodárskej pôdy predstavuje 12,88 ha. S tým súvisí aj rozvoj funkcií bývania a predpokladaný nárast počtu obyvateľov, čo vyjadruje hodnotenie vplyvu číslom 3. Taktiež vplyv strategického dokumentu na prvky ÚSES (tie, ktoré sú v dotyku navrhovaných funkčných plôch) a na migračné koridory bol vyhodnotený ako veľmi významný vplyv. Všetky ostatné predpokladané vplyvy možno považovať za významné či málo významné. To zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 - 2.

Uvedené vplyvy v tejto fáze spracovania dokumentácie zväčša nie je možné vyjadriť presnými kvantitatívnymi ukazovateľmi. Až konkrétne investičné návrhy možno stotožniť s priamymi vplyvmi. Z toho dôvodu predložené hodnotenie vplyvov podľa významnosti možno považovať za orientačné.

Tabuľka č. 15 Orientačné zhodnotenie vplyvov strategického dokumentu (ÚPN O Karlová)

Predpokladané vplyvy územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie	Druh vplyvu	Významnosť Bez vplyvu - 0 Málo významný vplyv - 1 Významný vplyv - 2
--	-------------	---

		Veľmi významný vplyv - 3
1. Vplyvy na obyvateľstvo (počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činnosti pre dotknuté obce (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí), iné vplyvy)	negatívny pozitívny	1 3
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	negatívny pozitívny	1 0
3. Vplyvy na klimatické pomery	negatívny pozitívny	1 0
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)	pozitívny negatívny	0 - 1 1
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)	pozitívny negatívny	1 1
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)	pozitívny negatívny	0 3
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)	pozitívny	2
- migračné koridory živočíchov	negatívny pozitívny	0 2
8. Vplyvy na krajinu štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny.	negatívny	1
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, súvislá európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability	pozitívny negatívny	3 0
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	pozitívny negatívny	2 1
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	pozitívny negatívny	0 0
13. Iné vplyvy	pozitívny negatívny	0 0

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

- **Prehľad navrhovaných opatrení na prevenciu až kompenzáciu vplyvov na ŽP a zdravie obyvateľov:**
 - A. Zabezpečiť dôsledné uplatnenie posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni konkrétnych činností (projektov) podľa tretej časti zákona č. 24/2006 Z. z. tak, aby bola zabezpečená ich environmentálne prijateľná lokalizácia, technická a technologická optimalizácia, výber najlepších dostupných technológií, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov.
 - B. Zabezpečiť dôsledné uplatnenie zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení na úrovni konkrétnych navrhovaných činností.
 - C. Nepriaznivý vplyv budovania nových spevnených plôch na životné prostredie odstrániť alebo znížiť výsadbou zelene v rámci parkových a sadových úprav s použitím miestnych stanovištných

vhodných druhov, a vytvárať podmienky pre uplatnenie dokumentu „Stratégiu adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

- D. Pri umiestňovaní jednotlivých stavieb v riešenom území dôsledne dodržiavať požiadavky na ochranu obyvateľstva pred účinkami hluku a vibrácií vyplývajúce z vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí a v prípade potreby realizovať účinné protihlukové opatrenia.
- E. Rešpektovať rozvojové funkčné plochy - lokality v dotyku s ekologicky významnými časťami prírody a krajiny (existujúce a navrhované biokoridory, genofondovú plochu, interakčné prvky a mokrade) a dodržať:
- a) počas výstavby bude potrebné zabezpečiť maximálnu ochranu okolitej vegetácie, minimalizovať nevyhnutný prístupový a manipulačný priestor a existujúcu vzrastlú zeleň zabezpečiť pred poškodením,
 - b) v rámci následnej projektovej dokumentácie (územné rozhodnutia, stavebné povolenia) je potrebné navrhnuť konkrétne opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov na ekologicky významné časte prírody a krajiny,
 - c) všetky navrhované stavby aj drobné stavby, ktoré z hľadiska ochrany prírody a krajiny vedú pozdĺž a/alebo v dotyku s ekologicky významnými časťami prírody a krajiny, resp. ich križujú, nesmú byť realizované v rozpore s ich funkciou, a preto je potrebné pripraviť ich v súčinnosti s orgánmi ochrany prírody tak, aby bola posilnená nielen ich hygienická a rekreačná, ale hlavne ekologická funkcia,
 - d) po ukončení stavebných prác vykonať nové vegetačné úpravy,
 - e) na plochách poškodených výstavbou zrealizovať revitalizačné opatrenia, plochy monitorovať a v prípade potreby realizovať opatrenia na zabránenie šírenia inváznych druhov rastlín,
 - f) vykonať opatrenia proti znečisteniu povrchových a podzemných vôd v prípade havarijných situácií,
 - g) nevyhnutné výrubu stromov a krov (len v odôvodnených prípadoch) nerealizovať v hniezdom a vegetačnom období.
- F. Pri plánovaní a realizácii rozvojových projektov zohľadňovať požiadavky Rámcovej smernice o vodách, plánov manažmentu čiastkových povodí a zákona o vodách.
- G. Všeobecné regulatívy platné pre celé katastrálne územie obce :
- a) v rámci z. ú. zachovať a rešpektovať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru a mierky zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny, zachovať historicky utváraný typ zástavby obce,
 - b) Pri realizácii stavieb v územiach poľnohospodárskej pôdy - pri rozširovaní doplnkového zázemia pre nemotorovú dopravu (spevnené a nespevnené účelové cesty, cyklistické cesty a líniové stavby technickej infraštruktúry) preferovať zachovanie významných krajinných prvkov s vodozadržnou funkciou, brehový porast, mokrad, vodný tok, park, aleju, remízku, a pod.
 - c) v nových obytných plochách povoliť výstavbu obytných domov až po vybudovaní technickej infraštruktúry s dostatočnou kapacitou,
 - d) pri umiestňovaní jednotlivých stavieb rešpektovať všeobecne platné požiadavky na ochranu pred hlukom, vibráciami, prašnosťou, emisiami, pachovými zložkami, fugitívnymi emisiami a pod. tak, aby ich umiestňovanie bolo vždy v súlade s platnými požiadavkami na životné prostredie, kvalitu a pohodu bývania v oblasti ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia,
 - e) spôsob zástavby musí umožniť dobré prevetranie, preslnenie a presvetlenie, vhodné dopravné riešenie a pripojenie na sieť a zariadenia technického vybavenia územia,
 - f) Cyklotrasy umiestňovať mimo pobrežných pozemkov a brehových porastov.
 - g) V území so stredným radónovým rizikom je povinnosťou investorov pred výstavbou budov zabezpečiť stanovenie radónového rizika v súlade s platným zákonom o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a platnou vyhláškou, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia a pri výstavbe rešpektovať opatrenia, vyplývajúce z prerušenia transportu radónu a to úpravou podlažia, odvetraním radónu z podlažia, vytvorením podtlaku v podlaží voči interiéru, úpravou stavebnej konštrukcie, plynotesnou realizáciou prestupov, ventilačnou vrstvou, úpravou vnútorného vzduchu a vetraním, ap.,

- Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľov a záväznej časti strategického dokumentu:

ZÁSADY ZACHOVANIA KULTÚRNOHISTORICKÝCH HODNÔT

- a) rešpektovať platný zákon o ochrane pamiatkového fondu,
- b) rešpektovať evidované archeologické, resp. potenciálne archeologické náleziská,
- c) pri zemných prácach v rámci stavebnej činnosti môže dôjsť k narušeniu doteraz neznámej archeologickej lokality a zisteniu ďalších archeologických nálezov; z toho dôvodu je povinnosťou investora prípadný archeologický nález ohlásiť podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu a platného zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku Krajskému pamiatkovému úradu,
- d) je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie, ap.) bol oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia, to isté platí pre realizáciu hospodárskych činností,
- e) v opodstatnených prípadoch - predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu,
- f) podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu je každý subjekt povinný správať sa tak, aby svojím konaním neohrozil základnú ochranu neodkrytých archeologických nálezísk a nespôsobil nepriaznivé zmeny ich stavu,
- g) podľa platného zákona o ochrane pamiatkového fondu a platného zákona o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas doby stavby, musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu; do doby obhliadky Krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchran nálezu, najmä ho zabezpečiť proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s Krajským pamiatkovým úradom; archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí len oprávnená osoba metódami archeologického výskumu,
- h) rešpektovať a zachovať pamätihodnosti, ktoré nie sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu, ale majú pre obec miestnu historickú hodnotu a dokumentujú historický vývoj obce. Na ich ochranu strategický dokument navrhuje vytvoriť Evidenciu pamätihodností obce a do nej zaradiť historickú zvonicu.

ZÁSADY OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY

- a) pri hospodárskej a rekreačnej činnosti rešpektovať platný zákon o ochrane prírody,
- b) rešpektovať prvky aktuálneho Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Martin:
 - b1) Genofondová lokalita: GL 178 Blatnická terasa,
- c) rešpektovať navrhované prvky miestneho významu v rámci návrhu Miestneho územného systému ekologickej stability v súlade s výkresom č.2 - Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia územia - katastrálne územie obce, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami, ochrana prírody a tvorba krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability,
 - c1) Navrhované biokoridory miestneho významu (MBk)
 - 1) Biokoridor miestneho významu MBk1 (terestricko-hydrický) - potok Jelšovec,
 - 2) Biokoridor miestneho významu MBk2 (terestricko-hydrický) - Karlovský potok,
 - 3) Biokoridor miestneho významu MBk3 (terestricko-hydrický) - bezmenný tok na západnej hranici k. ú,
 - c2) Navrhované interakčné prvky miestneho významu (MIP)
 - c2.1) Interakčný prvok MIP1 - jedna z mála skupiniek drevín v odlesnenej krajine,
 - c2.2) Interakčný prvok MIP2 - podmáčaná plocha so skupinkou drevín,
 - c2.3) Interakčný prvok MIP3 - menší západne až juhozápadne orientovaný svah s druhovo pestrými lúčnymi porastami, obohatenými o teplomilné druhy,
 - c2.4) Interakčný prvok MIP4 - skupinka väčších dubov, neďaleko cesty na Valentovú,
 - c3) Navrhované ekostabilizačné prvky (EP)
 - c3.1) Medze, remízky a línie drevín na veľkoblukovej hospodárskej pôde:
 - a) EP1 - existujúci pás drevín,

- b) EP3, EP4 - navrhované pásy drevín na hranici rôzne obhospodarovateľných pozemkov,
- c) EP5 - navrhovaná remízka na veľkom bloku odlesneného územia,
- c3.2) Aleje stromov pozdĺž ciest:
 - a) EP7, EP8 - aleje okolo poľných ciest,
 - b) EP2 - aleja okolo asfaltovej cesty III. triedy medzi Karlovou a Blatnicou,
 - c) EP6 - aleja okolo cesty na hranici k. ú.,
 - d) EP9 - aleja okolo asfaltovej cesty III. triedy na Valentovú,
 - e) EP2, EP9 - aleje okolo ciest,
- c4) Navrhované prvky zelenej a modrej infraštruktúry (PZI)
 - c4.1) Prvky zelenej a modrej infraštruktúry v intraviláne:
 - a) PZI1 - existujúca skupinka dospelých stromov,
 - c4.2) Prvky zelenej a modrej infraštruktúry, ako náhrada plôch so šíriacou sa ruderalnou vegetáciou:
 - a) PZI2 - na okraji areálu poľnohospodárskeho družstva,
 - b) PZI5 - PZI5a - dreviny, PZI5b - jazierko,
 - c4.3) Línie alebo porasty drevín, slúžiace ako ochranná bariéra:
 - a) PZI3 - línie drevín alebo solitéry stromov,
 - b) PZI4 - pás drevinovej vegetácie okolo poľnej cesty.
- f) zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami a vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj,
- g) rešpektovať lokality so záujmami ochrany prírody, nevytvárať v nich také antropogénne aktivity, ktoré by viedli, či už z hľadiska krátkodobého ako aj dlhodobého k ich narušeniu, poškodeniu, strate funkčnosti a predmetu ochrany,
- h) zachovať a dotvoriť zeleň v poľnohospodárskej krajine a areáli poľnohospodárskej prvovýroby, a zvýšiť podiel zelene poľnohospodárskej krajiny, ako sú napr. remízky, medze a vetrolamy,
- i) nevykonávať protipovodňové opatrenia na úkor krajinnoekologickej funkčnosti tokov, ich sprievodnej brehovej vegetácie a predmetu ich ochrany,
- j) nenarušovať brehové porasty vodných tokov akokoľvek výstavbou,
- k) v z. ú. obce tam, kde je to možné, realizovať výsadbu brehových porastov (aspoň línii) na ochranu brehov vodných tokov a izoláciu pred znečistením,
- l) obcou vytvoriť podmienky pre monitorovanie výskytu invázných druhov a zabrániť ich ďalšiemu rozširovaniu,
- m) je zakázané zakladať nové porasty nepôvodných druhov rastlín a drevín,
- n) zabezpečiť ochranu najmä starších listnatých drevín, dotvárajúcich typický ráz sídel, pri nových výsadbách preferovať listnaté dreviny stanovištne aj habituálne vhodnejšie do priestoru vidieckych sídiel,
- o) doplniť a skvalitniť sídelnú vegetáciu, uplatňovať biologicky aj esteticky pôsobivé prvky v stvárnení sídiel s cieľom zvýšenia ich celkovej atraktivity a funkčnosti,
- p) rekultivovať plochy, ktoré sú devastované drobnými skládkami odpadov.

STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

- a) rešpektovať opatrenia vyplývajúce z národného dokumentu „Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“, a jej aktualizácie:
 - a1) Opatrenia voči zvýšenému počtu tropických dní a častejšiemu výskytu vln horúčav
 - koncipovať urbanistickú štruktúru sídla tak, aby umožňovala lepšiu cirkuláciu vzduchu; vytvárať a podporovať vhodnú mikroklimu pre chodcov, cyklistov v meste,
 - zabezpečiť a podporovať zamedzovanie prílišného prehrievania stavieb, napr. vhodnou orientáciou stavby k svetovým stranám, tepelnou izoláciou, využívaním svetlých farieb a odrazových povrchov na budovách,
 - vytvárať trvalé resp. dočasné prvky tienenia na verejných priestranstvách a budovách,
 - zabezpečiť ochladzovanie interiérov budov,
 - zabezpečiť, aby dopravné a energetické technológie, materiály a infraštruktúra boli prispôsobené klimatickým podmienkam,
 - zvyšovať podiel vegetácie a vodných prvkov v sídlach, osobitne v zastavaných centrách miest,
 - zabezpečiť revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň v sídlach,
 - vytvárať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do príľahlej krajiny; podporiť zriadenie sídelných lesoparkov,

- zabezpečiť udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín; prispôbiť výber drevín pre výsadbu klimatickým podmienkam, pri voľbe druhov uprednostňovať pôvodné a nealergénne druhy pred inváznymi,
- podporovať vertikálne zazelenenie a zvýšiť podiel zelených striech a fasád,
- zachovať a zvyšovať podiel vegetácie v okolí dopravných komunikácií,
- zabezpečiť starostlivosť, údržbu a budovanie vodných plôch,
- zabezpečiť a podporovať ochranu funkčných brehových porastov v zastavanom území aj mimo zastavaného územia obce.

a2) Opatrenia voči extrémnym poveternostným situáciám (búrky, víchrice, tornáda)

- a2.1) zabezpečiť a podporovať implementáciu opatrení proti veternej erózii, napr. ochranou a výsadbou vetrolamov a živých plotov,
- a2.2) zabezpečiť a podporovať výsadbu spoločensiev drevín a aplikáciu prenosných zábran v územiach mimo z. ú. sídiel pre zníženie intenzity víchric a silných vetrov.

a3) Opatrenia voči častejšiemu výskytu sucha

- a3.1) zabezpečiť udržateľné hospodárenie s vodou v sídlach,
- a3.2) podporovať a zabezpečiť zvýšené využívanie lokálnych vodných plôch a dostupnosť záložných vodných zdrojov,
- a3.3) zabezpečiť a podporovať zvýšené využívanie infiltračnej kapacity územia diverzifikovaním štruktúry krajiny pokrývky s výrazným zastúpením vsakovacích prvkov,
- a3.4) minimalizovať podiel nepriepustných povrchov a nevytvárať nové nepriepustné plochy na antropogénne ovplyvnených pôdach v urbanizovanom území sídla,
- a3.5) podporovať a zabezpečiť opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody,
- a3.6) zabezpečiť a podporovať zvyšovanie podielu vegetácie pre zadržovanie a infiltráciu dažďových vôd v sídlach, osobitne v zastavaných centrách sídiel,
- a3.7) zabezpečiť racionalizáciu využívania vody v budovách a využívanie odpadovej "sivej" vody,
- a3.8) zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach,
- a3.9) v menších obciach podporovať výstavbu domových čistiarní odpadových vôd a koreňových čistiarní,
- a3.10) zabezpečiť starostlivosť, údržbu, revitalizáciu a budovanie vodných plôch a mokradí.

a4) Opatrenia voči častejšiemu výskytu extrémnych úhrnov zrážok

- a4.1) zabezpečiť protipovodňovú ochranu sídiel,
- a4.2) zabezpečiť a podporovať zvýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľadom na životné prostredie,
- a4.3) zabezpečiť používanie a plánovanie priepustných povrchov, ktoré zabezpečia prirodzený odtok vody a jej vsakovanie do pôdy,
- a4.4) zabezpečiť zadržiavanie strešnej vody, napr. strešnými alebo dažďovými záhradami,
- a4.5) zabezpečiť budovanie dažďových záhrad, vsakovacích a retenčných zariadení, mikromokradí, depresných mokradí,
- a4.6) diverzifikácia odvádzania dažďovej vody (do prírodných alebo umelých povrchových recipientov, do kanalizácie iba v nevyhnutnom prípade),
- a4.7) zabezpečiť dostatočnú kapacitu prietoku kanalizačnej sústavy,
- a4.8) zabezpečiť a podporovať opatrenia proti vodnej erózii a zosuvom pôdy,

b) na zlepšenie kvality ovzdušia je potrebné:

- b1) podporovať intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov,
- b2) rešpektovať všetky legislatívne predpisy v oblasti ochrany ovzdušia,
- b3) na zníženie emisného vplyvu, pachových zložiek a prašnosti zdrojov znečisťovania ovzdušia na kvalitu ovzdušia v ich okolí rešpektovať navrhované plochy izolačnej zelene,
- b4) komunikácie na území obce riešiť so spevneným, bezprašným povrchom,
- b5) zabezpečiť kropenie ciest a vysušených depónií vyťaženého materiálu z hľadiska ochrany ovzdušia a vplyvu na zdravie obyvateľstva najmä v období zvlášť nepriaznivých podmienok (suchých a teplých dní),
- b6) v území neumiestňovať výrobné prevádzky produkujúce zápach a exhaláty,
- b7) v území, vo väzbe na obytné územie, nebudovať poľné hnojiská ani iné prevádzky a zariadenia, ktoré by zápachom obťažovali uvedené územie,
- b8) pri umiestňovaní nových prevádzok v existujúcich areáloch, dôsledne rešpektovať a realizovať legislatívu v oblasti pred účinkami zápachu pred prípadnými negatívnymi vplyvmi, ktorými sa zabezpečí ochrana okolitej obytnej zóny,

c) pre zabezpečenie ochrany povrchových a podzemných vôd je potrebné:

- 1) rešpektovať ochranu vôd vyplývajúcu z platného zákona o vodách,
- 2) vybudovať splaškovú kanalizáciu v obci,
- 3) voliť vhodné formy obhospodarovania poľnohospodárskych pozemkov – orba po vrstevnici a pod.,
- 4) likvidovať všetky skládky komunálneho a stavebného odpadu v k. ú.,
- 5) obmedziť plošné znečistenie t.j. vykonať opatrenia na zmenšovanie vodnej erózie na poľnohospodárskej pôde, obmedzovať hnojenia priemyselnými hnojivami a používanie pesticídov
- 6) sanovať plochy postihnuté preháňaním hospodárskych zvierat,
- d) zabezpečiť pravidelnú údržbu a čistenie korýt vodných tokov v obci,
- e) na území pobrežných pozemkov vodných tokov nie je prípustná orba, stavenie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipuláciou s látkami škodiacim vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí,
- f) nakladanie s odpadmi :
 - 1) rešpektovať platné zákony a vyhlášky o odpadoch
 - 2) pri nakladaní s odpadom rešpektovať aktuálne platný Program odpadového hospodárstva Žilinského kraja a všeobecne záväzného nariadenia obce o odpadoch,
 - 3) dôsledne realizovať separovaný zber odpadov v obci s cieľom využiť druhotné suroviny a znížiť množstvo odpadu vyvázaného na skládky,
- g) rešpektovať navrhované plochy verejnej a izolačnej zelene,
- h) pre zabezpečenie ochrany pred hlukom z realizácie rýchlostnej cesty R3 vo výhlade zaviazat' investora, aby realizoval také protihlukové opatrenia v súlade s platnou legislatívou, aby hluk negatívne nezasahoval do príslušného existujúceho obytného územia.

ODPORÚČANÉ AKTIVITY V KRAJINE A NAVRHOVANÉ KRAJINNOEKOLOGICKÉ A EKOSTABILIZAČNÉ OPATRENIA

KRAJINNO - EKOLOGICKÉ OPATRENIA

a) Opatrenia na ochranu a zlepšenie súčasného stavu, štruktúry a pôsobenia krajiny

- a1) Dbáť na ochranu nelesnej drevinovej vegetácie, extenzívnych lúk a pasienkov, teplomilných svahov, či akýchkoľvek prírodných prvkov, ktoré zvyšujú ekologickú stabilitu územia a vytvárať podmienky na vznik ďalších takýchto prvkov. Dbáť na to, aby nedochádzalo k negatívnym vplyvom na všetky zmienené súčasti krajiny riešeného územia.
- a2) Vytvárať priestor a aktívne robiť také opatrenia, ktoré umožnia vznik mozaikovitej štruktúry krajiny.
- a3) Zvýšiť zastúpenie podielu NDV v poľnohospodárskej krajine, realizovať výsadbu alejí a remízok.
- a4) Vyčleniť väčšie množstvo plôch na zelenú infraštruktúru – plošná alebo líniová výsadba drevín, neobhospodarované pásy medzi blokmi pôdy (remízky), vysadiť a dopĺňať izolačné línie drevín (okolie nevzhľadného areálu PD, ciest, medzi prašným poľom a intravilánom a pod.). Zakladať aleje vzrastlej zelene popri hlavných cestných komunikáciách.
- a5) Pri obhospodarovaní podporovať a preferovať ekologické poľnohospodárstvo, podporovať vznik sádov, podporiť rozvíjajúce sa aktivity ekologického hospodárenia v obci.
- a6) Podporovať vznik prirodzeného charakteru tokov a ochraňovať ho, chrániť čistotu vodných tokov.
- a7) Zachovávať a chrániť brehovú porasty tokov, podporovať vznik brehových porastov tam, kde nie sú.
- a8) Zamedziť fragmentácii brehových porastov (vypaľovanie, presekávanie, zavážanie odpadmi), ktorá podporuje šírenie inváznych druhov rastlín v území.
- a9) Neumiestňovať trvalé oplôtky v extraviláne a ponechať dostatočný priestor na pohyb živočíchov v krajine. Pri projektovaní výstavby nových komunikácií, alebo rekonštrukcii už existujúcich, do projektov zahrnúť opatrenia na znižovanie mortality živočíchov na cestách (pochody, nadchody, priepusty, oplotenia a pod.).
- a10) Primeraným hospodárením zamedzovať znehodnoteniu pasienkov a lúk. Podporovať tradičné, extenzívne hospodárenie, aby bola zachovaná druhová bohatosť pasienkov a lúk a ich ochrana pred degradáciou.
- a11) Na opustených TTP odstrániť ruderalnú a inváznu vegetáciu, a ak na nich nebude obnovené hospodárenie umožniť na nich vznik prvkov nelesnej drevinovej vegetácie, či iných prvkov zelenej a/alebo modrej infraštruktúry.

- a12) Pri výsadbe sa riadiť platnou legislatívou - nevysádzať invázne druhy (ani ako okrasné rastliny) a žiadať o súhlas na výsadbu a pestovanie nepôvodných druhov (s výnimkou druhov, u ktorých to legislatíva nevyžaduje). Mimo intravilán ani na verejné priestranstvá nevysádzať žiadne druhy s inváznyimi vlastnosťami, aby nedošlo k ich úniku do voľnej prírody. Pri novej výsadbe v intraviláne odporúčame uprednostniť stanovištne vhodné prirodzené dreviny, prípadne regionálne odrody ovocných stromov.
- a13) Systematicky monitorovať a dôsledne odstraňovať invázne rastliny (niekoľko sa ich už aktuálne v k. ú. vyskytuje) a zamedziť ich šíreniu napr. minimalizovaním zemných prác (výkopy, navážky, dlhodobé odkryvy pôdy...), zamedzením vzniku čiernych skládok organického odpadu zo záhrad a pod. .
- a14) V sídelnej vegetácii zachovávať mozaiku rôznovekých drevín, s dôrazom na zachovanie starých stromov (najhodnotnejších pre biodiverzitu).
- a15) Zabezpečiť ochranu a starostlivosť o dreviny intravilánu, zodpovedajúce prirodzenému druhovému zloženiu, obzvlášť pokiaľ ide o jedince väčších rozmerov, keďže dreviny obohacujú krajinu a dotvárajú obci jej typický ráz. Po uhynutí alebo na vhodných miestach, kde dreviny nie sú, dopĺňať výsadbu o nové jedince.
- a16) Odporúčame aj vo verejnej zeleni intravilánu, na miestach, ktoré si nevyhnutne nevyžadujú intenzívnejšie kosenie, extenzívnou kosbou, prípadne pasením, udržiavať pestré trávniky (kosenie dvakrát ročne, s prvým kosením po dozretí lúčnych bylín), umožní existenciu druhovo bohatých a esteticky pekných pestrých lúk.
- a17) Pri plánovaní výstavby vždy ponechať priestor modro-zelenej infraštruktúry.
- a18) Zástavbu riešiť regulatívami, berúcimi ohľad na vplyvy na prírodné prostredie, migráciu voľne žijúcich živočíchov, vodné toky, súčasnú a plánovanú zeleň v krajine a pod.
- a19) Dôkladné dodržiavanie zákona o odpadoch, vrátane sankcií; pri vydávaní súhlasov na uskladnenie prebytočnej zeminy uprednostniť zdevastované územia a intravilány. Asanovať všetky nepovolené skládky odpadu a zamedziť vzniku nových skládok, monitorovať a odstraňovať z krajiny aj skládky biologického a stavebného odpadu. Zabezpečiť, aby boli hnojiská dostatočne izolované od okolia tak, aby nekontaminovali okolitú krajinu.
- a20) pri plánovaní nových obytných zón vždy dať priestor aj zelenej infraštruktúry, a zväžiť aj možnosť umiestnenia prvkov modrej infraštruktúry.
- a21) Navrhované investície v katastri obce zosúladiť s pôsobením krajiny ako celku. Vytvoriť stratégiu výstavby tak, aby krajina ako celok pôsobila harmonickým dojmom.
- a22) Preferovať trvalo udržateľné spôsoby rekreácie a cestovného ruchu.

b) Všeobecné zásady ochrany prvkov ÚSES a genofondových lokalít:

- a1) Rešpektovať regionálne prvky, navrhnuté v RÚSES okresu Martin, ako i prvky miestneho územného systému ekologickej stability a dbať na to, aby nedošlo k obmedzeniu alebo znemožneniu ich funkcie.
- a2) Zachovať všetky prvky územného systému ekologickej stability (nadregionálneho, regionálneho, miestneho) v prírodnej štruktúre pre rozvoj biotickej zložky, chrániť existujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi (podľa navrhnutých manažmentových opatrení); vylúčiť všetky aktivity ohrozujúce prirodzený vývoj týchto prvkov (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládok odpadov a pod.).
- a3) Vytvoriť podmienky na vznik miestneho biocentra ako priestoru na rozmnožovanie, úkryt a výživu živých organizmov a na zachovanie a prirodzený vývoj ich spoločenstiev (napr. menší hájik alebo vodná plocha, ktorá bude mať vrátane okolia celá alebo z veľkej časti prírodný charakter).
- a4) Neumiestňovať v prvkoch ÚSES, nevhodnú infraštruktúru, neprevádzať aktivity, ktoré by mali za následok ničenie vegetačného a pôdneho krytu, ohrozenie chránených a ohrozených druhov, vzácných biotopov alebo by akokoľvek negatívne ovplyvňovali spoločenstvá, ktoré v nich rastú.
- a5) Nevykonať žiaden zásah, ktorý by znemožnil migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a ich spoločenstiev v rámci biokoridorov, neumiestňovať do biokoridorov nich žiadne prvky, ktoré by dočasne alebo trvale znížili ich priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh a pri zmenách v krajine sa snažiť vytvoriť prvky, ktoré by posilnili ich funkciu.
- a6) Pri úprave cestnej komunikácie, prípadne rekonštrukcie premostení, brať do úvahy prítomnosť biokoridorov a realizovať opatrenia na zlepšenie ich funkcie.
- a7) Eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory pôsobiace na prvky ÚSES. Prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry, ako i stavebné zámery prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénosť.

- a8) Eliminovať aktivity, ktoré ničia vegetačný a pôdny kryt.
- a9) Na navrhnutých miestach vytvárať nové prvky nelesnej drevinovej vegetácie. V už existujúcich vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie nepôvodných a invázných druhov. Ponechávať v krajine aj staré, dutinové stromy.
- a10) Zamedziť zarastanie nelesného prvku ÚSES náletovými drevinami a zabezpečiť jeho extenzívne obhospodarovanie (kosenie 1 alebo 2-krát ročne s odstránením biomasy alebo raz ročne prepasenie menším stádom kôz alebo oviec, s dokosením nedopaskov), kosenie smerovať do neskoršieho obdobia roka, ideálne nie skôr ako v prvej polovici júla, je možné ho zrealizovať až do polovice októbra, pasenie je tiež vhodné koncom leta prípadne v septembri.
- a11) Pri obhospodarovaní mimo prvkov ÚSES (chemické ošetrovanie, prejazd ťažkými mechanizmami a pod.) dbať na ochrannú zónu – odstup od prvkov ÚSES, aby nedochádzalo k negatívnemu ovplyvneniu ekosystémov.
- a12) Podporiť prirodzený charakter tokov, zabráňovať znečisteniu a eutrofizácii. Podporovať a chrániť prirodzené koryto vodných tokov, s možnosťou meandrovať aspoň v úsekoch, kde to neznemožňuje už existujúca výsadba a s dostatočnou šírkou ochranných zón pre jeho pohyb, umožniť revitalizáciu v prospech prirodzeného koryta s meandrami všade, kde je to len možné. V častiach, kde to možné nie je, umožniť aspoň vytváranie prirodzeného profilu bez zbytočnej regulácie. Dbať na udržanie primeraného vodného režimu (vyskej hladiny podzemnej vody) a zlepšenie kvality vôd. Neodčerpávať vodu z tokov a to najmä v obdobiach so zníženým prietokom a nepoškodzovať ich dno ani brehy.
- a13) Dbať na ochranu brehových porastov. Ponechať v poraste aj staré, prípadne spadnuté jedince, ktoré majú tiež významný podiel na zvýšení diverzity a sú vzácnym biotopom pre viaceré druhy živých organizmov. Nevyrúbať brehové porasty v súvislých úsekoch, buď ich nechať úplne bez obnovy alebo prípadnú obnovu riešiť výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov s ponechávaním min. 30% stromov (pôvodných drevín) na dožitie. Šetrne odstraňovať nepôvodné a invázne druhy drevín, ak sa vyskytnú.
- a14) Podporovať šírenie pôvodných druhov brehových porastov, do častí bez drevín, ak budú brehové porasty dopĺňané, využívať výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny miestnej proveniencie. Ponechať širší pás (minimálne 6 m, pri menších tokoch minimálne 3 m od brehu po oboch stranách, kde to neznemožňujú už existujúce stavby alebo iná infraštruktúra) okolo toku bez zásahu a umožniť tak rast a šírenie brehových porastov.
- a15) Celkovo okolo vodného toku ponechať dostatočne širokú ochrannú zónu, z ktorej bude vylúčená taká hospodárska a iné činnosti, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť tok a jeho príbrežnú vegetáciu. Nevystavovať brehy erózii ich zbytočným obnažovaním.
- a16) Pri výstavbe neumiestňovať stavby do tokov a ich blízkosti, ani inak nenarušovať brehové porasty vodných tokov.
- a17) Zabezpečiť, aby nedochádzalo k prieniku chemikálií ani biologických hnojív z poľnohospodárskej výroby, ani iných látok, ktoré by mohli byť zdrojom znečistenia, do tokov a mokradných ekosystémov.
- a18) Monitorovať a odstraňovať nelegálne skládky odpadu (vrátane biologického) z prvkov ÚSES.
- a19) Monitorovať a bezodkladne odstraňovať invázne druhy. Pred likvidáciou invázných druhov odporúčame využiť postup odporučený Štátnou ochranou prírody alebo sa skontaktovať priamo so Štátnou ochranou prírody SR z dôvodu prekonzultovania efektívneho spôsobu odstraňovania invázných taxónov.
- a20) Riadiť sa návrhmi opatrení uvedenými pri popise jednotlivých prvkoch ÚSES.

c) Opatrenia na ochranu genofondovej lokality GL 178 Blatnická terasa

Opatrenia navrhnuté v RÚSES okresu Martin:

- c1) zabezpečiť obhospodarovanie aj na menej dostupných plochách
- c2) rovnomerné vypásanie pasienkov
- c3) kosenie lúk minimálne raz ročne
- c4) zabráňovať sukcesii, pravidelne odstraňovať náletové a výmladkové dreviny,
- c5) doplniť starostlivosť o pasienky o vykášanie nedopaskov po ukončení pasenia,
- c6) eliminovať porasty invázných druhov rastlín,
- c7) obmedzovať lieskové a trnkové kroviny,

Na ochranu a zachovanie GL ešte navrhujeme:

- c8) obhospodarovat' extenzívne, dbať na dodržanie primeraného počtu dobytčích jednotiek vzhľadom na úrodnosť pasienka, je možné skombinovať pasenie menšieho počtu zvierat s extenzívnym kosením,
- c9) nezriaďovať na ploche košariská,
- c10) lokalitu nepriosievať, nehnojiť a nerozorávať.

d) Opatrenia pre nelesnú drevinovú vegetáciu:

- d1) Zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie v krajine (línie, skupiny, solitéry...).
- d2) Chrániť aktuálne sa vyskytujúcu nelesnú drevinovú vegetáciu (s výnimkou nepôvodných druhov a druhov s inváznymi vlastnosťami), obzvlášť dospelé stromy a skupinky/línie prirodzených drevín s viacvrstvovou štruktúrou, vytvárať podmienky pre vznik ďalších takýchto prvkov v prospech vzniku mozaikovitej krajinej štruktúry.
- d3) V nelesnej drevinovej vegetácii uplatňovať také postupy, ktoré budú v čo najväčšej miere rešpektovať prirodzené procesy a budú smerovať k zlepšeniu druhovej, vekovej a aj priestorovej štruktúry porastov a celkovo k zvýšeniu ekologickej stability krajiny.
- d4) Ponechávať časť stromov na dožitie (prioritne staršie, košaté, dutinové...) ako aj časť hrubého mŕtveho dreva na prirodzený rozklad (zlomy, hrubšie kmene nižšej kvality a pod.).
- d5) Šetrným spôsobom (aby nedochádzalo k poškodeniu okolitých drevín), odstraňovať z porastov invázne dreviny, vrátane drevín s inváznymi vlastnosťami ako je napr. agát. Ak sa v porastoch v extraviláne vyskytnú nepôvodné druhy, postupne ich nahrádzať prirodzenými drevinami, odporúčame takýto postup aj vo verejnej zeleni.
- d6) V nelesnej drevinovej vegetácii, ktorá patrí medzi prvky MÚSES aplikovať postupy uvedené v popise týchto prvkov.
- d7) Zamedziť vysádzaniu druhov s inváznymi vlastnosťami. Pri nelesnej drevinovej vegetácii v extraviláne využívať výlučne pôvodné druhy a nevysádzať nepôvodné druhy drevín, aby nedochádzalo k ich úniku do voľnej prírody.
- d8) Nevyrúbavať brehovú porasty a chrániť ich pred poškodzovaním. Umožniť rozšírenie brehových porastov do úsekov, v ktorých chýbajú.

e) Opatrenia na ochranu poľnohospodárskej pôdy

- e1) Využívať tzv. agroenvironmentálne opatrenia vedúce k väčšej mozaikovitosti krajiny aj k väčšej ekologickej stabilite (podporovať existenciu prvkov nelesnej drevinovej vegetácie predeľujúcej veľkoblokové poľnohospodárske pozemky, využitie multifunkčných okrajov polí tzv. biopásov na ornej pôde, primerané zaťaženie pasienkov hospodárskymi zvieratami, nerozorávanie TTP a pod.)
- e2) Dbať na ochranu poľnohospodárskej pôdy, zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy podľa kódu BPEJ.
- e3) Preferovať maloblokové hospodárenie, znížiť výmeru jednotlivých blokov ornej pôdy a rozčleniť ich remízkami a líniovou výsadbou drevín.
- e4) Podporovať ekologické poľnohospodárstvo a trvalo udržateľné postupy.
- e5) Preferovať extenzívne hospodárenie pred intenzívnym – extenzívne kosenie, pasenie alebo ich kombináciu. Extenzívnym hospodárením bez priosievania krmovinárskymi miešankami podporovať biodiverzitu lúčnych porastov. Maximálne obmedziť využitie chemických látok (herbicídy, pesticídy, hnojivá a pod.).
- e6) TTP nerozorávať. Celkovo zamedziť narušaniu vegetačného krytu a pôdy. Dbať na to, aby ani pri hospodárskej, stavebnej a inej činnosti, nedochádzalo k nadmerným pôdnym odkryvom a následne vystavovaniu obnaženej pôdy pôsobeniu negatívnych činiteľov, ako aj šíreniu ruderalných a invázných druhov.
- e7) Uprednostňovať využitie šetrných technológií. Ťažké mechanizmy, či iné motorové vozidlá používať len na nevyhnutné úkony, vylúčiť ich nadmerný a zbytočný pohyb po pôde (ktorý spôsobuje zhutňovanie pôdy, narušanie vegetačného pokryvu), nevyužívať ich v čase keď je pôda rozmočená.
- e8) Zabráňovať nadmernému zhromažďovaniu hospodárskych zvierat mimo košarísk, aby nedochádzalo k poškodzovaniu pôdy a mačiny pasienkov, rozrývaniu a pôdnym odkryvom, a tým aj väčšej náchylnosti na eróziu; zvýšené množstvo exkrementov zároveň negatívne ovplyvňuje chemizmus pôdy. Obzvlášť dbať na to, aby nedochádzalo k zhromažďovaniu zvierat pri vodných tokoch, ktoré môže spôsobiť odstránenie vegetačného krytu a náchylnosť brehov na eróziu.
- e9) Podporovať šetrné pasienkárstvo.

- e10) Dbať na neprekročenie maximálneho zaťaženia pasienkov dobytčiami jednotkami vzhľadom na ich úrodnosť. Vykášať nedopasky, aby sa nešírili tzv. pasienkové buriny a neznehodnocovali pasienok.
- e11) Kosné lúky kosiť 1 až 2 krát ročne, s prvým kosením počkať, kým dozrie väčšina lúčnych bylín (cca od prvej polovice júla), priskoré kosenie má za následok postupné ubúdanie niektorých druhov a ochudobňovanie lúk. Kosiť od stredu k okraju plochy, aby mali prítomné živočíchy možnosť uniknúť; pokosenú biomasu odviezť, ideálne je však sušiť seno na mieste, aby ho mohli opustiť prežívajúce živočíchy.
- e12) Z plôch lúk a pasienkov odstraňovať náletové dreviny, aby sa nezmenšovala ich rozloha, ponechať však roztrúsené solitéry, skupinky, či línie drevín, v prospech mozaikovitej štruktúry namiesto veľkoblokovej, ekologicky nestabilnej plochy vystavenej extrémnym činiteľom. Vytvoriť a zachovávať dostatočné množstvo plôch nelesnej drevinovej vegetácie (medze, remízky a pod.), ktoré chránia pôdu pred nadmerným vysušaním a odnosom vrchnej časti pôdneho horizontu, zároveň sú stanovišťom pre prirodzené predátory živiace sa škodcami na kultúrnych plodinách.
- e13) Organický odpad zo živočíšnej výroby (hnoj, močovka) neumiestňovať voľne na pôdu, ale na dostatočne izolované hnojisko, aby nedochádzalo k prieniku do pôdy.
- e14) Pri hospodárskej a inej činnosti dodržiavať odstup od vodných tokov, aby nedochádzalo k obnažovaniu pôdy brehov a erózii a odnosu pôdy vodným tokom. Na ochranu pred eróziou brehov podporovať existenciu brehových porastov.
- e15) Na trvalých trávnych porastoch sa vyhnúť mulčovaniu, aplikovať ho len v nutných prípadoch.
- e16) Monitorovať a odstraňovať nelegálne skládky odpadu, aby nedochádzalo ku kontaminácii pôdy.
- e17) Rešpektovať pri hospodárení produkčný potenciál pôd.
- e18) Hospodáriť v zmysle princípov multifunkčného poľnohospodárstva.

f) Opatrenia na ochranu vodných tokov, mokradí a vodných plôch

- f1) Dôsledne dbať na ochranu vodných zdrojov a ich okolia, dbať na to, aby nedochádzalo k znečisťovaniu vodných zdrojov.
- f2) Usilovať sa o prirodzený charakter tokov, nakoľko regulácia toku zvyšuje rýchlosť prúdenia aj riziko povodňových vln v nižších častiach toku, nahradenie laterálnej erózie vertikálnou, zníženie hladiny podzemných vôd a celkove vysychanie nivy a pod., zachovať prirodzené meandrovanie tokov a dostatočnú šírku ochranných zón pre pohyb koryta.
- f3) Revitalizovať napriamené a regulované koryto vodných tokov vo voľnej krajine v prospech prirodzeného koryta a vytvárania prirodzených meandrov a umožniť dostatočnú šírku ochranných zón pre pohyb toku. Nezasahovať do koryta zbytočnými zásahmi, namiesto umelej regulácie toku umožniť stabilizáciu a spevnenie brehov brehovými porastami. V častiach, kde to možné nie je, umožniť aspoň vytváranie prirodzeného profilu bez zbytočnej regulácie.
- f4) Na pobrežných pozemkoch ani na pozemkoch, kde by ich umiestnenie malo vplyv na vodné toky a mokrade, neumiestňovať objekty, ktoré obsahujú škodlivé látky a nevykonávať činnosti, ktoré by mohli ohroziť kvalitu vody a zhoršiť odtok povrchových vôd. Zamedziť vypúšťaniu močovky v blízkosti vodných tokov a mokradí, zamedziť priesakom odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby a z plôch postihnutých združovaním hospodárskych zvierat do vodných tokov a mokradných lokalít, zamedziť zhromažďovaniu zvierat v ich blízkosti a hnojiská dostatočne izolovať od okolia. Neumožniť aktivity, ktoré by viedli k znečisteniu vody.
- f5) Pri výstavbe neumiestňovať stavby do tokov. Zamedziť vytváraniu migračných prekážok v tokoch.
- f6) Pri stavebnej, hospodárskej a inej činnosti dodržiavať ochrannú zónu okolo tokov. Neumiestňovať stavby ani na pobrežných pozemkoch.
- f7) Neobhospodarováť bezprostredné okolie vodných tokov a mokradí a úplne z neho vylúčiť pohyb ťažkých mechanizmov, aby nedochádzalo k erózii a znečisťovaniu mokradí a vody v tokoch.
- f8) Obmedziť až vylúčiť výrub drevinových brehových porastov tokov. Chrániť štruktúru brehových porastov tokov a udržiavať ich pestrú vekovú skladbu, nakoľko brehové porasty zatienením toku znížia prehrievanie vody v teplých slnečných dňoch, zmenšia výpar z hladiny a pomôžu v zadržiavaní vody v krajine. Sú tiež významnou súčasťou protierózných a protipovodňových opatrení, zadržiavajú prudké dažde, spomaľujú odtok a vsakovanie vody a zamedzujú erózií. Zároveň plnia estetickú funkciu.
- f9) Ak sa vyskytnú úseky bez porastov, umožniť ich dorastenie, všade, kde to už existujúca infraštruktúra umožňuje, najlepšie prirodzenou sukcesiou. Nenahrádzať prirodzené brehové porasty stanovištne nevhodnými, nepôvodnými druhmi, obzvlášť nie druhmi s inváznymi vlastnosťami.

- f10) Zamedziť akýmkoľvek zásahom do vodného režimu v nivách tokov (neprehlbovať koryto, neregulovať tok, neodvodňovať nivy) a akýmkoľvek zásahom, ktoré by negatívne ovplyvnili vodný režim a chemizmus vody a pôdy v nive tokov, zamedziť vypúšťaniu odpadových vôd z poľnohospodárskej výroby do vodných tokov.
- f11) Zamedziť nadmernému odčerpávaniu vody z tokov. Pri hospodárskej činnosti a podobne uprednostniť zachytávanie a využitie dažďovej vody, dažďové vody zo striech a spevnených plôch v maximálnej miere zdržať v území na jednotlivých pozemkoch akumuláciou do zberných nádrží.
- f12) Podporovanie vytvárania mokradí (zvýšenie inundačnej a retenčnej kapacity horných a stredných tokov).
- f13) Obmedziť vytváranie nepriepustných plôch v urbanizovanom priestore, preferovať možnosti vsakovania a zachytávania dažďových vôd a ich využívanie na úžitkové účely.
- f14) Systematicky monitorovať a odstraňovať čierne skládky, aby nedochádzalo ku kontaminácii vody. Nezakladať v ani pri vodných tokoch, ani v mokradných lokalitách a ich okolí ani dočasné skládky.
- f15) Monitorovať a odstraňovať invázne druhy, ktoré sa obzvlášť rýchlo šíria práve popri vodných tokoch a vytláčajú ostatné druhy. Pri likvidácii invázných druhov sa riadiť metódikou ŠOP SR alebo sa poradiť s pracovníkmi ŠOP SR, aby došlo k ich skutočnému potlačeniu.

g) Opatrenia na ochranu kultúrno-historických zdrojov

- g1) Pri akejkolvek stavebnej činnosti postupovať v zmysle platného zákona o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.
- g2) Zvýšiť povedomie obyvateľstva o kultúrnom dedičstve regiónu, podporovať kultúrne akcie pripomínajúce a propagujúce ľudové tradície, podporovať kultúrne podujatia, výstavy, vzdelávacie podujatia a podobne šíriace osvetu o historickom a kultúrnom dedičstve obce.
- g3) Podporovať vznik a existenciu tradičných jarmokov, remeselníckych tvorivých dielní, podujatí prezentujúcich tradičné historické jedlá a podobne.
- g4) Zachovávať kultúrne dedičstvo, historické záznamy a tradície.
- g5) Obnoviť a doplniť prvky, znaky a symboly kultúrno-historickej hodnoty krajiny, vrátane prvkov regionálnej architektúry, podporovať akúkoľvek snahu o ochranu a rekonštrukciu historických prvkov, ktoré sprítomňujú kultúrno-historické dedičstvo.
- g6) Podporovať využívanie typických prvkov ľudovej architektúry.
- g7) Podporiť zdokumentovanie pamätihodností obce (staršie stavby, pamätné izby, stromy, názvy ulíc, významné miesta a i.), ktoré majú svoju historickú hodnotu. Do evidencie pamätihodností obce je možné zaradiť okrem hnutelných a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, zemepisné a katastrálne názvy, ktoré sa viažu k histórii a osobnostiam obce.
- g8) Prehodnotiť využívanie moderných prvkov parkových výsadiieb a neprirodzene sfarbených exotických drevín, namiesto nich uprednostniť prirodzene a nerušivo pôsobiace druhy a prvky.
- g9) Podporovať tradičné formy hospodárenia a výsadbu ovocných sádov, ideálne z tradičných krajových odrôd.

h) Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia a ochranu zdravia obyvateľstva

- h1) Zamedziť znečisťovaniu a znehodnocovaniu prírodných zdrojov, ktoré majú vplyv na ľudské zdravie.
- h2) Zabezpečiť odvádzanie splaškových vôd verejnou kanalizáciou alebo produkované splaškové vody akumulovať vo vodotesných žumpách a ich zneškodňovanie zabezpečiť v súlade s platným zákonom o vodách.
- h3) Obmedziť alebo vylúčiť aplikáciu chemikálií pri hospodárskej činnosti; zabezpečiť izoláciu hnojísk tak, aby nedochádzalo k úniku z nich, a tým ku kontaminácii okolitej krajiny a spodných vôd.
- h4) Likvidovať nelegálne skládky odpadu a zamedziť ich vzniku.
- h5) V blízkosti poľnohospodárskeho areálu nenavrhovať žiadnu výstavbu obytného alebo rekreačného charakteru z dôvodu zabezpečenia vhodných životných a pracovných podmienok občanov obce; nepripustiť ani umiestnenie prevádzok a služieb predstavujúcich záťaž životného prostredia ako sú napr. hluk, vibrácie, zvýšená prašnosť, emisie a pod. v lokalitách IBV a zachovať pri výstavbe IBV dostatočný odstup od poľnohospodárskeho areálu.
- h6) Minimalizovať negatívne vplyvy dopravy a poľnohospodárskej výroby vysadením izolačnej zelene.

- h7) Obmedziť negatívne vplyvy vykurovania tuhými palivami, vytvárať priaznivé podmienky pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie, podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie a minimalizovať spaľovanie tuhých palív – najmä spaľovanie nevhodnými a zastaralými technológiami.
- h8) Zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie v odlesnenej časti k. ú., nakoľko dreviny v krajine eliminujú hluk, prašnosť, veternosť a teplotné extrémny, zlepšujú mikroklimu a čistotu ovzdušia, v horúcich dňoch slúžia ako ochrana pred slnečnou páľavou..., čím výrazne prispievajú k skvalitneniu životného prostredia obyvateľov.
- h9) Podporiť aktívne formy rekreácie (agroturizmus, gastroturizmus a pod.), vytvoriť v obci podmienky pre aktívnu formu rekreácie (napríklad: vybudovanie náučného chodníka, cyklistickej trasy).

i) Opatrenia na ochranu navrhovaných prvkov MÚSES

i1) MBk1: Potok Jelšovec

- i1.1) Ochrana vodného toku s čo najprirodzenejším charakterom koryta všade, kde je to možné, umožniť toku prirodzene meandrovať a ponechať dostatočnú šírku ochranných zón pre jeho pohyb. Zachovať množstvo a rýchlosť prúdenia vody v koryte, ako aj kvalitu vody (zabránenie znečistenia a eutrofizácie).
- i1.2) Vylúčiť akýkoľvek ďalší zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jeho priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.). Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať ďalšie trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti. Pri úprave cestnej komunikácie, prípadne rekonštrukcie premostení, brať do úvahy prítomnosť biokoridoru a realizovať opatrenia na zlepšenie jeho funkcie.
- i1.3) Nezasahovať do existujúceho brehového porastu (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod. alebo odstraňovania nepôvodných a invázných druhov). Ponechať v brehových porastoch aj staré, prípadne spadnuté jedince, ktoré majú tiež významný podiel na zvýšení diverzity a sú vzácnym biotopom pre viaceré druhy živých organizmov.
- i1.4) Ak sa vyskytnú časti bez drevín, podporovať šírenie pôvodných drevín brehového porastu do častí bez drevín. Ponechať širší pás (minimálne 6 m od brehu po oboch stranách, kde to neznemožňujú už existujúce stavby alebo iná infraštruktúra) okolo toku bez zásahu a umožniť tak rast a šírenie brehových porastov.
- i1.5) Neorať až k vodnému toku, zachovať odstup min. 3 m od brehových porastov, aby nedochádzalo k ich poškodzovaniu, prípadne erodovaniu brehov.
- i1.6) Dbáť na to, aby nedošlo k zmene chemizmu vody (vypúšťanie močovky, umiestnenie nezabezpečeného poľného hnojiska, prienik hnojív, pesticídov, či iných chemických látok, nadmerné zhromažďovanie hospodárskych zvierat v blízkosti brehov a pod.).
- i1.7) Celkovo okolo vodného toku ponechať dostatočne širokú ochrannú zónu, z ktorej bude vylúčená taká hospodárska a iné činnosti, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť tok a jeho príbrežnú vegetáciu. Nevystavovať brehy erózii ich zbytočným obnažovaním.
- i1.8) Dôsledne odstraňovať invázne rastliny, pred likvidáciou kontaktovať Štátnu ochranu prírody SR a prekonzultovať efektívny spôsob ich odstraňovania.
- i1.9) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

i2) MBk2: Karlovský potok:

- i2.1) Umožnenie funkcie biokoridoru - vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jej priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.). Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti.
- i2.2) V častiach mimo intravilán (nakoľko v intraviláne to vzhľadom na existujúcu zástavbu nie je možné) revitalizácia vodného toku s cieľom dosiahnutia čo najprirodzenejšieho charakteru koryta s možnosťou prirodzene meandrovať a s dostatočnou šírkou ochranných zón pre jeho pohyb.
- i2.3) Nezasahovať do existujúceho brehového porastu (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod. alebo odstraňovania nepôvodných a invázných druhov).
- i2.4) Podporovať šírenie pôvodných stanovištne vhodných prirodzených drevín do častí brehov bez drevín a tam, kde brehové porasty nevzniknú prirodzene vysadenie vhodných prirodzených

drevín brehových porastov pre túto oblasť (vrbá biela alebo krehká, jelša lepkavá, jaseň štíhly lebo úzkolistý, brest horský alebo väzový, dub letný, javor poľný...), vrátane krov. Ponechať širší pás (minimálne 6 m po oboch stranách, kde to neznemožňujú už existujúce stavby alebo infraštruktúra) okolo toku bez intenzívneho manažmentu a umožniť tak prirodzený vývoj brehových porastov.

- i2.5) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- i2.6) Pri ďalšej starostlivosti vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie nepôvodných a inváznych druhov.
- i2.7) Pri úprave cestnej komunikácie, prípadne rekonštrukcie premostení, brať do úvahy prítomnosť biokoridoru a realizovať opatrenia na zlepšenie jeho funkcie.
- i2.8) Dbáť na to, aby nedochádzalo k nadmernému zhromažďovaniu zvierat v blízkosti toku a zamedziť tak zošľapávaniu (likvidácia vegetácie, erózia) a znečisteniu vody a pôdy v mokradných biotopoch exkrementmi, zamedziť aj akémukoľvek inému znečisťovaniu toku.
- i2.9) Neorať až k vodnému toku.
- i2.10) Celkovo neobhospodarováť pozemky až do tesnej blízkosti toku, okolo vodného toku ponechať dostatočne širokú ochrannú zónu, z ktorej bude vylúčená hospodárska a iné činnosti, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť tok a jeho príbrežnú vegetáciu.
- i2.11) Dbáť na to, aby nedošlo k zmene chemizmu vody (vypúšťanie močovky, umiestnenie nezabezpečeného poľného hnojiska, prienik hnojív, pesticídov, či iných chemických látok a pod.).
- i2.12) Invázne druhy monitorovať a bezodkladne odstraňovať (na TTP v susedstve biokoridoru sa aktuálne vyskytuje invázna astra, pre ktorú platí zákonná povinnosť odstránenia).
- i2.13) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky, vrátane skládok biologického odpadu.

i3) MBk3:

- i3.1) Ochrana funkcie biokoridoru - vylúčiť akýkoľvek zásah, ktorý by trvalým alebo dlhodobým spôsobom zmenil charakter toku tak, že by sa významne znížila jeho priechodnosť pre akýkoľvek živočíšny druh (napr. stavba, spevnená komunikácia s výraznými bariérami pre migráciu živočíchov, ťažko-priechodné oplotenie a pod.). Neplánovať výstavbu, ani neumiestňovať iné trvalé bariéry v biokoridore alebo jeho bezprostrednej blízkosti.
- i3.2) Ochrana vodného toku s čo najprirodzenejším charakterom koryta, všade, kde je to možné, umožniť toku prirodzene meandrovať a ponechať dostatočnú šírku ochranných zón pre jeho pohyb. Zachovať množstvo a rýchlosť prúdenia vody v koryte, ako aj kvalitu vody (zabránenie znečistenia a eutrofizácie).
- i3.3) Nezasahovať do existujúceho brehového porastu (okrem výrubu nevyhnutného kvôli bezpečnosti, v ochranných pásmach elektrovodov a pod. alebo odstraňovania nepôvodných a inváznych druhov). Ponechať v poraste aj staré, prípadne spadnuté jedince, ktoré majú tiež významný podiel na zvýšení diverzity a sú vzácnym biotopom pre viaceré druhy živých organizmov.
- i3.4) Na miestach, kde brehový porast chýba, podporovať šírenie pôvodných, stanovištne vhodných drevín. Ponechať širší pás (minimálne 3 m od brehu po oboch stranách, kde to neznemožňujú už existujúce stavby alebo iná infraštruktúra) okolo toku bez zásahu a umožniť tak rast a šírenie brehových porastov. Na miestach, kde nie je perspektíva prirodzeného rastu drevín brehový porast založiť výsadbou - výsadba línie stromov (s cieľovým rozstupom 8 – 12 m) a krov tak, aby vznikli súvislé brehové porasty po oboch brehoch toku. Vylúčiť nepôvodné dreviny a použiť pôvodné a stanovištne vhodné listnaté dreviny (napr. jelša, vrby - krehká, biela, purpurová, košíkarska, popolavá..., brest horský alebo väzový, jaseň štíhly, dub letný, čremcha, baza čierna, lieska, kalina obyčajná...)
- i3.5) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- i3.6) Pri ďalšej starostlivosti vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie nepôvodných a inváznych druhov.
- i3.7) Zamedziť akémukoľvek znečisťovaniu toku (hnojivá, chemické látky využívané pri obhospodarovaní a pod.). Dbáť na to, aby nedochádzalo k nadmernému zhromažďovaniu

zvierat v blízkosti toku a zamedziť tak zošľapávaniu (likvidácia vegetácie, erózia) a znečisteniu vody a pôdy v mokradných biotopoch exkrementmi.

- i3.8) Celkovo okolo vodného toku ponechať dostatočne širokú ochrannú zónu, z ktorej bude vylúčená hospodárska a iné činnosti, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť tok a jeho príbrežnú vegetáciu. Neorať a zamedziť pohybu ťažkých mechanizmov a celkovo vozidiel až k toku, aby sa zamedzilo narušaniu vegetačného krytu a tým aj vodnej erózii.
- i3.9) Monitorovať prítomnosť inváznych druhov a bezodkladne ich odstraňovať.
- i3.10) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky, vrátane skládok biologického odpadu.

i4) MIP1:

- i4.1) Plochu nechať na prirodzený vývoj. Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov. Ak sa stane, že sa drevinová plocha z nejakého dôvodu zmenší, umožniť dorastenie drevín v rámci MIP z prirodzeného náletu, prípadne dosadiť pôvodné, stanovištne vhodné druhy drevín (dub letný, javor horský, j. poľný, j. mliečny, jaseň štíhly, brest horský, lipa malolistá...).
- i4.2) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt.
- i4.3) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

i5) MIP2:

- i5.1) Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku alebo odstraňovanie inváznych druhov.
- i5.2) Vylúčiť akékoľvek zásahy negatívne meniace vodný režim lokality, prípadne negatívne ovplyvňujúce chemizmus vody a pôdy.
- i5.3) Ak to bude možné, perspektívne je možné túto plochu aj rozšíriť.
- i5.4) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt.
- i5.5) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

i6) MIP3:

- i6.1) Odstraňovanie náletových drevín, vrátane krov.
- i6.2) Ideálne biotop rovnomerne extenzívne prepásať, nie je však vhodné pásť hovädzím dobytkom, vhodné je menšie stádo oviec a kôz alebo len kôz.
- i6.3) Dbáť na to, aby sa pasené zvieratá nezdržovali na lokalite dlhodobo v prípade rozbahnenej pôdy alebo akokoľvek inak nenarušali vegetačný a pôdny kryt (pri jarnej pastve, keď je pôda rozbahnená je vhodnejšie pasenie jednorazovým preháňaním). Vykášať nedopasky.
- i6.4) Ak prepásanie nebude možné, aspoň raz ročne, po dozretí bylín pokosiť a pokosenú biomasu odviezť.
- i6.5) Odstrániť inváznu zlatobyľ (povinnosť odstránenia plyní aj z platnej legislatívy). Ak sa v interakčnom prvku alebo jeho bezprostrednej blízkosti vyskytnú aj ďalšie invázne druhy, bezodkladne ich odstraňovať a zamedziť ich ďalšiemu šíreniu.
- i6.6) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

i7) MIP4:

- i7.1) Vylúčiť výrub dubov a nakoľko rastú v susedstve intravilánu, v prípade potreby im zabezpečiť odborné arboristické ošetrovanie. Ak sa stane, že sa drevinová plocha z nejakého dôvodu zmenší, dosadiť prirodzené druhy dubov, prípadne iných prirodzených drevín (javory, lípy, bresty).
- i7.2) Zabrániť poškodeniu koreňovej sústavy dubov pri výstavbe.
- i7.3) Okolité bylinné spoločenstvá extenzívne prekásať alebo prepásať (je aj možnosť nechať ich zarásť krovinami, ale nakoľko plocha na tomto mieste tvorená mohutnými dubmi môže byť skôr využitá ako estetický prvok a miesto oddychu pre obyvateľov, bude zrejme vhodnejšie prekásane/prepásane).
- i7.4) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt.
- i7.5) Zabraňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky

j) Opatrenia voči šíreniu invazívnych druhov

- j1.1) Dôsledne dodržiavať platnú legislatívu o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia inváznych nepôvodných druhov rastlín.
- j1.2) Rešpektovať platnú vyhlášku Ministerstva životného prostredia SR, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny a ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov.

- j1.3) Dôsledne dodržiavať povinnosť vlastníka (správcu, užívateľa) pozemku, za podmienok stanovených ministerstvom, tieto invázne taxóny odstraňovať na vlastné náklady a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu invázných druhov.
- j1.4) Pred likvidáciou všetkých invázných druhov je potrebné skontaktovať sa so Štátnou ochranou prírody SR, z dôvodu prekonzultovania efektívneho spôsobu ich odstraňovania.

Ekostabilizačné opatrenia

a) Medze, remízky a línie drevín na veľkoblokovej hospodárskej pôde - návrh opatrení pre EP1, EP3, EP4, EP5

- a1) Výsadba línie (EP1, 3 a 4) stromov (s cieľovým rozstupom 8 – 12 m) a krov alebo skupinky-ideálne pretiahnutej remízky (EP5) s minimálnou šírkou 30m. Vylúčiť nepôvodné dreviny a použiť pôvodné a stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých stromov (napr. pôvodné druhy dubov - hlavne dub letný, lipy, hraby, javory, bresty, jarabina vtáčia, čerešňa, buk, hrab). Z krov možno využiť napr. trnky, ruže šípové, bazu čiernu, hlohy, kalinu, bršlen. Umožniť a podporovať rast nových jedincov drevín z prirodzeného náletu. V prípade remízky EP5 je možný aj variant, že šírka drevinového pásu bude nižšia (min. 10 m) a v tom prípade budú po jeho okrajoch umiestnené trvalé multifunkčné pásy tzv. biopásy (bližšie viď. Nariadenie vlády 75/2015 Z. z.).
- a2) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s príp. dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- a3) Pri ďalšej starostlivosti vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, vrátane krov, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie nepôvodných a invázných druhov. Ideálne ponechať na samovývoj (s výnimkou odstraňovania invázných druhov a obkásania okraja, aby sa prvok nešíril do hospodárskej pôdy v prípade, ak sa obhospodarovateľ nerozhodne ho rozšíriť).
- a4) Odstraňovať invázne druhy, monitorovať a potláčať ich prípadný výskyt.

b) Aleje stromov pozdĺž ciest - návrh opatrení pre EP2, EP6, EP7, EP8, EP9

- b1) Na miestach okolo ciest bez stromov výsadba línie stromov s cieľovým rozstupom 8 - 12 m, tam, kde je to možné, po oboch stranách cesty. Rezervovať však pri tom koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest. V prípade, že okolo cesty už nejaké dreviny rastú, dosadenie drevín do vytvorenia súvislej aleje. Využiť pôvodné a stanovištne vhodné dreviny (napr. duby, buk, hrab, lipy, javory, jaseň, jarabiny, prípadne môžu byť vysadené aj ovocné dreviny napr. jablone, hrušky, čerešne), nevysádzať nepôvodné druhy. Umožniť a podporovať rast nových jedincov drevín z prirodzeného náletu. Líniový porast drevín je vhodné doplniť krovitou vrstvou, ktorá by, popri ekologických funkciách, posilnila pozitívne vplyvy porastu a zabezpečovala tiež ochranu cestnej komunikácie pred tvorbou snehových závejov. Pri výsadbe možno využiť napr. trnky, ruže šípové, bazu čiernu, hlohy.
- b2) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s prípadným dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
- b3) Vylúčiť akýkoľvek plošný výrub drevín, ak sa nejedná o výrub nevyhnutný z hľadiska ochrany zdravia alebo majetku, udržiavania ochranných pásiem produktovodov a energovodov, alebo odstraňovanie invázných druhov. Ak z nejakého dôvodu dôjde k odumretiu dreviny alebo jej strate iným spôsobom, je potrebné dosadiť namiesto nej iného jedinca, ktorý v budúcnosti túto drevinu nahradí.
- b4) Odstraňovať invázne druhy a potláčať ich prípadný výskyt.
- b5) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

c) Prvky zelenej a modrej infraštruktúry v intraviláne - návrh opatrení pre PZI1, PZI2, PZI5 (PZI5a, PZI5b)

- c1) Výsadbu plochy drevinovej vegetácie - buď vo forme bezúdržbovej plochy tvorenej stromami a krami (v dôsledku čoho sa nebudú v podraсте šíriť ruderalne druhy a nebude si vyžadovať trvalý manažment) alebo stromov, pod ktorými by bol extenzívne kosený trávnik.
- c2) V prípade PZI5 je plocha dosť veľká, preto navrhujeme doplniť ju o plochu modrej infraštruktúry – menšie jazierko. Najmenej polovicu vodnej plochy a jej okolia navrhujeme ponechať na samovývoj, aby si uchovala prirodzený ráz, druhá polovica – v časti s lepším prístupom pre ľudí, môže slúžiť ako oddychová časť s lavičkami.

- c3) Použiť výlučne pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých drevín (PZI2- pôvodné druhy dubov, lipy, javory, bresty, jaseň štíhly, buk, hrab, jarabiny, čerešne, b menšom množstve môže byť aj jedľa biela alebo borovica lesná.... PZI5- jelša, vrbý - krehká, biela, purpurová, košíkarska, popolavá..., brest horský alebo väzový, jaseň štíhly, dub letný, čremcha). Výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín.
 - c4) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s prípadným dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
 - c5) Vysadené porasty nevyrúbavať a prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.
 - c6) Pri PZI5: Približne uprostred plochy vyhlíbiť jazierko s rozlohou 1 – 1,5 (max. 2) ha, pričom min. tretina plochy by mala mať hĺbku aspoň 1,5 m (aby sa v lete príliš neprehrievala a v zime nepremrzala až ku dnu). Jazierko by malo mať na väčšine obvodu pozvoľna - mierne sa zvažujúci breh, pričom aspoň štvrtina obvodu by mala byť s plytšími časťami, v ktorých by mala byť ponechaná prirodzená litorálna vegetácia (trstie a pod).
 - c7) Vzhľadom na prítomnosť ruderalnej vegetácie bude zrejme v častiach s koseným trávnikom potrebné okrem jej odstránenia vysadiť plochu osívom pôvodných lúčnych druhov a v prvých rokoch potláčať prípadné šírenie ruderalnej vegetácie častejším kosením. Po jej potlačení postupne prejsť na extenzívne kosenie.
 - c8) Potláčať prípadný výskyt inváznych druhov.
 - c9) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.
- d) Línie alebo porasty drevín, slúžiace ako ochranná bariéra** - návrh opatrení pre PZI3, PZI4
- d1) Radová výsadba stromov a krov v navrhovanej línii. Stromy sadiť v cieľovom rozstupe 8 – 12 m.
 - d2) Použiť pôvodné, stanovištne vhodné dreviny s dominanciou listnatých drevín (pôvodné druhy dubov, lipy, javory, hraby, jarabiny, čerešne...). V prípade PZI4 výsadbu stromov je možné doplniť o niektoré pôvodné druhy krovín (baza čierna, hlohy, ruža šíповá, trnka, svíb, bršlen, kalina...), v dôsledku čoho sa nebudú v podraсте šíriť ruderalne druhy a nebude si vyžadovať trvalý manažment.
 - d3) Zabezpečiť potrebnú starostlivosť o vysadené dreviny v prvých min. 5 rokoch po výsadbe (zalievanie v obdobiach silného sucha, ochrana pred zverou, vyžínanie) s prípadným dopĺňaním uhynutých alebo veľmi poškodených jedincov.
 - d4) Vysadené porasty nevyrúbavať a prípadnú obnovu v budúcnosti zabezpečovať výlučne jednotlivým alebo skupinovým výberom stromov.
 - d5) Potláčať prípadný výskyt inváznych druhov.
 - d6) Zabráňovať tvorbe skládok odpadu a odstraňovať prípadné vzniknuté skládky.

Opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov činností a stavieb, ktoré sú súčasťou záväzných regulatívov Územného plánu obce Karlová, vrátane vymedzenia verejnoprospešných stavieb. Z pohľadu posúdenia vplyvov územného plánu obce na životné prostredie je možné tieto opatrenia považovať za dostatočné.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.

Cieľom hodnotenia je vybrať optimálne riešenie alebo optimálny variant riešenia v procesoch posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zadávacím dokumentom pre spracovanie územného plánu je „Zadanie pre vypracovanie Územného plánu“ (schválené zastupiteľstvom obce č. 12/2024 zo dňa 26.03.2024).

Na základe Zadania pre spracovanie územného plánu bol spracovaný Návrh ÚPN O pre výber optimálneho variantu v procese posudzovania. Územnoplánovacia dokumentácia, t.j. územný plán obce je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie riešeného územia. Jeho najdôležitejším výstupom je záväzná časť, v ktorej sa schvaľujú zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia. Stanovujú sa opatrenia v území, podmienky funkčného využívania územia a priestorového usporiadania územia a umiestňovania verejnoprospešných stavieb. Dôležitosť jednotlivých zásad a regulatívov je stanovená ich záväznosťou. Záväzná časť ÚPN O bude vyhlásená všeobecným záväzným nariadením obce.

Závazná časť strategického dokumentu obsahuje návrhy zásad a regulatívov územného rozvoja s presne formulovanými zásadami priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Tieto môžeme zoskupiť podľa charakteru do troch skupín:

- krajinno-ekologické kritériá (regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability územia a starostlivosti o životné prostredie),
- socio-ekonomické kritériá (regulatívy pre plochy bývania, občianskeho vybavenia, výroby, regulatívy dopravy),
- technicko-ekonomické kritériá (regulatívy technickej infraštruktúry – doprava, vodovod, kanalizácia, energie, ap.).

Dôležitosť jednotlivých kritérií je stanovená ich záväznosťou. Všetky boli určené a stanovené z hlavného hľadiska trvalo udržateľného rozvoja.

Súboru kritérií, ktoré sú relevantné pri hodnotení urbanistickej koncepcie – rozvoja obce a jej dopadov na životné prostredie. Dôležitosť jednotlivých kritérií v prípade posudzovania hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebola stanovená, s pohľadu posudzovania sú kritéria rovnocenné.

Zvolené kritériá boli zoskupené do troch skupín:

- krajinno-ekologické kritériá:
 - ochrana / rešpektovanie ekologicky významných segmentov krajiny, vrátane chránených území
 - kvalita a úroveň ochrany prírodných zdrojov – ovzdušia, vody, pôdy, bioty
 - prispôsobenie koncepcie rozvoja topografickým podmienkam a ďalším prírodným limitom
 - ekologická stabilita územia a vytvorenie funkčného územného systému ekologickej stability
 - zastúpenie prírodných prvkov v zastavanom území
 - dostupnosť a rozsah verejnej zelene
 - optimalizácia urbanistických štruktúr z hľadiska mikroklimatických podmienok
 - využitie alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie
- socio-ekonomické kritériá
 - bezpečnosť dopravy
 - implementácia udržateľných druhov dopravy
 - pokrytie územia verejnou dopravou
 - podiel obyvateľov napojených na vodovod a kanalizáciu
 - počet pracovných miest
 - dostupnosť základnej občianskej vybavenosti
 - príležitosti pre rekreačno-športové aktivity
 - rešpektovanie historického dedičstva a hodnôt reprezentujúcich kultúrnu kontinuitu a identitu
- technicko-ekonomické kritériá
 - realizovateľnosť koncepcie – väzba na konkrétne investičné zámery
 - efektívnosť riešenia technickej infraštruktúry
 - efektívnosť dopravnej siete
 - hustota obyvateľov v zastavanom území

Optimálny variant Návrhu ÚPN O má vytvárať podmienky pre zlepšenie kvality životného prostredia občanom riešeného územia, najmä čo sa týka zdravia a pohody obyvateľov, rovnako by mal vytvárať podmienky pre zlepšovanie stavu jednotlivých zložiek životného prostredia vrátane krajiny, najmä jej biotickej časti, alebo tento stav minimálne nezhoršovať.

Dopracovanie optimálneho variantu územného plánu bude možné až po jeho prerokovaní s dotknutými orgánmi a verejnosťou, posúdení vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie, vypracovaní odborného posudku a vydaním záverečného stanoviska príslušným orgánom.

Zásady a regulatívy v záväznej časti

ZÁVÄZNÁ ČASŤ RIEŠENIA ÚZEMNÉHO PLÁNU

- Zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia pre funkčné a priestorovo homogénne jednotky

- Prípustné, obmedzujúce alebo vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia
- Zásady a regulatívy pre umiestnenie bývania a rekreácie
- Zásady a regulatívy pre umiestnenie občianskeho vybavenia územia
- Zásady a regulatívy pre umiestnenie výroby
- Zásady a regulatívy umiestnenia verejného dopravného vybavenia územia
- Zásady a regulatívy umiestnenia verejného technického vybavenia územia
- Zásady a regulatívy zachovania kultúrohistorických hodnôt pre ochranu prírody a tvorbu krajiny, pre ochranu a využívanie prírodných zdrojov, pre vytváranie a udržiavanie ekologickej stability vrátane plôch zelene
- Zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability
- Vymedzenie zastavaného územia obce
- Vymedzenie ochranných pásem a chránených území podľa osobitných predpisov
- Plochy pre verejnoprospešné stavby, pre vykonanie delenia a sceľovania pozemkov, pre asanáciu a pre chránené časti krajiny
- Určenie, na ktoré časti obce je potrebné obstarat' a schváliť územný plán zóny
- Zoznam verejnoprospešných stavieb
- Schéma záväzných častí riešenia a verejnoprospešných stavieb

2. Porovnanie variantov.

Nulový variant

Obec Karlová nemá doteraz spracovaný dokument, ktorý by komplexne riešil priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia - územný plán obce. Nulový variant v prípade nerealizovania rozvojových zámerov by bol ustrnutím obce a jej nekonceptným rozvojom.

Nulový variant v prípade obce Karlová predstavuje situáciu, že územný plán nebude schválený a všetky činnosti v území sa budú vyvíjať nekoordinovane a živelne. Obec nebude mať záväzný dokument pre celý kataster obce, nebude koordinácia stavebných zámerov a investičných aktivít s tým, že nebude možné systematicky realizovať aj opatrenia na prevenciu, minimalizáciu a elimináciu nepriaznivých vplyvov na životné prostredie. Výstavba môže postupovať chaoticky, bez riešenia líniových technických infraštruktúr a verejnoprospešných stavieb a bez zohľadnenia navrhovaných ekostabilizačných prvkov.

Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia – v rozsahu dnešného zastavaného územia obce Karlová.

Variant 1

Ako vyplýva z ustanovenia § 1 zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov, základným cieľom územnoplánovacej dokumentácie obce je podľa sústavne a komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia, určiť jeho zásady, navrhnúť vecnú a časovú koordináciu činnosti ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie utvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt. Z tohto dôvodu je nulový variant najmenej výhodný.

Variant 1 (navrhovaný) predstavuje samotný návrh riešenia koncepčného dokumentu – územného plánu. Za predpokladu realizácie návrhov obsiahnutých v územnoplánovacej dokumentácii budú definované, prípadne eliminované existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy, čím sa znížia negatívne vplyvy na životné prostredie obce, jej obyvateľov, ako aj na prírodné prostredie. Navrhované riešenie počíta s vyváženým rozvojom územia. Prispieva k zachovaniu scenérie krajiny a kompozično-estetických charakteristík pôvodnej urbanistickej štruktúry. Rozvojové plochy sú priestorovo rozmiestnené v nadväznosti na zastavané územie.

Riešenie a návrh územného plánu sleduje a naplňuje hlavne tieto ciele:

- *hlavným cieľom územného plánu je zabezpečenie územných a technických podmienok pre rozvoj obce a jej katastrálneho územia pre plánovaný rast počtu obyvateľov do roku 2043,*
- *komplexné riešenie a určenie zásad priestorového usporiadania a funkčného využívania územia,*

- *stanovenie limitov využitia plôch katastrálneho územia v súlade s prírodnými danosťami a potrebou vytvoriť podmienky pre trvalé udržiavanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny, dosiahnutie a udržanie ekologickej stability,*
- *stanovenie regulatívov, zabezpečujúcich vytváranie harmonického prostredia v obci a vo voľnej krajine,*
- *vzájomná koordinácia činností v území, zabezpečujúca účelné a perspektívne vynakladanie prostriedkov na technickú infraštruktúru,*
- *vytvorenie ponuky využiteľných voľných plôch, napomáhajúcej rozvoju všetkých funkcií, vrátane hospodárskej základne obce.*

Návrh územného plánu obce navrhuje odstránenie deficitov dopravnej a technickej infraštruktúry, čo je predpokladom ochrany životného prostredia a je faktorom atraktívnosti obce pre rôzne cieľové skupiny (obyvateľov, podnikateľov, návštevníkov). Navrhuje sa napojenie nových rozvojových plôch na inžinierske siete, vybudovanie nových miestnych komunikácií a chodníkov.

Návrh rozvoja funkčných plôch zodpovedá súčasnému využitiu územia a nadväzuje naň, zároveň zohľadňuje všetky požiadavky a obmedzenia vyplývajúce z platnej legislatívy tak, aby územie obce bolo využité čo najoptimálnejšie.

Rozvoj obytnej funkcie je navrhnutý v priamej nadväznosti na z. ú. obce, v severozápadnej časti, tak aby sa skompaktnilo urbanizované územie.

Rozvoj občianskej vybavenosti je navrhnutý hlavne na funkčne zmiešanom území (bývanie a občianska vybavenosť) v ťažiskovom priestore a na hlavnej urbanizačnej osi, ďalej v území pri lokalite Tri Duby. Rozvoj OV je možný v plochách navrhovanej novej výstavby v samostatných objektoch občianskej vybavenosti, resp. v rámci prízemí rodinných domov.

Rozvoj plôch výroby, výrobných a nevýrobných služieb je možný v plochách malých fariem a zelene sádov, kde sú záväznými regulatívmi stanovené podmienky pre funkčnú náplň tak, aby nemala negatívny vplyv na územie. Samostatné výrobné územia územný plán nenavrhuje.

Rozvoj športovej vybavenosti strategický dokument navrhuje jej doplnenie v novom obytnom území a v severnej časti, pri vstupe do obce územia, formou športových plôch a ihrísk (pre rôzne vekové kategórie detí a dospelých).

Rozvoj oddychovej funkcie je navrhnutý v plochách verejnej parkovej zelene, v priamom dotyku s navrhovaným obytným územím. V území navrhujeme vybudovať aktivity súvisiace s oddychovým využitím, napr. altánky, plochy pre oddych s lavičkami, oddychové miesto pre cyklistov, chodníky zdravia, ap.

Rozvoj plôch zelene je navrhnutý v rámci prvkov zelenej infraštruktúry ako je návrhu miestneho ÚSES, ako miestne, biokoridory a genofondové lokality, ekostabilizačné, interakčné prvky a prvky zelenej infraštruktúry, ktoré prepájajú "interiér" obce s exteriérovou zeleňou voľnej krajiny. ÚPN O navrhuje doplniť plochy zelene v rámci navrhovaného obytného územia (plochy ZV). V rámci zachovania ekologickej stability je potrebné akceptovať prvky zelenej infraštruktúry - regionálneho a miestneho ÚSES-u a ostatných prvkov ako je nelesná drevinová vegetácia, brehovú zeleň pozdĺž vodných tokov a ostatnej verejnej zelene.

V porovnaní s nulovým variantom sa v navrhovanom variante 1 predpokladá vyššia intenzita rozvoja na nezastavaných funkčných plochách, preto môže byť pôsobenie niektorých vplyvov spojených s novou výstavbou výraznejšie. Nulový variant však nerieši odstránenie existujúcich deficitov a environmentálnych problémov. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov, nevytvárajú takú antropogénnu záťaž v území, ktorá by negatívne ovplyvnila životné prostredie.

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Návrh riešenia Územného plánu obce vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii ako aj metodických usmernení ministerstva životného prostredia pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce a krajinnoekologického plánu.

Z odborného urbanistického pohľadu možno konštatovať, že realizáciou riešenia strategického dokumentu - Územného plánu obce a stanovením jasných regulatívov dôjde k detailnejšej a funkčnej regulácii v území, a tým aj k podstatnému zlepšeniu stavu životného prostredia a ekologickej stability riešeného územia.

V procese posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie a vypracovaní správy o hodnotení ÚPD sa postupovalo v súlade so zákonom 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Boli použité najaktuálnejšie dostupné podklady z rôznych zdrojov, ako napr. internetové portály a databázy, právne predpisy súvisiace so starostlivosťou o životné prostredie, všeobecné záväzné nariadenia, strategické dokumenty a iné podklady v ktorých sa nachádzali relevantné informácie týkajúce sa riešeného územia.

Z dostupných podkladov boli prevzaté analytické údaje o súčasnom stave životného prostredia a súvisiace charakteristiky zložiek ŽP, údaje o priamych vplyvoch na životné prostredie, vstupoch a výstupoch. Na podklade týchto údajov boli vypracované hodnotenia predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie. prostredie, ale vytvárajú predpoklady na ďalší rozvoj, ktorý je založený na princípe udržateľnosti životného prostredia a jeho skvalitňovania.

Pri spracovaní správy o hodnotení strategického dokumentu samostatná pozornosť bola venovaná špecifickým požiadavkám hodnotenia vplyvov na životné prostredie stanovená Rozsahom hodnotenia vydaný Okresným úradom Martin odborom starostlivosti o životné prostredie určeným podľa § 8 zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na ŽP.

Identifikácia vplyvov na životné prostredie prebiehala na základe analýzy zložiek životného prostredia riešeného územia, jednotlivých vstupov a výstupov a samotného návrhu ÚPN obce Karlová. Následne sa pristúpilo k vyhodnocovaniu potenciálnych vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na jednotlivé zložky životného prostredia. Vplyvy boli slovné vyhodnotené a opísané v jednotlivých podkapitolách a v tabuľke zhodnotenie vplyvov strategického dokumentu (ÚPN O Karlová).

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

V rámci vypracovania predmetnej správy je deklarované zdôvodňovanie vplyvov „navrhovanej koncepcie územného plánu obce“ na životné prostredie.

Predmetný územný plán obce nemá priamy vplyv na životné prostredie, nakoľko ide o územnoplánovací dokument a jeho riešenie vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja obce.

Istá neurčitosť môže vyplývať z faktu, že v princípe žiadna územnoplánovacia dokumentácia nerieši konkrétne činnosti, prevádzky v nových rozvojových plochách a preto nie sú známe konkrétne vplyvy, limitné hodnoty, na obyvateľov obce a životné prostredie. Jednotlivé prevádzky a činnosti by mali byť posudzované v zmysle tretej časti zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

Je možné konštatovať, že sa nevyskytli žiadne podstatné nedostatky ani neurčitosti významného charakteru pri spracovaní predloženej správy o hodnotení.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Návrh riešenia ÚPN O vychádza z odborných poznatkov a analýz, ktoré boli vypracované podľa ustanovení zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

V rámci spracovania územného plánu boli rešpektované záväzné časti Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001 (KÚRS 2001), schválená nariadením vlády SR zo dňa 14.8.2002, ktoré vyšlo v zbierke zákonov pod č. 528/202 Z.z., a ÚPN VÚC Žilinského kraja, vrátane jeho zmien a doplnkov.

Strategický dokument „Návrh územného plánu Karlová“ bol spracovaný na základe schváleného Zadania pre spracovanie územného plánu obce, ktoré bolo dohodnuté s dotknutými orgánmi a pripomienkované verejnosťou v súlade s ustanoveniami stavebného zákona (§ 20 stavebného zákona). V Návrhu ÚPN O sú akceptované relevantné požiadavky dotknutých orgánov štátnej správy, správcov dopravnej a technickej infraštruktúry a verejnosti.

Záverom sa konštatuje, že návrh riešenia územného plánu za dodržania opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva v kapitole IV. tejto správy predstavuje vhodný, optimálny rozvojový dokument pre obec v dlhodobom horizonte, umožňuje primeraný rozvoj obce vo všetkých sférach rozvoja, najmä v oblasti bývania, občianskej vybavenosti, rekreácie a rozvoj zamestnanosti s príslušnou dopravnou a technickou vybavenosťou. Neprináša žiadne návrhy, ktoré by zásadne zhoršovali životné prostredie a poškodzovali osobitne chránenú časť prírody a krajiny.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní Správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Ing. arch. Eleonóra Hejzlarová

a

Ing. Igor Kmeť – ekomap
Pavlova Ves č. 36
032 21 Pavlova Ves
IČO: 47363959

.....
podpis

Ing. Igor Kmeť odborne spôsobilý na účely posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 61 ods. 8 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov registrovaný pod číslom 619/2014/OEP.

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa, a ktoré boli podkladom na vypracovanie Správy o hodnotení

- a) Prieskumy a rozbor (vrátane Krajinného ekologického plánu) pre ÚPN Obce Karlová.
- b) Zadanie pre ÚPN Obce Karlová.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Karlovej dňa
Adriana Malatová
starosta obce

XII. Zoznam použitej literatúry

- Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002, 1. vyd., Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR, Banská Bystrica, Slovenská agentúra životného prostredia,
- Čurlík J. & Šefčík P.: Kontaminácia pôd [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2014. Dostupné na internete: <http://apl.geology.sk/atlaskrajiny>.
- Divok, F. & Gregor, J. 1994: Výsledky prieskumu fauny obojživelníkov (*Amphibia*) a plazov (*Reptilia*) počas XXVIII. tábora ochrancov prírody na Turčeku. In: Kadlečík, J. (ed.) Turiec 1992. Zborník odborných výsledkov inventarizačných výskumov v povodí rieky Turiec a XXVIII. Tábora ochrancov prírody Turček 1992. SZOPK, Martin, s. 112– 120.
- Diviaková A., Stašiov S. & Novíkmec M. 2020: Biodiverzita v územných systémoch ekologickej stability. In: Recenzovaný zborník z XX. medzinárodnej vedeckej konferencie, 25. Jún 2020, Bratislava, s. 172 – 182.
- Gojdičová, E., Cvachová, A., Karasová, E., 2002: Zoznam nepôvodných, inváznych a expanzívnych cievnatých rastlín Slovenska 2. Ochrana prírody, Banská Bystrica, 21: 59 – 79.
- Hajniková, M., Prokša, P., Hodas, M., Haverová, V., Brzá, Z., Měrka, M., Mičík, T., Mikudík, M., Remšíková, M., Staník, R., Vaculčíková, B., Barčiaková, E., Dobošová, A., Demovič, B., Chilová, V., Súľovský, A., Lazúr, R., Topercer, J., Zontág, M. & Žiak, M. 2012: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Martin. SAŽP, Žilina, 233 s.
- Hrašna M. 2005: Vplyv geodynamických javov na krajinu a využitie územia. Životné prostredie, roč. 39, č. 5, s.260 – 268.
- Maglay, J. et al., 2009, M 1:500 000, Geologická mapa kvartéru Slovenska – Mapa hrúbky kvartérneho pokryvu
- Kováčik, M. et al., 2015: Vysvetlivky ku geologickej mape Žiaru 1:50 000. ŠGÚDŠ, Bratislava, 420 s.
- Medvecká J., Kliment J., Májeková J., a kol. 2012: Inventory of the alien flora of Slovakia, Preslia 84:s. 257–309
- MŽP SR, 2018: Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy. Aktualizácia. 145 s.
- Slovenský hydrometeorologický ústa, KVALITA PODZEMNÝCH VÔD NA SLOVENSKU 2020, Účelová publikácia, 623 strán
- Ondíková, L. 2022: Demografický a sídelný vývoj Turčianskej stolice v 16. storočí na základe vybraných portálnych súpisov. In Historický zborník, Vol. 32, 2022, No. 2, s. 11-33.
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Turčianske Teplice, 2013: Slovenska agentúra životného prostredia, ESPRIT, s.r.o., 189 pp.
- Slovenský hydrometeorologický ústa, KVALITA PODZEMNÝCH VÔD NA SLOVENSKU 2020, Účelová publikácia, 623 strán
- Topercer, J. 2005: Zelené miesta a cesty Martina a Vrútok. 2. vyd. SZOPK, Martin, 60 pp.
- Združenie „VÚC Žilina“, 1998: Územný plán veľkého územného celku (ÚPN VÚC) Žilinského kraja, vrátane všetkých jeho platných zmien a doplnkov č. 1 až 5.

Dostupné na internete:

www.geology.sk/sluzby/digitalny-archiv

<https://apl.geology.sk/atlassd/>

<http://apl.geology.sk/atlaskrajiny>

<https://apl.geology.sk/hydrochem/>

<http://apl.geology.sk/temapy>

<https://apl.geology.sk/radio/>

<http://gis.nlcsk.org/lgis/>

<http://ipkz.enviroportal.sk>

<http://maps.sopsr.sk/>

www.podnemapy.sk

<https://www.pamiatky.sk>

<https://zbgis.skgeodesy.sk/>

<http://www.sopsr.sk/>

<https://www.karlova.sk/>

<http://mapserver.geology.sk/atlasovp>

<http://mapserver.geology.sk/atlaspv>

<http://apl.geology.sk/gm50js/>

www.shmu.sk

Geologická mapa Slovenska M 1:50 000 [online]. Bratislava: Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, 2013. Dostupné na internete: [http://apl.geology.sk/gm50js.\)](http://apl.geology.sk/gm50js.)

Príloha č.1: Vyhodnotenie požiadaviek určených v rozsahu hodnotenia

Príloha obsahuje vyhodnotenie špecifických požiadaviek z rozsahu hodnotenia určený podľa § 8 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre hodnotenie vplyvov návrhu strategického dokumentu „Územný plán Obce Karlová“ na životné prostredie vydaný rozsah hodnotenia pod č. OU-MT-OSZP-2023/12382 zo dňa 25.9.2023.

Tabuľka č.17

číslo	podmienka/požiadavka	plnenie
1. VARIANTY PRE ĎALŠIE HODNOTENIE STRATEGICKÉHO DOKUMENTU		
	Správa o hodnotení územného plánu obce sa v prípade riešenej obce vypracuje v etape návrhu územného plánu obce podľa § 22 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“), pričom sa návrh riešenia posudzuje v jednom variante s uvedením odôvodnenia výberu optimálneho variantu v správe o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie a porovnáva sa s nulovým variantom, t. j. nerozvojovým návrhom územného plánu.	V správe o hodnotení sa hodnotí variant 0 spolu s predkladaným Návrhom ÚPN Karlová, ktorý bol vypracovaný v jednom variante. Návrh ÚPN-O Karlová sa vypracováva jedno variante (v súlade s §21 stavebného zákona Vrúcko nie je obcou s viac ako 2000 obyvateľmi a preto spracovaniu návrhu ÚPN-O nemusí predchádzať spracovanie konceptu riešenia vo variantoch).
2. ROZSAH HODNOTENIA		
2.1 VŠEOBECNÉ PODMIENKY ROZSAHU HODNOTENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU		
2.1.1	Obstarávateľ zabezpečí vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu ÚPN-O Karlová, v ktorej budú rozpracované všetky body uvedené v prílohe č. 5 zákona o posudzovaní, primerane k navrhovanému strategickému dokumentu s osobitným prihliadnutím na body uvedené v časti špecifické požiadavky tohto rozsahu hodnotenia.	Zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení strategického dokumentu.
2.1.2	Pre hodnotenie strategického dokumentu sa nestanovuje časový harmonogram ani žiadne špecifické požiadavky limitujúce časový rozsah hodnotenia.	Zohľadnilo sa v predkladanej správe o hodnotení strategického dokumentu.
2.1.3	Obstarávateľ doručí okresnému úradu návrh územného plánu spolu so správou o hodnotení strategického dokumentu na elektronickom nosiči dát v počte 1 ks a v tlačenej forme taktiež v počte 1 ks, pričom bude zabezpečené jeho zverejnenie na webovej stránke obstarávateľa. Okresný úrad si vyhradzuje právo spresniť konečný počet vyhotovení.	Správa o hodnotení bude predložená v požadovanej forme.
2.1.4	V zmysle § 9 ods. 6 zákona o posudzovaní obstarávateľ predloží spolu so správou o hodnotení návrh ÚPN-O Karlová (podľa § 22 stavebného zákona)..	Správa o hodnotení bude predložená v požadovanej forme.
2.1 ŠPECIFICKÉ POŽIADAVKY ROZSAHU HODNOTENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU		
2.2.1	Vyhodnotiť súlad územnoplánovacej dokumentácie s platným ÚPN-VÚC	Strategický dokument je riešený v súlade so záväznou časťou ÚPN VÚC Žilinského kraja v

	Žilinského kraja a ďalšími platnými strategickými dokumentami.	<i>znení jeho všetkých zmien a doplnkov a riešený v súlade s platnými strategickými dokumentami.</i>
2.2.2	2.2.2. V správe o hodnotení bude vyhodnotený súlad návrhu strategického dokumentu s požiadavkami na ochranné pásma pri existujúcich a navrhovaných činnostiach v zmysle platnej legislatívy (napr. zapracovať ochranné pásma prírodných minerálnych zdrojov v Kláštore pod Znievom a v Socovciach v zmysle vyhlášky MZ SR č.367/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov a obmedzenia z toho vyplývajúce, rešpektovať stanovisko MZ SR Bratislava č. S20111-2023-IKŽ-2 zo dňa 08.06. 2023 a tiež ochranné pásma vodárenských zdrojov, CHVO).	<i>V správe o hodnotení strategického dokumentu sú primerane zohľadnené ochranné pásma a je rešpektované uvedené stanovisko, vid'. vyhodnotenie v tabuľke 18. Všetky ochranné pásma vymedzené podľa osobitných predpisov (technickej a dopravnej infraštruktúry, vodných tokov, ap.) sú premietnuté v grafickej časti Návrhu ÚPN-O Karlová a uvedené v textovej časti v kapitole B.10 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov.</i>
2.2.3	Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Okresného úradu Martin, odboru starostlivosti o životné prostredie, štátnej správy odpadového hospodárstva vydané pod č.OU-MT-OSZP-2023/012593-La zo dňa 04.07.2023.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanovisku k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 18.</i>
2.2.4	Do správy o hodnotení zapracovať rozsah potreby odňatia poľnohospodárskej pôdy a vyhodnotiť jeho vplyvy z hľadiska ochrany poľnohospodárskej pôdy.	<i>Uvedené je zapracované v správe o hodnotení v kapitole B.I.1. a vplyvy sú vyhodnotené v kapitole C.III.6.</i>
2.2.5	V správe o hodnotení strategického dokumentu posúdiť a vyhodnotiť: Ochranné pásma cestných komunikácií v súlade s platným cestným zákonom.	<i>V správe o hodnotení strategického dokumentu sú primerane zohľadnené ochranné pásma ciest v súlade s platným cestným zákonom. Ochranné pásma dopravnej infraštruktúry vymedzené podľa osobitných predpisov sú premietnuté v grafickej časti Návrhu ÚPN-O Karlová a uvedené v textovej časti v kapitole B.10</i>
2.2.6	Vyhodnotiť vplyv riešenia využitia územia na zdravie ľudí najmä z hľadiska ochrany pred hlukom, vytvorením vhodných svetelných podmienok, navrhovanou zeleňou, možnosťou pohybovej aktivity, dodržiavaním hygienických ochranných pásiem.	<i>Uvedené je vyhodnotené v správe o hodnotení v kapitole C.III.</i>
2.2.7	V správe o hodnotení bude vyhodnotený a posúdený: -nepripustiť umiestnenie prevádzok a služieb predstavujúcich záťaž životného prostredia faktormi ako sú napr. hluk, vibrácie, zvýšená prašnosť, emisie, pachové zložky, fugitívne emisie v lokalitách IBV a HBV, -riešiť stav v oblasti vykurovania, prípadne vplyv prenosu zo susedných území, -vytvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie, podporovať využívanie	<i>Uvedené je vyhodnotené v správe o hodnotení v kapitole C.III.</i>

	alternatívnych zdrojov energie a minimalizovať spaľovanie tuhých palív, -podporovať a presadzovať využívanie miestnych energetických zdrojov pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení podmienok vyplývajúcich z príslušných právnych predpisov..	
2.2.8	Do správy o hodnotení bude zapracované záväzné stanovisko Krajského pamiatkového úradu Žilina vydaného pod č. KPUZA-2023/12331-4/60053/REA zo dňa 26.07.2023.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanovisku k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 18.</i>
2.2.9	2.2.9. Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Okresného úradu Martin, odboru starostlivosti o životné prostredie, štátnej vodnej správy vydané pod č. OU-MTOSZP-2023/12530-Rj zo dňa 14.07.2023.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanovisku k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 18.</i>
2.2.10	Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Okresného úradu Martin, odboru starostlivosti o životné prostredie, časť ochrana ovzdušia vydané pod č. OU-MTOSZP-2023/012677-No zo dňa 31.07.2023.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 18.</i>
2.2.11	Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Ministerstva dopravy SR Bratislava vydané pod č. 21772/2023/SSD/61338 zo dňa 04.07.2023	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 18.</i>
2.2.12	2.2.12. Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Žilinského samosprávneho kraja vydané pod č. 07414/2023/ORR-2 zo dňa 03.07.2023 a to, že požadujú rešpektovať záväznú časť ÚP VÚC Žilinského kraja, ktorá je záväzná pre podrobnejšie nižšie stupne územnoplánovacích dokumentácií a berie na vedomie, že strategický dokument „ÚPNO Karlová“ je povinne posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z.z.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 18.</i>
2.2.13	2.2.13. Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Ministerstva zdravotníctva SR, IKaŽ, vydané pod č. S21486-2023-IKŽ-2 zo dňa 07.07.2023.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 18.</i>
2.2.14	Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko MŽP SR, sekcie geológie a prírodných zdrojov, odboru štátnej geologickej správy vydané pod č.42874/2023 zo dňa 14.07.2023.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 18.</i>
2.2.15	2.2.15. Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Okresného úradu Žilina, odboru cestnej dopravy a pozemných komunikácií vydané pod č. OU-ZA-OCDPK2023/040331/2/Maj zo dňa 17.07.2023.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 18.</i>

2.2.16	2.2.16. Do správy o hodnotení bude zapracované stanovisko Okresného úradu Žilina, odboru výstavby a bytovej politiky vydané pod č. OU-ZA-OVBP1-2023/038852/KRU zo dňa 13.05.2023.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 18.</i>
2.2.17	V správe o hodnotení bude uvedený zoznam činností, ktoré boli posudzované podľa zákona o posudzovaní s uvedením prahových hodnôt. Pri navrhovaných činnostiach budú takisto uvedené údaje o predpokladaných projektovaných hodnotách a kritériách pre určenie potreby posudzovania podľa zákona o posudzovaní.	<i>Zoznam činností, ktoré boli posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s uvedením prahových hodnôt: „IBV TRI DUBY – KARLOVÁ.“ - v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné je realizácia investície navrhovaná ako nová činnosť. V zmysle prílohy č. 8 zákona č. 24/2006 Z. z. je činnosť zaradená do Prílohy č. 9 – Infraštruktúra, položka 16: Projekty rozvoja obcí vrátane: a) pozemných stavieb alebo ich súborov ak nie sú uvedené v iných položkách tejto prílohy v zastavanom území od 10 000 m² podlahovej plochy a mimo zastavanom území od 1 000 m² podlahovej plochy zaradená do časti B – zisťovacie konanie, b) statickej dopravy od 100 do 500 stojísk je zaradená do statickej dopravy od 100 do 500 stojísk je zaradená do časti B – zisťovacie konanie). K navrhovanej činnosti bolo vydané rozhodnutie zo zisťovacieho konania č. OU-MT-OSZP-2022/001163-069 zo dňa 07.12.2023 s výrokom „sa nebude posudzovať“.</i>
2.2.18	Ak sa počas vypracovania správy o hodnotení vyskytnú nové skutočnosti súvisiace s predmetom posudzovania, je potrebné ich uviesť v správe o hodnotení.	<i>Berie sa na vedomie. V správe o hodnotení sú zapracované všetky známe skutočnosti.</i>
2.2.19	V správe o hodnotení bude písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente a v samostatnej kapitole bude zhodnotené splnenie jednotlivých bodov tohto Rozsahu hodnotenia.	<i>Písomné vyhodnotenie podmienok uvedených v stanoviskách k oznámeniu o strategickom dokumente je súčasťou tabuľky 18. Vyhodnotenie splnenia jednotlivých bodov Rozsahu hodnotenia je súčasťou tabuľky 30.</i>

Tabuľka č. 18 Vyhodnotenie stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente (špecifická požiadavka 2.1.1)

Číslo	Odosielateľ /Číslo listu	Zo dňa	Pripomienky/Stánovisko	Spôsob zapracovania
	Žilinský samosprávny kraj Komenského 2622/48, 010 01 Žilina	3.7.2023	Žilinský samosprávny kraj (ďalej ŽSK) ako dotknutý orgán v zmysle Zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov dáva podľa § 6 ods. 6 uvedeného zákona k predloženému oznámeniu o strategickom dokumente „Územný plán obce (ÚPN-O) Karlová“ nasledovné stanovisko: ŽSK sa vyjadruje k uvedenej územnoplánovacej dokumentácii v celom procese jej obstarávania v zmysle Zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon). V rámci procesu obstarávania uvedenej územnoplánovacej dokumentácie bude jej rozsah, väzby a dopad na koncepciu rozvoja územia atď. presne dohodnutý s dotknutými orgánmi štátnej správy, samosprávy, právnickými a fyzickými osobami v zmysle platného stavebného zákona. ŽSK požaduje rešpektovať záväznú časť Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja, ktorá je záväzná pre podrobnejšie nižšie stupne územnoplánovacích dokumentácií a berie na vedomie, že strategický dokument „ÚPN-O Karlová“ je povinne posudzovaný podľa zákona č. 24/2006 Z.z.	Akceptované. Záväzná časť Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja je rešpektovaná a zapracovaná v strategickom dokumente v kap. B.2.
	Okresný úrad Martin, pozemkový a lesný odbor, OU-MT-Pmi-2023/012574-MEC	11.7.2023	Okresný úrad Martin, pozemkový a lesný odbor, ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 23 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, Vám dáva k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu „Územný plán obce Karlová“ nasledovné stanovisko: Nemáme pripomienky oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu, nakoľko ide o rozvojový dokument, ktorý by mal byť vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a mal by zohľadňovať ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku na území, na ktorom sa obec nachádza a zároveň pri návrhoch použitia poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely, by mali byť zohľadnené zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy.	Berie sa na vedomie.
	Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej geologickej správy, Nám. L.Štúra 1, 812 35 Bratislava, 42874/2023	14.7.2023	Odpoveď na: Územný plán obce Karlova - Oznámenie o strategickom dokumente-zaslanie oznámenia Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor štátnej geologickej správy (ďalej len „ministerstvo“) na základe Vášho oznámenia o strategickom dokumente obce Karlová Vám podľa § 15	Akceptované. Požiadavky sú zapracované v strategickom dokumente v záväznej časti kap. C.11.2 a vyhodnotené v správe v kap. B.II bod 5 Ziarenie a iné fyzikálne polia.

			ods. 1 a ods. 3 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, § 20 a § 23 ods. 16 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a § 6 ods. 6 zákona 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov zasiela nasledovné stanovisko: 1. V katastrálnom území obce Karlová (ďalej len „predmetné územie“) sú evidované skládky odpadov tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. Ministerstvo odporúča uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii. 2. Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. 3. Informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra - aplikácia Atlas geotermálnej energie http://apl.geology.sk/mapportal/#/aplikacia/14. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia..	
	Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, Ul. Kuzmányho č.27, PSČ 036 80, Čisto: RÚVZMT/OHŽPaZ/I967/4400/2023	3.7.2023	Na Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine, ako dotknutý orgán podľa príslušných ustanovení zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení, bola dňa 29.06.2023 doručená žiadosť Okresného úradu Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie S.R. Vajanského 1, 036 58 Martin o písomné stanovisko k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu „Územný plán obce Karlová“ pre obstarávateľa: Obec Karlová. Karlova 30, 038 15 Blatnica. V predmetnom Oznámení o strategickom dokumente, vypracovanom odborne spôsobilou osobou Ing. Igôrom Kmeťom, zverejnenom na webovom sídle Ministerstva životného prostredia SR sa uvádza nasledovné:	Berie sa na vedomie.

			Hlavným cieľom územného plánu obce (d a lej len "UPN-O") bude zabezpečenie územných a technických podmienok na rozvoj obce a jej katastrálneho územia v návrhovom období. Ďalšími cieľmi územného plánu obce budú: ■ zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce v nadväznosti na okolité územie, ■ prípustné, obmedzené a zakázané funkčné využívanie plôch, ■ zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územného systému ekologickej stability a tvorby krajiny vrátane plôch zelene, " zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, kultúrno-historických hodnôt a významných krajinných prvkov, ■ hranice medzi súvisle zastavaným územím obce alebo územím určeným na zastavanie a ostatným územím obce, ■ zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia a občianskeho vybavenia, ■ plochy pre verejnoprospešné stavby, na vykonanie asanácie a pre chránené časti krajiny. Oznámenie o strategickom dokumente ďalej uvádza všeobecné informácie k obsahu Územného plánu obce ako aj „Základné údaje o predpokladaných Vplyvoch územného plánu na životné prostredie vrátane zdravia“, ktoré majú charakter všeobecných informácií, resp. uvádzajú, že priame a nepriame vplyvy bude možné posúdiť v ďalšom štádiu spracovania návrhu územného plánu. Z hľadiska ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia a verejného zdravotníctva nemá Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Martine v tomto štádiu spracovania územnoplánovacej dokumentácie, tj. Oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Karlová“ pripomienky. Prípadná špecifická problematika z hľadiska ochrany verejného zdravia, ktorá by vyplynula počas ďalšieho spracovania územnoplánovacej dokumentácie — návrhu riešenia, bude riešená po predložení príslušných mapových podkladov a podrobnej textovej časti územného plánu v rámci ďalšieho schvaľovacieho konania,	
--	--	--	--	--

	Krajský pamiatkový úrad, Mariánske nám. 19, 010 01 Žilina, KPUZA-2023/12331-4/60053/REA	26.7.2023	Krajský pamiatkový úrad Žilina ako príslušný orgán štátnej správy na ochranu pamiatkového fondu, podľa § 3 písm. c) a § 9 ods. 5 zákona č.49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“) na základe oznámenia o začatí obstarávania Územného plánu obce Karlova (ďalej len „ÚPD“) zo dňa 09.06.2023, v súlade s ustanovením § 11 ods. 2 písm. d) a v nadväznosti na § 29 ods. 4 pamiatkového zákona vydáva nasledujúce stanovisko. V rámci územia obce Karlová sa nenachádza národná kultúrna pamiatka evidovaná v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky. Pri realizácii plánovaných stavebných alebo hospodárskych činností na riešených územiach v rámci návrhu „Územného plánu obce Karlová“ je podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona potrebné osloviť Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a nálezísk. Väčšina uvedených archeologických nálezísk nie je evidovaných ako národné kultúrne pamiatky. Avšak v budúcnosti, pod vplyvom nových poznatkov, môže dôjsť k vyhláseniu niektorého archeologického náleziska za národnú kultúrnu pamiatku. Národné kultúrne pamiatky podliehajú osobitnej ochrane podľa pamiatkového zákona a preto nie je možné ich územie využívať na akékoľvek stavebné zámery. Obec Karlová sa prvýkrát spomína v roku 1279 pod názvom Wyfalu. Karlová sa rozprestiera uprostred Turčianskej kotliny na rozhraní okresov Martin a Turčianske Teplice. Rozlohou chotára ide o malú obec. V katastri obce Karlová sa zatiaľ nenachádza evidované archeologické nálezisko. Pomerne dosť sa ich však nachádza v blízkom okolí obce. Momentálne na základe odbornej literatúry, historických máp a terénnej prospekcie môžeme vyčleniť niekoľko archeologických nálezísk, resp. potenciálnych nálezísk: a. Karlova, poloha „Severovýchodný cíp intravilánu obce, pozemok reg. KN-C parcely č. 130 a 131“ - 2. polovica 19. storočia, vodný mlyn (obr. 4 a 6, bod č. 2602). b. Karlova, poloha „Pod dolom, pozemok reg. KN-C parcela cca č. 166/16“ - zrejme stredovek, náhodný nález železného prsteňa, môže ísť o neznáme stredoveké sídlisko (obr. 4 a 6, bod č. 355).	<i>V správe o hodnotení strategického dokumentu sú zapracované všetky požiadavky uvedené v stanovisku. Uvedené je súčasťou kapitoly C.II, C.III a kapitoly IV.</i>
--	---	-----------	---	---

		c. Karlova, poloha „centrum obce, pozemok reg. KN-C parcela č. 108“ - koniec 19. alebo zač. 20. storočia, zvonica (obr. 5 a 6, bod č. 2604). Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba ponímať aj historickú časť chotára obce Karlová, ktorá sa dá rekonštruovať na základe I. (1782 - 1784), II. (1845), III. vojenského mapovania (1876) a historickej ortofotomapy, ktorá pozostáva z leteckého snímkovania zo 40. a 50. rokov 20. storočia. V historickom jadre obce je predpoklad archeologických nálezov aj v interiéroch jestvujúcich domov. Vzhľadom na to je potrebné požiadať o vyjadrenie aj v prípade rekonštrukcií jestvujúcich domov pokiaľsa predpokladá zásah do terénu (znižovanie podláh, budovanie suterénov, nové inžinierske siete, drenáže...) aj v prípade, že ide o práce, ktoré je možné realizovať ako drobné stavebné úpravy. Vo vyššie uvedenom súpise sa neuvádzajú ďalšie nehnuteľné objekty (zväčša zaniknuté) a pozemky, kde je archeologický vysoký potenciál. Ide najmä o zaniknuté domy a hospodárske stavby, prípadne mosty. Zároveň je v blízkom okolí obce niekoľko archeologických nálezísk - napr. hrádok na vyvýšenine Podsádka v susednej obci Rakovo. To rovnako upozorňuje, že v chotári Karlovej môžu existovať doposiaľ neznáme archeologické náleziská, najmä sídliskového charakteru. Podľa § 2 ods. 6 zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov a úprav (ďalej len „pamiatkový zákon“): „Archeologické nálezisko je nehnuteľná vec na topograficky vymedzenom území s odkrytými alebo neodkrytými archeologickými nálezmi v pôvodných nálezových súvislostiach“ pričom podľa § 2 ods. 5 je „archeologický nález.., hnuťelná vec, ktorá je dokladom o živote človeka a o jeho činnosti od najstarších dôb do roku 1918... Archeologickým nálezom je tiež zbraň, munícia, strelivo, súčasť uniformy, vojenská výstroj alebo iný vojenský materiál... a pochádza pred roku 1946..“ Súčasný vedecký trendy v archeológii pritom však považujú za archeologické nálezisko a archeologický nález už aj nehnuteľné objekty a hnuťelné predmety pred roku 1946. Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že obec Karlová má značný archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v jej katastri sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou. Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach	
--	--	--	--

			akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie, výstavba lesných ciest a pod, musí byť oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. To isté platí pre realizáciu hospodárskych činností. V opodstatnených prípadoch - predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie archeologického výskumu. Uvedené archeologické náleziská, resp. potenciálne náleziská nie sú evidované ako národné kultúrne pamiatky. Avšak v budúcnosti, pod vplyvom nových poznatkov, môže dôjsť k vyhláseniu niektorého archeologického náleziska za národnú kultúrnu pamiatku. Národné kultúrne pamiatky podliehajú osobitnej ochrane podľa pamiatkového zákona a preto nie je možné ich územie využívať na akékoľvek stavebné zámery. Vzhľadom na ochranu prípadných archeologických nálezov, nájdených mimo povoleného pamiatkového výskumu sa uplatňuje postup podľa § 40 ods. 2-3 pamiatkového zákona v spojitosti s § 127, ods. 1) a 2) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Podľa § 40 ods. 2 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ o ňom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Podľa § 40 ods. 3 pamiatkového zákona archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu a podľa § 40 ods. 4 pamiatkového zákona nález, ktorým je strelivo alebo munícia pochádzajúca pred roku 1946, môže vyzdvihnúť iba pyrotechnik Policajného zboru, ktorý je povinný krajskému pamiatkovému úradu predložiť do 30 dní od vyzdvihnutia nálezu oznámenie; oznámenie obsahuje základné údaje o mieste nálezu, type nálezu a fotodokumentáciu nálezu.	
--	--	--	---	--

			Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a nálezísk. V súvislosti so stavebnou činnosťou, resp. zemnými prácami v územných konaniach, stavebných konaniach, resp. zlúčených územných a stavebných konaniach podľa stavebného zákona je dotknutým orgánom Krajský pamiatkový úrad Žilina z dôvodu zabezpečenia podmienok ochrany archeologických nálezov. Podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia bude vydanie záväzného stanoviska podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona. Toto stanovisko nenahrádza vyjadrenia iných orgánov štátnej správy a územnej samosprávy.	
--	--	--	---	--

	Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin, - orgán štátnej vodnej správy, OU-MT-0SZP-2023/1253O-R	14.07.2023	SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v platnom znení a tiež zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z.z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (napr. § 19a vymedzenie hygienického pásma ČOV, okrem iného), - riešené lokality budú zásobované pitnou vodou z verejného vodovodu, - splaškové odpadové vody z uvedených lokalít budú likvidované v súlade s platnými právnymi predpismi. Žiadame v ďalších stupňoch spracovania územnoplánovacej dokumentácie navrhnúť variantné riešenie odkanalizovania predmetného katastrálneho územia a porovnať jednotlivé varianty z pohľadu ich vplyvu na životné prostredie (na povrchové a podzemné vody) pri jednotlivých spôsoboch odkanalizovania. Prednostne žiadame riešiť odkanalizovanie verejnou kanalizáciou na ČOV vo Vrútkach, nakoľko sa územie nachádza v ochrannom pásme II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Kláštore pod Znievom a v Socovciach. ■ vody z povrchového odtoku v riešených lokalitách budú prednostne odvedené do vsaku, v prípade potreby prečistené na čistiaciach zariadeniach, ■ ak sa v danom území nachádzajú hydromelioračné úpravy, žiadame tieto zachovať; ak pri plánovanej výstavbe dôjde k ich narušeniu, investor je povinný na vlastné náklady ich sfunkčniť, ■ neumiestňovať stavby na pobrežné pozemky vodných tokov, v zmysle § 49 vodného zákona pobrežný pozemok pri vodohospodársky významnom vodnom toku je do 10 m a pri drobnom vodnom toku do 5 m od brehovej čiary (ak správca toku neurčí inak), rešpektovať vyjadrenie správcu toku/povodia k .-začiatku obstarávania územnoplánovacej dokumentácii, ktoré vydal	<i>Berie sa na vedomie.</i> <i>Akceptované, v príslušnej kapitole strategického dokumentu, Akceptované, čiastočne v návrhu ÚPN O je riešené odkanalizovanie verejnou kanalizáciou, variantné riešenie odkanalizovania predmetného katastrálneho územia sa nepripúšťa Návrh úpn obce sa rieši invariantne v zmysle § 22 stavebného zákona.</i> <i>Akceptované, riešené v príslušnej kapitole strategického dokumentu.</i> <i>Akceptované, riešené a zaregulované v príslušnej kapitole strategického dokumentu.</i> <i>Akceptované, strategický dokument nenavrhuje novú výstavbu na pobrežných pozemkoch.</i>
--	---	-------------------	--	--

		pod č. CS SVP OZ PN 5614/2023/3 CZ 20989/220 zo dňa 26.06.2023 a rešpektovať obmedzenia vyplývajúce z mapy povodňového ohrozenia a rizika, - riadiť sa platnou legislatívou na úseku ochrany pred povodňami (inundačné územia) - dodržať ochranné pásma vodných stavieb v dotknutom území, - v riešenom území rešpektovať ochranné pásma vodárenských zdrojov, - nové Ucelené lokality na bývanie, rekreáciu, OV alebo priemyselné zóny v územiach na to určených povoliť až po vybudovaní inžinierskych sietí (verejný vodovod, verejná splašková kanalizácia a v prípade potreby dažďová kanalizácia) z dôvodu zabezpečenia všestrannej ochrany vôd a vytvorenia podmienok pre trvalo udržateľné využívanie vodných zdrojov, - k PD pre územné rozhodnutie, súvisiacej s rozvojom bývania (nová lokalita IBV), rekreácie, občianskej vybavenosti alebo priemyselných zón, doložiť vyhodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti na vodný režim na základe analýzy vodohospodárskych pomerov územia, v prípade predpokladaného vplyvu na hydrogeologické a vodohospodárske pomery v území navrhnúť účinné opatrenia, - v zmysle § 15 ods.8 vodného zákona žiadame pri spracúvaní územnoplánovacej dokumentácie vychádzať z Vodného plánu Slovenska.	<i>Akceptované, v príslušnej kapitole záv. časti strategického dokumentu</i> <i>Akceptované, v príslušnej kapitole záv. časti strategického dokumentu</i> <i>Akceptované, v území sa nenachádzajú vodárenské zdroje.</i> <i>Akceptované v príslušnej kapitole záv. časti strategického dokumentu</i> <i>Akceptované, bude predmetom ďalšej projektovej prípravy územia</i> <i>Akceptované, strategický dokument rešpektuje predmetný národný dokument</i>
--	--	---	---

	Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin, - štátna správa ochrany ovzdušia, OU-MT-OSZP- 2023/012677-No	31.7.2023	prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní“), vydáva podľa § 25 ods. 2 písm. e) zákona o ovzduší k predloženému Oznámeniu o strategickom dokumente nasledujúce záväzné stanovisko: - Pri návrhu nových lokalít, hlavne zón bývania IBV a HBV. rešpektovať odporúčané odstupové vzdialenosti od existujúcich zdrojov znečisťovania ovzdušia v súlade s Prílohou č. 10 vyhlášky MŽP SR Č. 248/2023 Z.z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia; - Pri návrhu riešenia konkrétnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a podnikateľských aktivít rešpektovať zásady funkčného a priestorového usporiadania v záujmovom území a dodržiavať určené odstupové vzdialenosti od obytného územia tak, aby jednotlivé činnosti svojimi negatívnymi vplyvmi (prašnosť, zápachy, hluk, vibrácie, intenzívna doprava a pod.) priamo alebo nepriamo neobmedzili využitie susedných parciel pre určené účely; - Na zníženie emisného vplyvu, pachových zložiek a prašnosti zdrojov znečisťovania ovzdušia na kvalitu ovzdušia v ich okolí zakomponovať medzi tieto zdroje a navrhované obytné zóny plochy izolačnej zelene.	<i>Akceptované, strategický dokument nenavrhuje nové lokality bývania v blízkosti príp. existujúcich zdrojov znečisťovania ovzdušia</i> <i>Akceptované, strategický dokument nenavrhuje nové zdroje znečisťovania ovzdušia</i> <i>Akceptované , strategický dokument navrhuje plochy izolačnej zelene medzi existujúci zdroj a existujúcu obytnú zónu</i>
	Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie S. H. Vajanského 1, 036 58 Martin, - štátna správa ochrany ovzdušia, OU-MT-OSZP- 2023/ 012593 - La	4.7.2023	„Územný plán obce Karlová“ - zaslanie oznámenia o vypracovaní strategického dokumentu stanovisko k veci v zmysle zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Okresný úrad Martin, odbor starostlivosti o životné prostredie, ako príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva podľa § 1 a § 5 zákona č. 525/2003 Z.z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a podľa § 104 a § 108 zákona č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zároveň oslovený v predmetnej veci, na základe posúdenia predloženého materiálu (st.: OZNÁMENIE O STRATEGICKOM DOKUMENTE), k predmetu zaslania oznámenia o vypracovaní tohto strategického dokumentu podľa ust. § 6 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov uvádza nasledovné: Orgán SSOH v Martine zbral na vedomie predmetný prístupný materiál, pričom orgán ŠS OH v Martine dáva do pozornosti nasledovné:	

			Doporučujeme zaoberať sa v stupňoch riešenia vo vytypovaných, resp. rozširujúcich sa obytných častiach s nárokmi na funkčné plochy pre primárnu separáciu odpadov z KO (druhy odpadov, systém zavedených spôsobov, budúce rozširovanie), čím myslíme v prvom rade na systém zberu v danom území, nie na umiestňovanie konečných zariadení. Jedná sa o súvis so zabezpečovaním povinností obcou v súvislosti s ust. zo zákona o odpadoch č. 79/2015 Z.z. (Šiesta časť — Komunálny odpad), § 81 (nakladanie s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi) a súvisiacich § (v tejto časti ust. § 80 a § 82, prípadne ďalšie súvisiace podľa zákona o odpadoch) v platnom znení. Pozn.: Obec Karlová v súvislosti s povinnosťami z ust. § 81 atď. zákona o odpadoch nevyužíva len činnosť zberného dvora (spoločnosti Brantner Fatra, s.r.o. Martin), ale minimálne 2 x ročne je povinná zabezpečovať napr. zber problémových látok z KO, zber objemných KO, ako aj sezónne, pravidelne zber biologicky rozložiteľných odpadov (aj od fyzických osôb atď.), čo sa realizuje dočasným rozmiestňovaním určených typov kontajnerov práve na prístupovo vhodných funkčných plochách pre primárny zber, separáciu. V súvislosti s vytypovaním vhodnosti pre vybudovanie týchto funkčných plôch doporučujeme konzultovať ich navrhovanie už v prípravných fázach UPO Karlová.	<i>Akceptované , v príslušnej kapitole smernej časti strategického dokumentu.</i> <i>Berie s ana vedomie.</i>
	Okresný úrad Martin odbor krízového riadenia Námestie S. H. Vajanského č. 1,03658 Martin, OU-MT-OKR-2023/12151-004	30.06.2023	Územný plán obce Karlová- Stanovisko Podľa § 6 ods. 6 zákona NR SR číslo 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov vám predkladáme stanovisko Okresného úradu Martin - odboru krízového riadenia, ako dotknutého orgánu štátnej správy k zaslanému oznámeniu o strategickom dokumente „Územný plán obce Karlová“. Oznámený strategický dokument nemá negatívny vplyv na zabezpečovanie úloh civilnej ochrany, preto ho nepožadujeme ďalej posudzovať podľa hore uvedeného zákona.	<i>Berie sa na vedomie</i>

	Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, oddelenie územného plánovania OU-ZA-OVBP1-2023/038852/KRU	13.05.2023	Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky, oddelenie územného plánovania, vydáva v zmysle §6 ods.6 zákona EIA/SEA nasledovné stanovisko: 1. Požadujeme v celom procese obstarávania návrhu územnoplánovacej dokumentácie (ÚPD) dodržiavať zákon č.50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (stavebný zákon), Vyhlášku MŽP SR č.55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a pri spracovaní ÚPD postupovať podľa metodických usmernení Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR, ktoré sú záväzné pre všetky orgány územného plánovania podľa §17 ods.3 stavebného zákona. 2. Územný plán obce povinne podlieha procesu posudzovania ako strategický dokument podľa ustanovení §4 až §16 zákona EIA/SEA. V tejto súvislosti upozorňujeme najmä na „Metodické usmernenie MŽP SR a MDVRR SR k problematike posudzovania ÚPD ako strategického dokumentu podľa zákona č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov“ zo dňa 29.01.2014, ktoré je v zmysle §17 ods.3 stavebného zákona záväzné pre všetky orgány územného plánovania, a ktorého platnosť bez zmeny na žiadosť tunajšieho úradu potvrdilo Ministerstvo dopravy a výstavby SR dňa 21.10.2022.	Berie sa na vedomie.
	Okresný úrad Martin, Odbor cestnej dopravy a pozem. komunikácií, Nám. S.H.Vajanského 1, 036 58 Martin, OU-ZA-OCDPK-2023/040331/2/Maj	17.07.2023	Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 2 ods. 3 a § 9 ods. 3 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako dotknutý orgán štátnej správy v zmysle zákona č. 24/2006 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a ako vecne a miestne príslušný cestný správny orgán podľa § 3 ods. 4 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov, na základe Vašej žiadosti preskúmal oznámenie o strategickom dokumente „Územný plán obce Karlová“. Sieť cestných komunikácií v katastrálnom území obce Karlová tvorí cesta I. triedy 1/65. Hlavným cieľom riešenia Územného plánu obce Karlová je zabezpečiť územno- technické podmienky pre rozvoj obce. Rieši celkové priestorové usporiadanie a funkčné využívania územia v celom katastrálnom území obce. Hlavnými cieľmi územného plánuje určiť: • zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce v nadväznosti na okolité územie,	Akceptované, v príslušnej kapitole smernej časti strategického dokumentu.

		• prípustné, obmedzené a zakázané funkčné využívanie plôch, • zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územného systému ekologickej stability a tvorby krajiny vrátane plôch zelene, • zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, kultúrno-historických hodnôt a významných krajinných prvkov, • hranice medzi súvisle zastavaným územím obce alebo územím určeným na zastavanie a ostatným územím obce, • zásady a regulatívy verejného dopravného a technického vybavenia a občianskeho vybavenia, • plochy pre verejnoprospešné stavby, na vykonanie asanácie a pre chránené časti krajiny. Okresný úrad Žilina, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, ako príslušný cestný správny orgán vo veciach ciest I. triedy, má v súvislosti s oznámením o strategickom dokumente „Územný plán obce Karlová“ z hľadiska nami sledovaných záujmov cestnej siete nasledovné požiadavky: rešpektovať aktuálny ÚPN VÚC Žilinského kraja, dopravné napojenia, navrhované cestné komunikácie, cyklistické a pešie trasy, statickú dopravu je potrebné riešiť v súlade s aktuálne platnými STN a technickými predpismi, - na ochranu diaľnic, ciest a miestnych ciest a premávky na nich mimo zastavaného územia obce vymedzeného platným územným plánom obce dodržať cestné ochranné pásma v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon), rešpektovať umiestnenie, funkciu, ochranné pásmo ako aj rozvojové zámery cesty I/65. akékoľvek zámery vo vzťahu k pozemnej komunikácii I/65 je potrebné konzultovať s jej správcom - Slovenskou správou ciest a rešpektovať v plnom rozsahu ich podmienky uvedené v stanoviskách. Uvedený strategický dokument z nášho hľadiska nemá negatívny dopad na krajinu a zhoršenie súčasného stavu životného prostredia, a preto ho nie je potrebné posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Ž. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Toto stanovisko nie je rozhodnutím a nenahrádza povolenie ani súhlas podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov.	
--	--	--	--

	Obvodný banský úrad, ul. 9. mája 2, 975 90 Banská Bystrica, 1735-2497/2023	30. 06. 2023	Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici ako vecne príslušný správny orgán podľa § 41 ods. 2 písm. l) zákona SNR č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení neskorších predpisov a miestne príslušný podľa § 1 písm. b) vyhlášky MH SR č. 146/2020 Z. z., ktorou sa ustanovujú obvody pôsobnosti banských úradov v platnom znení, vydáva podľa § 6 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon EI A) nasledovné s t a n o v i s k o : k Oznámeniu o strategickom dokumente nie sú pripomienky; ÚP obce nebudú dotknuté a ohrozené záujmy chránené podľa banských predpisov. Strategický dokument úrad nepovažuje za potrebné posudzovať podľa zákona EIA.	<i>Berie sa na vedomie.</i>
	Ministerstvo zdravotníctva SR, Inšpektorát kúpeľov a žriediel, Limbová 2, 837 52 Bratislava, S20111-2023-IKŽ-4	18. 08. 2023	Dňa 02.08.2023 bola na Ministerstvo zdravotníctva SR — Inšpektorát kúpeľov a žriediel doručená pozvánka na prerokovanie rozsahu hodnotenia strategického dokumentu podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (obstarávateľ: Obec Karlová, Karlova 30, 038 15 Karlová). Ministerstvo zdravotníctva SR - Inšpektorát kúpeľov a žriediel ako dotknutý orgán podľa § 40 ods. 2 písm. a) zákona č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 538/2005 Z. z.“) Vám v predmetnej veci predkladá nasledovné stanovisko; Obec Karlová sa nachádza na území ochranného pásma II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Kláštore pod Znievom a v Socovciach (vyhláška MZ SR č. 367/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov), na ktoré sa vzťahujú obmedzenia § 26, § 28 ods. 3 a § 40 ods. 2 zákona č. 538/2005 Z. z. a zakázané činnosti podľa prílohy č. 6 vyhlášky MZ SR č. 367/2009 Z. z. V zmysle tejto vyhlášky sú v ochrannom pásme II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Kláštore pod Znievom a v Socovciach zakázané nasledovné Činnosti: 1. zriaďovanie skládok odpadov, 2. spaľovanie nebezpečných odpadov, 3. budovanie nových dopravných zariadení a komunikácií bez podrobného	<i>Akceptované, v príslušnej kapitole smernej časti strategického dokumentu.</i>

			inžinierskogeologického a hydrogeologického prieskumu s výnimkou účelových komunikácií, 4. vykonávanie banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom bez hydrogeologického prieskumu, 5. vykonávanie geologických prác bez hydrogeologického prieskumu, 6. vykonávanie lesohospodárskych činností v rozpore s lesným hospodárskym plánom, 7. povoľovanie odberu a odoberanie podzemnej vody bez hydrogeologického posúdenia vplyvu na zdroje minerálnych vôd, 8. odoberanie minerálnych vôd bez schválených množstiev v kategórii B, Ministerstvo zdravotníctva SR - Inšpektorát kúpeľov a žiadil sa dňa 08.06.2023 vyjadriť listom Č. S20111-2023-IKZ-2 k územnoplánovacej dokumentácii obce Karlová a požadovalo z hľadiska ochrany vyššie uvedených záujmov podľa zákona č. 538/2005 Z. z. v územnoplánovacej dokumentácii obce Karlová uviesť skutočnosť, že sa obec Karlová nachádza na území ochranného pásma II. stupňa prírodných minerálnych zdrojov v Kláštore pod Znievom a v Socovciach (vyhláška MZ SR č. 367/2009 Z. z. v znení neskorších predpisov) a že, na tomto území platia obmedzenia podľa § 26, 6 28ods. 3 a § 40 ods. 2 zákona č. 538/2005 Z. z. a zakázané činnosti podľa prílohy č. 6 vyhlášky MZ SR č. 367/2009 Z. z. Vyššie uvedené stanovisko zo dňa 08.06.2023 z hľadiska ochrany záujmov podľa zákona č. 538/2005 Z. z., zostáva v platnosti. Zároveň sa ospravedlňujeme za neúčast' na prerokovaní rozsahu hodnotenia strategického dokumentu dňa 19.09.2023 o 10:00 h., z dôvodu iných neodkladných pracovných povinností.	
	Dopravný úrad, Letisko M. R. Štefánika, 823 05 Bratislava, 6094/2023/ROP-002/34940	03 07 2023	Územný plán obec Karlova - oznámenie o strategickom dokumente - odpoveď Vaším listom ste nám podľa ustanovenia § 6 ods. 2 písm. a) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov domci h oznámenie o strategickom dokumente: „Územný plán obce Kartová“ okres Martin, zverejnenom na stránke http://www.enyiportal.sk/sk/eia, so žiadosťou o stanovisko. Dopravný úrad, ako dotknutý orgán štátnej správy na úseku civilného letectva v zmysle ustanovenia § 28 ods. 3 zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nemá na riešené územie	Berie sa na vedomie,

			žiadne požiadavky, nakoľko sa v katastrálnom území obce nenachádza žiadne letisko, osobitné letisko, heliport ani letecké pozemné zariadenie. Do katastrálneho územia obce nezasahujú ani ochranné pásma, resp. prekážkové roviny a plochy letísk, osobitných letísk, heliportov a leteckých pozemných zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo územia obce. Z pohľadu Dopravného úradu neexistujú žiadne vplyvy, ktoré by mali byť v strategickom dokumente posúdené podrobnejšie, teda také, ktoré by mali byť posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.	
	Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky Námestie slobody 6, 810 05 Bratislava 15, P. O. BOX 100 2T772/2023/SSD/61338	4. 7. 2023	„V nadväznosti na Vaše oznámenie o strategickom dokumente Územný plán obce Karlova zo dňa 29. júna 2023 (číslo listu: OU-MT-OSZP-2023/012382-002k ktoré bolo na Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky (MD SR) doručené dňa 29. júna 2023, Vám týmto listom podľa § 6 ods. 6 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“) zasielame stanovisko M D SR za oblasť dopravy. MD SR má k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu UPN-O Karlová nasledovné požiadavky a pripomienky: - predmetnú územnoplánovaciú dokumentáciu spracovať v súlade s nadradenou, aktuálne platnou dokumentáciou UPN VÚC Žilinského samosprávneho kraja; - postupovať podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovaciech podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii v znení neskorších predpisov; - rešpektovať existujúcu dopravnú infraštruktúru a jej ochranné pásma — M D SR vo vzťahu k trase cesty prvej triedy č. 1/65 nesúhlasí s rozširovaním zastavaného územia do ochranného pásma cesty — zastavané územie obce môže siahať najvyššie po hranicu príslušného ochranného pásma; - vyznačiť a rešpektovať hranice ochranného pásma ciest mimo sídelného útvaru obce v zmysle Zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov;	<i>Akceptované , strategický dokument je spracovaný v súlade s nadradenou ÚPD</i> <i>Akceptované, Návrh strategického dokumentu je v súlade s vyhláškou 55/2001 Z.z.</i> <i>Akceptované, v príslušnej kapitole smernej časti strategického dokumentu.</i> <i>Akceptované, vyznačené v strategickom dokumente (textová a grafická časť)</i>

		- rešpektovať trasovanie pripravovaných stavieb dopravnej infraštruktúry (menovite rýchlostná cesta R3 v úseku medzi mestom Martin a obcou Horná Štubňa); - všetky dopravné parametre (napr. dopravné pripojenia, statickú dopravu, chodníky, atď.) je potrebné navrhnuť v súlade s aktuálne platnými STN a technickými predpismi; - postupovať podľa ustanovení zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb. Federálneho ministerstva dopravy, ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon), a to najmä s ohľadom na trasovanie cesty I. triedy e. 65 (resp. 1/65); - mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty prvej triedy v kat. C 11,5/80 v zmysle STN 73 6101; v zastavanom území rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie cesty prvej triedy vo funkčnej triede BI, v kategórii MZ 14/60 v zmysle STN 73 6110 a dodržať minimálnu vzdialenosť križovatiek (v zmysle Tab. 2 — charakteristiky funkčných tried MI< A až C); - mimo zastavaného územia rezervovať koridor pre výhľadové šírkové usporiadanie ciest tretej triedy v kategórii C 7,5 /70 v zmysle STN 73 6101; v zastavanom území rešpektovať výhľadové šírkové usporiadanie ciest tretej triedy v kategórii MZ 8,5 /50, MZ 8,0/50, vo funkčnej triede B3 v zmysle STN 73 6110; - upozorňujeme, že podľa § 11 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách je v cestných ochranných pásmach zakázaná alebo obmedzená činnosť, ktorá by mohla ohroziť diaľnice, cesty alebo miestne cesty alebo premávku na nich. V tejto súvislosti je potrebné pre Ochranu diaľnic, ciest a miestnych ciest a premávky na nich mimo hraníc súvisle zastavaného územia obce vymedzeného platným územným plánom dodržať cestné ochranné pásma v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách; - pri návrhu nových lokalít prehodnotiť dopravné riešenie v širšom kontexte dopravnej obslužnosti v obci tak, aby pri zvýšenej koncentrácii dopravného pohybu nedochádzalo k dopravným kolíziám a preťaženiu pozemných komunikácií;	<i>Akceptované, v strategickom dokumente (textová a grafická časť)</i> <i>Akceptované, v príslušnej kapitole strategického dokumentu</i> <i>Akceptované, strategický dokument rešpektuje platné zákony a vyhlášky</i> <i>Akceptované, v príslušnej kapitole strategického dokumentu</i> <i>Akceptované, v príslušnej kapitole strategického dokumentu</i> <i>Akceptované, v príslušnej kapitole strategického dokumentu</i> <i>Akceptované, v strategickom dokumente (textová a grafická časť)</i>
--	--	---	---

		- dopravné pripojenia na cestnú sieť riešiť na základe dopravnoinžinierskych podkladov, výhľadovej intenzity dopravy, posúdenia dopravnej výkonnosti dotknutej a príľahlej cestnej siete, podľa možnosti systémom obslužných ciest a ich následným pripojením na existujúce mieste cesty a následne na nadradenú cestnú sieť (z hľadiska stavebnej kategórie) v súlade s aktuálne platnými STN a technickými predpismi bez nutnosti udeľovania súhlasu na technické riešenie odlišné od STN a technických predpisov pre pozemné komunikácie; - v prípade návrhu nových križovatiek, resp. rekonštrukcií existujúcich križovatiek, žiadame zabezpečiť dostatočnú územnú rezervu pre návrhové parametre križovatky, rozhlady v križovatk e, atď.; - návrh dopravnej siete územia odporúčame riešiť v zmysle vyváženého rozvoja všetkých druhov dopravy s posunom k tým, ktoré sú trvalo udržateľné a šetriace životné prostredie (verejná osobná a nemotorová doprava); - z pohľadu aktuálnej investičnej prípravy úsekov Rýchlostnej cesty R3 v širšom dotknutom území bude k výberu optimálneho riešenia potrebné riešiť jej kumulatívne a komplexné vzájomné vzťahy s Rýchlostnými cestami R2 a RI, ktoré má vzájomne posúdiť, vyhodnotiť a riešiť Štúdia realizovateľnosti severojužného prepojenia (variant R1/R3) s názvom: Koridorová a regionálna štúdia severojužného cestného prepojenia v oblasti stredného Slovenska. Projekt Severojužného prepojenia, ktorý obsahuje aj úseky Rýchlostnej cesty R3, je schválený v „Harmonograme prípravy a výstavby projektov cestnej infraštruktúry — aktualizácia - nové znenie“ schváleného Vládou SR dňa 23. februára 2022, Záväzný, dokument je verejne dostupný a zverejnený na webovej stránke Úradu vlády SR: https://rokovania.gov.sk/RVL/Material/26964/1; - koridor pre Rýchlostnú cestu R3 v úseku Rakovo — Mošovce bude záväzne zadaný až po novom procese posudzovania EIA. Podklady pre proces posudzovania EIA v úseku (Rakovo - Mošovce) sa plánujú pripravovať súčasne so stavbou R3 Martin - Rakovo. Jedna z alternatív trasy R3 v dotknutom území pripúšťa aj záber a využitie súčasnej cesty 1/65 a pre cestu L triedy by sa hľadal nový koridor (napr. z koridoru cesty II. triedy - na základe stanoviska obcí ku Štúdii realizovateľnosti R3 z roku 2015, pričom jedným zo signatárov bola aj Obec Karlová). Dôležitú informáciu v	<i>Akceptované, v strategickom dokumente, konkrétne technické riešenia projektovania ciest budú predmetom ďalších stupňov projektovej dokumentácie v súlade s aktuálne platnými STN a technickými predpismi.</i> <i>Akceptované, v strategickom dokumente; konkrétne riešenia budú predmetom ďalších stupňov projektovej dokumentácie</i> <i>Akceptované, v príslušných kapitolách strategického dokumentu</i> <i>Berie sa na vedomie.</i> <i>Berie sa na vedomie.</i> <i>Obec Karlová je obec, ktorá má pod 2000 obyvateľov, podľa platného zákona sa pre ÚPN-O nespracováva variantný koncept, ÚPN-O sa spracováva jednovariantne.</i>
--	--	--	---

		tejto problematike v širších vzťahoch očakávame aj od výsledkov a záverov vyššie uvedenej pripravovanej Koridorovej štúdie severojužného prepojenia (R3/R1). V rámci aktuálneho procesu obstarávania a spracovania nového Územného plánu obce Karlová by bolo vhodné, keby obec skúsila v rámci spracovania variantov konceptu územného plánu ponúknuť alternatívu cestného koridoru k vymedzeniu územia pre možnú preložku/vedenie cesty I. triedy (ak by budúca Rýchlostná cesta R3 zabrala jej súčasný koridor) aj s možnosťou pretriedenia cestnej siete v danom území; - z pohľadu súčasného zabezpečenia ochrany medzinárodného európskeho dopravného koridoru TEN-T a budúceho koridoru pripravovanej Rýchlostnej cesty R3 Rakovo - Mošovce dô doby právoplatnosti nového Záverečného stanoviska EIA požadujeme rešpektovať schválený a odsúhlasený koridor Rýchlostnej cesty R3 v trasovaní z predchádzajúceho Záverečného stanoviska EIA pre stavbu rýchlostnej cesty R3 Martin - Horná Štubňa (z roku 2011). Kompletná dokumentácia predchádzajúceho procesu EIA je zverejnená na webovej stránke Ministerstva životného prostredia SR: ht tp ://w ww, e nv iroportal. sk/sk SK/e ia/de ta il/r vch lo stna - ce st a-r3 -marí i n-horna-stubna: - odporúčame zabezpečiť a ponúknuť dopravné riešenia, ktoré sú dostupné pre všetkých občanov, predovšetkým s ohľadom na významné zdroje a ciele denného pohybu osôb, zvýšiť bezpečnosť premávky, znížiť stupeň znečistenia ovzdušia, hluku, skleníkových plynov a spotreby energie a prispieť k zvýšeniu atraktivity a kvality vidieckeho prostredia a verejných priestorov v záujme občanov; - vytvárať a chrániť priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť; - zastavovanie autobusov odporúčame riešiť mimo jazdných pruhov cestnej infraštruktúry, v zmysle aktuálne platnej STN 73 6425, Zastávku odporúčame vybaviť čakacím priestorom pre cestujúcich s bezbariérovou úpravou a prvkami pre imobilných a nevidiacich; - odporúčame vytvárať územnotechnické podmienky pre alternatívne spôsoby dopravy hlavne so zameraním na elektrodopravu a s tým súvisiacu sieť nabíjajúcich staníc pre elektromobily alebo hybridné automobily;	<i>Akceptované, v strategickom dokumente (textová a grafická časť)</i> <i>Berie sa na vedomie.</i> <i>Akceptované, v príslušnej kapitole strategického dokumentu</i> <i>Akceptované, v príslušnej kapitole strategického dokumentu</i> <i>Berie sa na vedomie.</i>
--	--	--	---

			- postupovať v súlade s Národnou stratégiou rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR schválenou uznesením vlády SR č. 223/2013; - rešpektovať existujúce cyklistické komunikácie a nové cyklistické komunikácie odporúčame navrhovať tak, aby boli prepojené s regionálnymi a nadregionálnymi cyklistickými komunikáciami; - pri návrhu cyklistickej a pešej dopravy vytvárať vzájomne prepojenú sieť, ktorá zabezpečí možnosť plynulého a bezpečného pohybu chodcov a cyklistov. V súvislosti s organizáciou pešej dopravy žiadame zabezpečiť jej bezpečný prístup k najbližším zastávkam V1ID; - pri navrhovaní a úpravách chodníkov, ciest pre chodcov, nadchodov, podchodov, schodísk, parkovísk, odstavných plôch, nástup ísť a prechodov pre chodcov žiadame rešpektovať požiadavky na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, uvedené vo vyhláške c. 532/2002 Z. z.; - v blízkosti pozemných komunikácií je nevyhnutné dodržať ochranné pásma pred negatívnymi účinkami dopravy podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií V životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov (ďalej len „vyhláška M Z SR“). Umiestnenie lokalít, predovšetkým bývania (resp. ubytovania), v pásme s prekročenou prípustnou hodnotou hluku, infrazvuku a vibrácií neodporúčame. V prípade potreby je nevyhnutné navrhnuť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat' investorov na vykonanie potrebných (na p r. protihlukových) opatrení tak, aby zabezpečili dodržanie prípustných hodnôt hluku, infrazvuku a vibrácií podľa vyhlášky MZ SR. Voči správcovi pozemných komunikácií nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe; - obzvlášť upozorňujeme, že pri lokalitách slúžiacich na bývanie, resp. ubytovanie, požadujeme zabezpečiť Vypracovanie hlukovej štúdie vo vzťahu k pozemnej komunikácii a dráhe (a doprave na nich) a zahrnúť jej výsledky do protihlukových opatrení stavieb tak, aby bola zabezpečená expozícia obyvateľov a ich prostredia hlukom	<i>Akceptované strategický dokument rešpektuje všetky národné stratégie</i> <i>Akceptované, v strategickom dokumente (textová a grafická časť)</i> <i>Akceptované, v príslušnej kapitole strategického dokumentu</i> <i>Akceptované, bude predmetom riešenia ďalšej projektovej prípravy územia</i> <i>Akceptované, v príslušnej kapitole strategického dokumentu</i> <i>Berie sa na vedomie.</i>
--	--	--	--	---

			v súlade s prípustnými hodnotami ustanovenými vyhláškou M Z SR a vyhláškou č. 237/2009 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyššie uvedená vyhláška MZ SR; - v záväznej časti UPN uviesť — s umiestnením inžinierskych sietí do telesa cesty prvej triedy a pozemkov v správe Slovenskej správy ciest (SSC) nebudeme súhlasiť a žiadame ich viesť mimo telesa cesty a pozemkov. V rámci záujmov ochrany ciest prvej triedy budú akékoľvek inžinierske siete, ktoré sú v dotyku s cestou prvej triedy (súbeh, križovanie), v jej cestnom telese, na pozemkoch vo vlastníctve Slovenskej republiky v správe SSC alebo v ochrannom pásme cesty prvej triedy vždy predmetom následného individuálneho posúdenia SSC. - pri návrhu záväznej časti žiadame neuvádzať, podľa ktorých presných noriem a predpisov sa projektuje. Rovnako požadujeme neuvádzať stavebné kategórie pozemných komunikácií, počty jazdných pruhov, typy a tvary križovatiek. Predmetné informácie možno uvádzať len ako odporúčané v smernej časti územnoplánovacej dokumentácie; - taktiež neuvádzať informácie o rekonštrukcii (prestavbe) pozemných komunikácií, keďže územným plánom sa rieši priestorové usporiadanie a funkčné využitie územia, ktoré je v tomto prípade rovnaké a nemení sa; - návrh dopravnej časti odporúčame spracovať autorizovaným inžinierom pre dopravné stavby, resp. pre konštrukcie inžinierskych stavieb. MD SR požaduje rešpektovať stanovisko Dopravného úradu Slovenskej republiky, o ktoré ste požiadali priamo.	<i>konkrétne riešenia budú predmetom ďalších stupňov projektovej dokumentácie.</i> <i>Akceptované , v príslušnej kapitole strategického dokumentu</i> <i>Akceptované, strategický dokument v záväznej časti sa neuvádzajú.</i> <i>Akceptované, strategický dokument toto v záväznej časti neuvádza</i> <i>Berie sa na vedomie</i> <i>Akceptované stanovisko dopravného úradu rešpektované.</i>
	Obec Blatnica, 03815 Č. 320/2023	10.10.2023	Vec : Oznámenie. Obec Blatnica ste listom požiadali o sprístupnenie strategického dokumentu Územný plán obce Karlová - posudzovanie vplyvov na životné prostredie. Oznámenie bolo zverejnené v skrinke obecného úradu v termínoch : Vyvesené : 26.09.2023 Zvesené : 09.10.2023	<i>Berie sa na vedomie.</i>